

Sametingets plenum

Møtebok 4/99

Tid: 23. - 26. november 1999

Sted: Kulturhuset i Kárášjohka

- Sak 36/99   Konstituering
                  - permisjoner, navneopprop, innkalte vararepresentanter
                  - godkjenning av innkalling og saksliste
- Sak 37/99   Søknad om permisjon fra vervet som vararepresentant - Sylvi Vatne Pedersen
- Sak 38/99   Søknad om fritak fra vervet som representant - Nils Henrik Måsø
- Sak 39/99   Sametingsrådets beretning om virksomheten - inkl. utsatt sak 33/99
- Sak 40/99   Spørsmål til sametingsrådet i hht. forretningsorden § 11
- Sak 41/99   Kunngjøring av nye saker
- Sak 42/99   Innstilling fra Sametingets kontrollkomite
- Sak 43/99   Prioriteringer 2000 - Oppfølging av plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning
- Sak 44/99   Sametingets budsjett 2000
- Sak 45/99   Statsbudsjettet 2001
- Sak 46/99   Sametingets regionalpolitiske arbeid
- Sak 47/99   NOU 1999:19 Domstolene i samfunnet - høring
- Sak 48/99   NOU 1999:22 Domstolene i første instans - høring
- Sak 49/99   Samisk parlamentarisk råd - opprettelse
- Sak 50/99   Situasjonen innen fiskeriene

Møtesekvenser

Tid	Sak	Side
tirsdag 23. november kl. 09.00 - 12.00	36/99	3
	37/99	7
	38/99	9
	39/99	11
tirsdag 23. november kl. 15.00 - 18.10	39/99 forts.	
	40/99	29
	41/99	34
onsdag 24. november kl. 15.00 - 18.10	42/99	37
	43/99	42
	49/99	98
torsdag 25. november kl. 09.00 - 12.15	44/99	45
	45/99	63
torsdag 25. november kl. 15.00 - 17.30	45/99 forts.	
	46/99	85
	47/99	87
fredag 26. november kl. 09.00 - 12.00	48/99	92
	44/99 votering	
	50/99	100

Sign: SS 1. E. R/B

Sak 36/99   Konstituering

Saken påbegynt tirsdag 23. november 1999 kl. 09.00.

Representanter

Følgende representanter var tilstede ved konstitueringen:

1. Berit Ranveig Nilssen
2. Magnhild Mathisen
3. Olav M. Dikkanen
4. Steinar Pedersen
5. Marie Therese N. Aslaksen
6. Elisabeth Erke Blaser   vararepresentant for Nils Henrik Måsø
7. Áile Javo   vararepresentant for Ragnhild Nystad
8. Egil Olli
9. John Henrik Eira
10. Ole Henrik Magga
11. Per A. Bæhr
12. Isak M. O. Hætta
13. Josef Vedhugnes
14. Peder Mathisen
15. Astrid Johansen   vararepresentant for Geir Liland
16. Per Edvin Varsi   vararepresentant for Willy Olsen
17. Randi Kvivesen   vararepresentant for Randi Solli Pedersen
18. Hans Roald Johnsen   vararepresentant for Eva Josefsen
19. Geir Tommy Pedersen
20. Willy Ørnebakk
21. Kaia Langgård   vararepresentant for Tor Nilsen
22. Sven Roald Nystø
23. Margreta Påve Kristiansen
24. Randi Skum
25. Asbjørg Skåden
26. Ove Johnsen
27. Arvid Skjellhaug
28. Per Solli
29. Magne A. S. Huuva
30. Roger Pedersen
31. Ing-Lill Pavall
32. Amund Eriksen
33. Nils O. Nilsen
34. Jarle Jonassen
35. Einar Lifjell
36. Leif Elsvatn
37. Birger Nymo
38. Johan Mikkel Sara
39. Gro Merete Siri   vararepresentant for Laila G. Wilks

Sign: SS / RRB

Innvilgede permisjoner

Representant nr. 6 Nils Henrik Måsø innvilget permisjon 23. - 26. november.

Representant nr. 7 Ragnhild Nystad innvilget permisjon 23. - 26. november.

Representant nr. 15 Geir Liland innvilget permisjon 23. - 26. november.

Representant nr. 16 Willy Olsen innvilget permisjon 23. - 26. november.

Representant nr. 17 Randi Solli Pedersen innvilget permisjon 23. - 26. november.

Representant nr. 18 Eva Josefsen innvilget permisjon 23. - 26. november.

Representant nr. 21 Tor Nilsen innvilget permisjon 23. - 26. november.

Representant nr. 39 Laila G. Wilks innvilget permisjon 23. - 26. november.

Vararepresentanter

Elisabeth Erke Blaser møtte for Nils Henrik Måsø, hele plenumsmøtet.

Áile Javo møtte for Ragnhild Nystad, hele plenumsmøtet.

Astrid Johansen møtte for Geir Liland, hele plenumsmøtet.

Per Edvin Varsi møtte for Willy Olsen, hele plenumsmøtet.

Randi Kvivesen møtte for Randi Solli Pedersen, hele plenumsmøtet.

Hans Roald Johnsen møtte for Eva Josefsen, hele plenumsmøtet.

Kaia Langgård møtte for Tor Nilsen, hele plenumsmøtet.

Gro Merete Siri møtte for Laila Wilks, hele plenumsmøtet.

Sign: *SS*.....*RPA*.....

I. Dokumenter

- Møteinnkalling av 25. oktober 1999 med innstilling til saksliste

II. Innleverte merknader og forslag

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:

Innkalling av 25. oktober 1999 med saksliste og følgende tilleggssak godkjennes:

Sak 49/99 Samisk parlamentarisk råd - opprettelse.

Valg av settemøteledere for dette plenumsmøtet:

Arvid Skjellhaug
Magnhild Mathisen

Forslag 1, representant Egil Oli, AP's sametingsgruppe:

Sametinget er kjent med at ressursituasjonen er vanskelig. Likevel er det fastsatt et torskeuttak for år 2000 som er skremmende høyt over forskernes anbefalinger. Det er meget bekymringsfullt at man ikke har lært av tidligere feilgrep innen ressursforvaltningen.

Likeledes kommer det rapporter om at fisk spyles på havet i ukjente mengder, at rekefisket beskatter torskeyngelen meget sterk, at det investeres enorme summer i den havgående flåte, mens den mindre kyst- og fjordflåten blir hengende etter.

Sametinget finner denne situasjonen meget alarmerende. Derfor bør Sametinget drøfte den på denne plenumssamlingen, og gruppene bør i fellesskap legge frem en innstilling.

Saken bør føres opp som sak nr. 50/99: Situasjonen innen fiskeriene.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

1. Godkjenning av innkalling
Innkallingen av 25. oktober 1999 ble enstemmig godkjent
2. Møtelederskapets innstilling til settemøteledere ble enstemmig valgt.
3. Godkjenning av saksliste
Sakslisten som fulgte innkallingen med følgende tilleggssaker ble enstemmig godkjent:
Sak 49/99 Samisk parlamentarisk råd - opprettelse
Sak 50/99 Situasjonen innen fiskeriene

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Johan Mikkel Sara, saksordfører	

Sign:

2. Egil Olli

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Innkalling av 25. oktober 1999 med sakliste og tilleggssaker godkjennes.

Arvid Skjellhaug og Magnhild Mathisen velges som settemøteledere for dette plenumsmøtet.

Saken ble avsluttet 23. november 1999 kl. 09.15.

Sign: *SS* ..... *RRM* .....

Sak 37/99 Søknad om permisjon fra vervet som vararepresentant - Sylvi Vatne Pedersen

Saken påbegynt tirsdag 23. november 1999 kl. 09.15.

I. Dokumenter

– Søknad av 13.09.99

II. Innleverte merknader og forslag

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:

Sylvi Vatne Pedersen innvilges permisjon som vararepresentant i perioden 1. desember 1999 til 31. desember 2000.

Hans Petter Myrland og Olaug Eliassen tiltrer som henholdsvis 1. og 2. vararepresentant for representant 2 Willy Ørnebakk i Nord-Troms valgkrets i Sylvi Vatne Pedersens permisjonstid.

Merknad 1, SVF's sametingsgruppe v/Roger Pedersen:

Sylvi Vatne Pedersen oppgir at hun studerer og har en rekke andre verv. Vatne Pedersen er folkevalgt og har sagt seg villig til å stille til valg.

Det bør ikke være så enkelt at man bare kan gå fra en vararepresentantplass i Sametinget som folkevalgt organ på grunn av at man velger å prioritere "andre verv". Vatne Pedersen sier ingen ting om hvilke verv hun prioriterer, men det er meget betenkelig at man velger å prioritere verv i for eksempel frivillige organisasjoner eller annet framfor et verv som folkevalgt.

Merknad 2, AP's sametingsgruppe v/Egil Olli:

Arbeiderpartiets sametingsgruppe skjønner de grunner vararepresentanten anfører for å bli fritatt. Men gruppa anser likevel ikke at disse er tilstrekkelige for å bli fritatt.

Forslag 1, representant Egil Olli, AP's sametingsgruppe:

1. Sametinget skjønner de grunnene vararepresentanten anfører for å bli fritatt.
2. Sametinget anser likevel ikke at disse er tilstrekkelige til å bli fritatt fra vervet.
3. Sylvi Vatne Pedersen innvilges ikke permisjon.

Forslag 2, representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe:

SFF foreslår at Sylvi Vatne Pedersens søknad ikke innvilges.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

– Møtelederskapets innstilling ble trukket tilbake

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

Sign:

1. Forslag 1 og 2 ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Einar Lifjell, saksordfører	
2.	Egil Olli	
3.	Randi A. Skum	
4.	Roger Pedersen	
5.	Amund Eriksen	
6.	Johan Mikkel Sara	
7.	Jarle Jonassen	
8.	Einar Lifjell	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

1. Sametinget skjønner de grunnene vararepresentanten anfører for å bli fritatt.
2. Sametinget anser likevel ikke at disse er tilstrekkelige til å bli fritatt fra vervet.
3. Sylvi Vatne Pedersen innvilges ikke permisjon.

Saken avsluttet 23. november 1999 kl. 09.30.

Sign: *SS* , *R.R.D.*

Sak 38/99 Søknad om fritak fra vervet som representant - Nils Henrik Måsø

Saken påbegynt tirsdag 23. november 1999 kl. 09.30.

I. Dokumenter

– Søknad av 19.10.99

II. Innleverte merknader og forslag

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:

Nils Henrik Måsø innvilges permisjon som representant i perioden 1. desember 1999 og ut valgperioden.

Elisabeth Erke Blaser tiltrer som representant i Tana valgkrets i Nils Henrik Måsø's permisjonstid.

Magne Ballovara, Martha K. Johansen og Reidar Larsen tiltrer som 1., 2. og 3. vara-representant.

Merknad 1, SVF's sametingsgruppe v/Roger Pedersen:

Nils Henrik Måsø er fast sametingsrepresentant fra Tana. Når Måsø stilte på Senterpartiets liste som førstekandidat visste han at han var ansatt som journalist i avisa Ságat. Han var også, som folkevalgt fylkestingsrepresentant, klar over at han kunne risikere å ikke bli gjenvalgt til fylkestinget. Når man stiller til valg for et folkevalgt organ må man ta i betraktning at man har en stilling i arbeidslivet som man vil gå tilbake til.

Nils Henrik Måsø burde kunne, i samarbeide med sin arbeidsgiver, innrette sin jobb på en slik måte at han ikke kommer i en dobbeltrolle i forhold til sine politiske verv.

Merknad 2, AP's sametingsgruppe v/Egil Olli:

Arbeiderpartiets gruppe ser positivt på at representanten selv tar opp de etiske sidene i forbindelse med sitt nye arbeid som journalist.

Arbeiderpartiets gruppe kan imidlertid ikke se at dette er tilstrekkelig for å begrunne fritak fra deltakelse i Sametingets arbeid.

Forslag 1, representant Egil Olli, AP's sametingsgruppe:

1. Sametinget ser positivt på at representanten selv tar opp de etiske sidene i forbindelse med sitt nye arbeid som journalist.
2. Sametinget kan imidlertid ikke se at dette er tilstrekkelig for å begrunne fritak fra deltakelse i Sametingets arbeid.
3. Nils Henrik Måsø innvilges ikke fritak.

Forslag 2, representant Ove Johnsen, SVF's sametingsgruppe:

SFF foreslår at Nils Henrik Måsø ikke innvilges permisjon.

Sign: SS / RRB

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

– Møtelederskapets innstilling ble trukket tilbake

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1 og 2 ble vedtatt mot 3 stemmer.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Einar Lifjell	
2.	Egil Olli	
3.	Randi A. Skum	
4.	Roger Pedersen	
5.	Johan Mikkel Sara	
6.	Sven-Roald Nystø	
7.	John Henrik Eira	Johan Mikkel Sara Egil Olli
8.	Geir Tomm; Pedersen	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

1. Sametinget ser positivt på at representanten selv tar opp de etiske sidene i forbindelse med sitt nye arbeid som journalist.
2. Sametinget kan imidlertid ikke se at dette er tilstrekkelig for å begrunne fritak fra deltakelse i Sametingets arbeid.
3. Nils Henrik Måsø innvilges verken fritak eller permisjon.

Saken avsluttet 23. november 1999 kl. 09.45.

Sign: *[Handwritten signature]*

Sak 33/99 og 39/99 Sametingsrådets beretning om virksomheten

Saken påbegynt tirsdag 23. november 1999 kl. 09.45.

I. Dokumenter

- Sametingsrådets beretning om virksomheten, periode 19.05 - 17.09.99 (I) og periode 18.09 - 12.11.99 (II):

I: Beretningen omfatter Sametingsrådets aktiviteter fra 19. mai til og med 17. september 1999.

1. Om virksomheten

Sametingsrådet har i perioden avholdt 2 møter og behandlet 15 saker. Som det fremgår av vedlegget har rådet i tillegg deltatt på en rekke møter og representasjoner.

2. Saksområder

2.1 Hálkavárri og Porsangmoen skytefelt

Sametingsrådet har behandlet Hálkavárri og Porsangmoen skytefelt som sak R 50/99. Rådet har vist til at en av de sentrale rettslige forutsetninger som er lagt til grunn for statens politikk overfor samene, er vern av det materielle kulturgrunnet. En meget viktig forutsetning for at dette skal være en realitet, er at reindriftsnæringen og dens områder ikke stadig taper arealer til andre interesser.

Det aksepteres ikke at reindriften eller andre samiske næringer skal tape ytterligere arealer til forsvaret eller andre, mens man venter på en behandling av Samerettsutvalgets innstilling. Sametinget viser til de løfter som ble gitt i 1981 fra sentrale myndigheter hva angår større naturinngrep. Sametinget viser til at det er en omfattende og kompleks sak, og ønsker å drøfte Hálkavárri og Porsangmoensaken med Forsvarsdepartementet. Møte med Forsvarsdepartementet vil ventelig finne sted i oktober.

2.2 Østsamisk museumsanlegg som samisk tusenårssted

Etter oppdrag fra Sametingsrådet har Sámiid Vuorká-Dávvirat, avd. for østsamisk museum, foretatt en faglig vurdering og økonomisk beregning på overtakelse av tidligere Neidenelv Turisthotell som østsamisk museumsanlegg. Dette arbeidet er videresendt sentrale myndigheter. ~~Presidenten har bl.a. i møte med politisk ledelse i Kulturdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet 9. august argumentert for at det i statsbudsjettet for år 2000 må settes av midler til drift og investeringer til østsamisk museum.~~

2.3 Samiskspråklige sendinger i riksdekkende radiokanaler

På bakgrunn av debatten i media angående Allmennkringkastingsrådets ønske om å myke opp kravet om sendinger på samisk i riksdekkende radiokanaler, har Sametingsrådet fremmet en uttalelse, sak R 51/99.

Sign:

Sametingsrådet anser programmer som er laget på samisk og for den samiske befolkning som svært viktige språk- og kulturpolitiske virkemidler i forhold til den samiske befolkning, men også i forhold til den øvrige befolkning. Sametingsrådet mener det er viktig at programtilbudet for den samiske befolkning skal bli bedre. For at det skal kunne skje må sendingen på samisk stadig utvides. Samtidig må en også lage programmer som er tilpasset den delen av den samiske befolkning som har mistet sitt språk.

Sametingsrådet mener videre de riksdekkende radio- og TV-kanalene har et informasjonsansvar overfor den øvrige befolkning om minoriteters liv og kultur i Norge. På grunn av samenes status som urfolk, har mediene i landet et spesielt ansvar i så måte.

2.4 Sosial- og helsesaker

Sametingsrådet har i sak R 68/99 avgitt høringsuttalelse om Sámi dearvvašvuodadutkan/Samisk helseforskning, et forprosjekt der forslaget er å danne en egen forskningsenhet om samisk helse. Siden det er et stort behov for forskning innenfor feltet er Sametinget positiv til opprettelse av en forskningsenhet, som administrativt tilknyttes Universitetet i Tromsø.

Presidenten har fordelt prosjektmidlene til oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge for 1999, jf. vedlagte oversikt. Sametinget skal i november 1999 arrangere et arbeidsseminar for disse prosjektene.

Rådet har også gitt høringsuttalelse til NOU 1999:13 Kvinner i Norge, der Sametinget ber om å få igangsatt arbeidet med utredning og forskning om samiske kvinner helseforhold.

2.5 Fiskerisaker

Rådsmedlem Berit Ranveig Nilssen avholdt 25. august møte med fiskeriminister Angelsen. Temaer for møtet var: Midler til oppfølging av handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder, forvaltning, fangst og forskning på kongekrabben, bruk av autoline og snurrevad i kystnære farvann, sel- og kveisproblematikken i kyst- og fjordområdene og Norges Kystfiskarlags representasjon i Reguleringsrådet.

Når det gjelder handlingsplanen ble spørsmålet om midler først tatt opp av presidenten på møte i Regjeringens Nord-Norge utvalg den 30.06.1999 (jf. også punkt 5.2). Dette ble fulgt opp i et brev til fiskeriministeren den 23.08.1999, da Fiskeridepartementet standpunkt var at Sametinget måtte få Norges Fiskarlag til å fremme Sametingets krav om midler til næringskombinasjoner i forhandlingene om fiskeritavtalen med staten. Dette i motsetning til jordbruksavtalen og reindrifftsavtalen. Her «deltar» Sametinget på statens side i forhandlingene og staten fremmer Sametingets krav. Tinget understreket dog at dersom Fiskeridepartementet finner det umulig å «forhandle fram» midler til Sametinget over fiskeritavtalen, vil tinget være tilfreds med at disse gis over Fiskeridepartementets budsjett utenfor avtalens rammer. På møtet med fiskeriministeren gav han uttrykk for å ha forståelse for Sametingets standpunkt, men at departementet ikke hadde nødvendige økonomiske midler på det nåværende tidspunkt. Ministeren lovet å arbeide videre med saken.

Når det gjaldt spørsmålene om kongekrabbe, ble det opplyst at forvaltningen og fangst kom til å fortsette på forsøksnivå, mens penger til forskning på kongekrabbe ville bli bevilget. Sametingets ønske om å delta i utredningsarbeidet ved regulering av autoline og snurrevad på grunn av sitt engasjementet i kyst- og fjordområder, ble ikke etterkommet. Fiskeriministeren mente her at ettersom dette utvalget skulle være på næringsorganisasjons nivå ville det være mer hensiktsmessig med representasjon fra Norges Kystfiskarlag isteden for Sametinget. I drøftelsen om sel- og kveisproblematikken kom det fram at Fiskeridepartementet arbeidet

Sign: SS PCB

aktivt med saken, og at det på et tidlig stadig vil være på det rene om midler til dekning av skader som selen forårsaker på fiskeredskap. Norges Kystfiskarlags representasjon i Reguleringsrådet ble ikke debattert særlig grundig, ettersom saken var under behandling i Fiskeridepartementet.

På årsmøtet i Finnmark fiskarlag 27. - 29. august i Honningsvåg ble det foreslått å myke opp dagens kvotereguleringer til fordel for de minste flåtegruppene, samt tilbakeføring av fiskerettigheter og skjerming ved fremtidige reguleringer for samme flåtegrupper. Sametingsrådet er tilfreds med forslagene til endring i fiskeripolitikken som ble lansert på årsmøtet av bl.a fiskeridirektøren og fylkesmannen i Finnmark. Dette er helt i tråd med den fiskeripolitikk Sametinget lenge har stått for. Sametingsrådet håper nå å komme i nærmere dialog med partene i fiskeriforvaltninga for å stake ut en ny og fremtidsrettet fiskeripolitikk for de samiske kyst- og fjordområdene.

2.6 Utdanning

Sametingspresident Sven-Roald Nystø avholdt fredag 17. september møte med statsråd Lilletun og statssekretærene Totland og Helgesen i Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Følgende temaer ble reist fra Sametingets side for drøfting på møtet:

1. opplæring på samisk utenfor det definerte området «samisk distrikt» i opplæringsloven
2. opplæring etter L-97S i samme område
3. utvidelse av området for «samisk distrikt» etter opplæringsloven
4. økonomi for den offentlige skole som skal drive tospråklig undervisning og økonomien for kommuner der det opprettes privatskoler
5. godkjenningsordning for samiske læremidler
6. styret for statens samiske videregående skoler

Sametinget har ved behandlingen av forskriftene til opplæringsloven, krevd at departementet igangsetter en prosess for utvidelse av området «samisk distrikt». Fordi retten til opplæring på samisk og etter L-97Samisk er knyttet til «samisk distrikt», eller til et minimumsantall på 10 elever for å kunne kreve igangsatt, og minst 6 elever for å opprettholde, en slik opplæring i en kommune, skaper dette selvsagt problemer i flere områder av Sápmi. Men departementet vil foreløpig ikke starte prosesser for utvidelse av «samiske distrikt» i henhold til opplæringsloven, fordi man ønsker å unngå konflikter av den art en tidligere har opplevd. Departementet håper at elevgrupper på under 10 elever vil kunne få mulighet til opplæring på samisk og/eller opplæring etter L-97Samisk, gjennom de skjønnsmidler som er bevilget utdanningsdirektørene. Man vil senere etter en grundigere vurdering, komme tilbake til spørsmålet om utvidelse av området.

Sametinget har overfor departementet gjort flere innspill med hensyn til kommunenes økonomi når det gjelder tospråklig opplæring og opplæring etter L-97Samisk. Departementet arbeider med å finne løsninger som kommunene kan leve med hva gjelder merutgifter for tospråklig undervisning. Ved innføringen av L-97Samisk la departementet inn en økning i overføringene til kommunene som underviser etter denne læreplanen, og kommunene har etter departementets oppfatning vært relativt fornøyd med dette. I kommunene der det opprettes private skoler arbeider KUF sammen med KRD for å kunne forlenge overgangsordninger for statlige tiskudd pr. elev, slik at bortfallet av inntekter ikke skal få en slik hurtig negativ virkning for kommunene som i dag. Sametingsrådet mener KUF's strategi i saken ikke er tilfredsstillende. Rådet vil gi en bredere omtale av saken i Sametingets årsmelding, slik at saken også blir omtalt i stortingsmeldingen om Sametingets virksomhet i 1999.

Sign:

I forskriftene til opplæringsloven er Samisk utdanningsråd og Samisk språkråd ikke nevnt som godkjenninginstanser for samiske læremidler og ordbøker. Det ble fra departementets side understreket at dette var gjort fordi utdanningsrådet er under omorganisering, og en vil komme tilbake med forskrifter som regulerer godkjenningsordningen for samiske læremidler og ordbøker, når overføringsprosessen til Sametinget er gjennomført.

Sametinget har bedt om at oppnevningmyndigheten for styret for statens samiske videregående skoler overføres tinget. Departementet vil ikke overføre denne myndigheten så lenge staten ved KUF er eier i nåværende form. Departementet ser nødvendigheten av en prosess der statens samiske videregående skoler blir gjenstand for en vurdering, også med hensyn til styring. På møtet ble det enighet i å iverksette den prosessen i løpet av våren 2000.

2.7 Overføring av Samisk spesialbibliotek (SSB) til Sametinget

Sametingspresidenten har i møte med politisk ledelse for Kulturdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet 9. august nok en gang bedt om at Samisk spesialbibliotek oppgraderes og moderniseres før Sametinget overtar SSB. Sametingsrådet har pekt på Kulturdepartementets ansvar for finansiering av nødvendige investeringer til SSB i den nye Sametingsbygningen. Departementene lovet å komme tilbake til saken i statsbudsjettet for år 2000.

2.8 Bruk og forvaltning av skjelettmateriale ved Anatomisk Institutt

Kollegiet ved Universitetet i Oslo fastsatte 7. september midlertidige retningslinjer for bruken og forvaltningen av det samiske skjelett materialet ved Anatomisk Institutt. Retningslinjene skal sikre at materialet i fremtiden behandles med verdighet og respekt, inntil en fagkomite kan vurdere den vitenskapelige verdien av materialet. Visepresident Raghild Nystad var tilstede under kollegiets behandling.

2.9 Andre saker

1. Prioritering av saker i 1999

På grunn av stor saksmengde og få ressurser har Sametingsrådet valgt å prioritere saker/saksområder for 1999, jf. sak R 49 99.

2. Arbeidet i Arktisk Råd

Sametingsrådet har gitt et tilskudd på kr. 50 000 til Utenriksdepartementets prosjekt *Utvikling av nasjonal strategi for bærekraftig utvikling i nord i relasjon til Arktisk råds program for bærekraftig utvikling (SPD)*. Midlene skal gå til å lønne prosjektkoordinator ved Landsdelsutvalgets sekretariat. Sametinget er bedt om å oppnevne representant til styringsgruppa for prosjektet, men rådet ser ingen muligheter til foreløpig å kunne delta ytterligere på grunn av personellmangel.

Sametinget har 2.07.99 søkt Utenriksdepartementet om midler til deltakelse i internasjonalt arbeid.

3. Samisk fritt ord stipend

Sametingsrådet har bedt Samisk kulturråd vurdere revisjon av regelverket for utdeling av Samisk fritt ord stipend, spesielt mht forvaltning og utdeling av stipendet.

Sign: SS ..... ERB .....

4. Interegprosjektet Norgesfararleden og Harvasstua i Hattfjelldal kommune

Rådsmedlem Ing-Lill Pavall har i møte med statssekretær Sundby i Landbruksdepartementet 2. juni 1999 drøftet saken. Saken er senere fulgt opp ved brev til Landbruksdepartementet av 27.07.99. Saken er viktig både utfra fra en reindriftssamisk, historisk og kulturminnefaglig synsvinkel i det sørsamiske området. Sametinget har bedt om et møte med landsbruksministeren om denne saken.

5. Ansettelsesreglementet for Deanu gielda

Sametinget har nøyø fulgt saken angående ansettelsesreglementet i Deanu gielda/Tana kommune. Den er blant annet drøftet både med kommunalministeren og justisministeren. Samtalen visepresident Ragnhild L. Nystad hadde med justisminister Odd Einar Dørum 5. juni 1999 i Kirkenes er senere fulgt opp i brev av 19.07.1999. Sametinget er tilfreds med at saken er avgjort og at Deanu gielda/ Tana kommune fikk medhold i at deres ansettelsesreglement var lovlig.

6. Endringer av dyrevernloven

4. mars 1999 la Landbruksdepartementet fram forslag til endring av lov av 23. desember 1974 om dyrevern. Sametinget har i brev 11. juni 1999 gitt kommentarer til forslagene.

Sametingsrådet har i tillegg behandlet klagesaker og saker til dette plenumsmøtet, jf. møtebok 4/99 og 5/99.

3. Oppnevninger

3.1 Samisk kulturminneråd

Jorunn Løkvold, Samuelsberg, er oppnevnt som nytt varamedlem i Samisk kulturminneråd for denne oppnevningssperioden, etter at Tor Mikalsen fikk fritak fra vervet.

3.2 Samerettsutvalgets arbeid i Troms, Nordland og sørsameområdet

Sametingsrådet har etter forslag fra gruppene i Sametinget foreslått følgende medlemmer i det nye Samerettsutvalget:

Paul Fjellheim, Røros, Tom Lifjell, Rana, Amund Eriksen, Skjerstad, Harriet Aira, Tysfjord, Roger Pedersen, Narvik, Berit Oskal Eira, Lavangen, Else Grete Broderstad, Tromsø, Margreta Påve Kristiansen, Tromsø og Eilif O. Larsen, Kåfjord.

Det vil bli avholdt et møte med justisministeren 12.10.99 om oppfølging av saken.

3.3 Nordnorsk kulturråd

Risten Sokki, Guovdageaidnu, er innstilt som Sametingets representant i styret for Nordnorsk kulturråd for perioden 1999 - 2003. Rauni Magga Lukkari, Tromsø, er foreslått som varamedlem.

3.3 Reguleringsrådet

Sametingsrådet har vedtatt at Sametingets administrasjon representerer Sametinget i reguleringsrådets møter i perioden 1999 - 2001. Administrasjonene har utpekt førstekonsulent Inge Arne Eriksen som medlem av reguleringsrådet.

Sign:

4. Kunngjøringer av nye saker - Oppfølging

Sametingsrådets kommentarer til nye saker som ble oversendt Sametingsrådet for videre behandling fra Sametingets plenumsmøte 1. - 4. juni 1999.

Forslag 1 Organisering og styring av samisk forskning

Etter Sametingets utredning og vedtak om samisk forskning og Norges forskningsråd utredning om samisk forskning, har forskningsrådet nedsatt et utvalgt til å utarbeide en handlingsplan for samisk forskning. Denne vil ventelig være klar i løpet av denne høst, og oversendes så til behandling i forskningsrådes områderstyre for kultur og samfunn. Det vil være naturlig for Sametinget å behandle denne handlingsplanen i en høvelig form.

Urfolksnettverket som ledes av professor Ole Henrik Magga med Sámi Instituhta som sekretariat, avholdt et forskerseminar 16.6.97 der temaet var fremtidig forskningsorganisering. Urfolksnettet har nå invitert til neste seminar om temaene; fremtidens forskningsbehov og fremtidig organisering, finansiering og styring av forskningen, samt forskningsformidling til den samiske befolkning og andre. Seminaret planlegges avholdt før jul i år. Seminaret er ment som et innspill i prosessen om organisering av samisk forskning på nordisk plan.

Regjeringen har 11. juni avgitt en stortingsmelding om forskning, St meld nr 39 (1998-99) Forskning ved et tidsskille. Samisk forskning er ikke tema i denne meldingen og nevnes heller ikke. Derfor er det naturlig at samisk forskning gis en bredere omtale i Sametingets årsmelding 1999. Omtalen skal blant annet bygge på Norges forskningsråds handlingsplan og urfolksnettverkets seminar.

Forslag 2 Vilkårene for politisk arbeid i forhold til Sametinget

Sametingsrådet avventer Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2000 for eventuell bevilgning som oppfølging av merknaden i Innst. S. nr. 145 (1997-98) fra Stortingets kommunalkomite om de politiske partiers utgifter i forbindelse med samepolitisk arbeid og politikkområde. Rådet vil i den nærmeste framtid sende ut et forslag til nye retningslinjer for tilskudd til samiske hovedorganisasjoner, til høring. I Sametingets behandling av disse, sammen med retningslinjene for tilskudd til politiske grupperinger i Sametinget, er det naturlig å foreta en helhetsvurdering av saken, der eventuelle forslag i statsbudsjettet 2000 også legges til grunn.

Forslag 3 Vasskraftutbygging i Nordland - Bjellåga - Rana kommune

Sametingsrådet viser til vedtak i sak R 19/99 Vasskraftutbygging i Nordland, og til sak 15/99 Sametingsrådets beretning om virksomheten. Utskrift av møtebok av Sak R 19/99 er oversendt Olje- og energidepartementet.

Bjellåga-utbyggingen vil fra Sametinget bli sett i sammenheng med andre vasskraft-utbyggingssaker i Nordland. Det er bestemt at det skal gjennomføres konsekvensutredninger for samfunn og miljø for dette konkrete prosjektet. Rådet er i utgangspunktet meget skeptiske til prosjektet, men vil avvente konsekvensutredningene før endelig uttalelse blir gitt. Når det gjelder Beiarnutbyggingen, vil rådet be om et møte med Stortingets energikomite om saken.

Av de saker som ble reist på plenumsmøtet 23. - 26. februar 1999, og som ikke er omtalt foran gjelder:

Sign: SS / CCB

Forslag 5 Rovdyrsituasjonen

Rovdyrspørsmålet ble sist behandlet i Stortinget 8.06.1999, der det ble gjort endringer i viltloven om erstatninger for husdyr og tamrein som blir drept eller skadet av rovvilt, jf. Besl. O. nr. 80 (1998-99), Innst. O. nr. 88 (1998-99) og Ot. prp. nr. 62 (1998-98).

På møtet 30.06.99 i Regjeringens Nord-Norgeutvalg ble rovdyrproblemet berørt. Dette er en sak som for jordbrukets vedkommende vil bli omtalt i neste stortingsmelding om norsk landbruk. Sametingsrådet har derfor nevnt saken i sin innstilling til dette plenum i sak 34/99 Jordbruk i samiske områder. Rådet viser også til at rovdyrproblemet ble behandlet på forrige plenum i sakene 18/99 Reindriftsavtalen 1999-2000 og 23/99 Reindriftsstyrets årsmelding 1998. På bakgrunn av disse sakene og sak 34/99 vil rovdyrproblemet igjen bli omtalt i Sametingets årsmelding 1999, og følgelig i stortingsmeldingen om Sametingets virksomhet 1999.

Forslag 6 ILO-konvensjon nr 169

Sametingsrådet har omtalt ILO-konvensjon nr 169 og virksomheten til Utmarkskommisjonen for Nordland og Troms i sin innstilling i sak 32/99 Samerettsutvalgets innstilling. Forøvrig vil saken bli drøftet med justisministeren 12. oktober d.å., jf. punkt 3.2 foran.

5. Møter og representasjoner

5.1 Møte med Justisminister Dørum

5. juni ble det avholdt et møte med justisminister Dørum i Kirkenes. Hovedtemaet for møte var prostitusjon i Finnmark.

5.2 Møte i Regjeringens Nordnorge utvalg

Regjeringens Nord-Norge utvalg (RNNU) hadde et møte 30. juni i Kirkenes. Temaer på møtet var landbruk og fiske. Når det gjelder landbruk viser vi til sak 34/99 Jordbruk i samiske områder. Når det gjelder fiskerierne var hovedspørsmålene regional kvotefordeling og flåtefornyelse. Av andre spørsmål som ble berørt var havneutbygginger, fiskeindustriens vannforsyning, transport av og kommunikasjoner for fiskeprodukter, mottaksstasjoner og fiskeriforskning. Forøvrig la Regjeringen fram en statusrapport juni 1999 for oppfølging av handlingsforslag i «Næringsstrategier for Nord-Norge». Rapporten er sendt representantene.

Neste møte i RNNU avholdes november/desember i år, med temaer; forsvarets rolle i Nord-Norge og infrastruktur. Møtet deretter planlegges i mai/juni 2000, med hovedtema; inonasjoner for den nordlige landsdel.

5.3 Møte i Samisk språknemd

Samisk språknemnds første møte ble avholdt 15. september 1999 i Ivalo. President Sven-Roald Nystø var tilstede og åpnet møtet. Irja Seurujärvi-Kari, Sametinget i Finland, ble valgt som leder. Sametinget i Finland og Sametinget i Sverige har når det gjelder de midlertidige retningslinjene for språknemnda vedtatt planleggingsgruppas forslag uten endringer mens Sametinget i Norge har endret ordet «språkgruppe» til «dialekt» i retningslinjene for språknemnda. Dette skapte en liten diskusjon om begrepsbruken for de framtidige permanente vedtektene.

Sign: SS / REB

Vedlegg:

- Møtebok 4/99 og 5/99
- Fordeling av helse- og sosialtilskudd 1999

II. Beretningen omfatter Sametingsrådets aktiviteter fra 18. september til og med 12. november 1999.

1. Om virksomheten

Sametingsrådet har i perioden avholdt to møter og behandlet 21 saker. Som det fremgår av vedlegget har rådet i tillegg deltatt på en rekke møter og representasjoner.

2. Saksområder

2.1 Sametingets kontakt med Stortinget

President Sven-Roald Nystø og gruppeleder Egil Olli avholdt 28. oktober møte med Stortingets kommunalkomite om statsbudsjettet 2000 (jf. pkt. 2.2) og St meld nr 48 (1998-99) Om Sametingets virksomhet 1998. Det er første gang Stortinget tar initiativ til å drøfte Sametingets årsmelding med Sametinget. Regjeringen har i St meld nr 48, lagt opp til tilbakemelding på de sakene Sametinget tar opp i årsmeldingen og de sakene Sametinget har behandlet i 1998. Sametingets årsmelding utgjør kap. 2 i meldinga, mens kap. 3 og 4 er Regjeringens tilbakemelding.

Kommunalkomiteens medlemmer hadde både spørsmål og kommentarer til Sametingets årsmelding. Kommunalkomiteen ønsket respons på formen i stortingsmeldingen og Sametingets kontakt med sentrale myndigheter, spesielt kontakten med Stortinget. Presidenten lovte å komme med skriftlig tilbakemelding med forslag til kontaktform mellom Sametinget og Stortinget. Presidenten vil bl.a drøfte dette i et møte med gruppelederne.

Av enkeltsaker komiteen var opptatt av i årsmeldingen kan vi nevne mineralloven, Sametinget som representativt organ (mandatfordelingen), valgdeltakelse og interesse for politisk arbeid i Sametinget, arbeidsforholdene til Sametingets representanter og nordisk samisk samarbeid.

2.2 Statsbudsjettet 2000 - Høringer med Stortingets komiteer

I forbindelse med statsbudsjettet 2000 er det avholdt tre møter med Stortingets komiteer:

1. Presidenten og gruppeleder Egil Olli møtte representanter for Kommunalkomiteen 28. oktober. Saker: Økt driftsstøtte til samiske kulturhus og fast driftsstøtte til samiske språksentra.
2. Presidenten og gruppeleder Egil Olli møtte representanter for Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen 28. oktober. Saker: Samisk tusenårssted (Østsamisk museum), Á ja Samisk Senter og tilskudd til samiske aviser.
3. Visepresidenten møtte representanter for Sosialkomiteen 4. november. Sak: Etablering av samisk helseforskning.

Eventuelle resultater av møtene ser vi ikke før Stortinget legger fram statsbudsjettet før jul.

2.3 Barne- og ungdomssaker

Halve prosjektperioden til Samisk barne- og ungdomsprosjekt er gjennomført, og det er utarbeidet en prosjektbeskrivelse som ble vedtatt av Sametingsrådet 23. mars i år. Det er foreslått tematiske innsatsområder i prosjektperioden. I arbeidet med oppfølging av definerte

Sign: SS / RRB

innsatsområder vil det bl.a. bli avholdt møter med de kommunene Sametingsrådet har pekt ut som spesielle tiltaksområder i prosjektet. Hensikten med møtene er å knytte kontakt og drøfte muligheten for at kommunene initierer tiltak som kan bygge opp under målsettingen om å styrke samiske barns identitet og tilknytning til det samiske samfunn. Det er pr. 9. november avtalt følgende møter: Lavangen kommune 18. november og Sør-Varanger kommune 30. november. Det er også rettet forespørsel til Røros og Oslo kommuner om møte, og det er gitt positiv tilbakemelding men møtedato er foreløpig ikke fastsatt.

Det legges vekt på å knytte hele sametingssystemet til prosjektet, og det er derfor opprettet en prosjektgruppe som et administrativt tiltak. Gruppen danner et nettverk internt som samles etter behov, og som har ansvar for å være pådrivere av barne- og ungdomssaker i sine avdelinger.

Det er nedsatt en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Barne- og familie-departementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Fylkesmannen i Finnmark, Samisk utdanningsråd og Sametinget (adm. nivå) med det formål å forberede overføring av det samiske barnehagetilskuddet til Sametinget (ramme på 7 mill kr. i år). Arbeidsgruppens mandat er å utarbeide forslag til retningslinjer for tilskuddsordningen, samt vurdere økonomiske og administrative konsekvenser av overføringen. Det er planlagt at tilskuddet overføres til Sametingets forvaltning fra år 2001.

2.4 Utdanningssaker

I forbindelse med overføringen av Samisk utdanningsråd er det på Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets (KUF) budsjett avsatt midler til Sametingets disposisjon til utdanningsformål, jf. sak 44/99. I tillegg til disse midlene har departementet foreslått midler til styrking av det spesialpedagogiske feltet med et årsverk.

Samisk utdanningsråds sekretariat vil fra 1. januar neste år opprettes som egen avdeling i Sametingets hovedadministrasjon. Samisk utdanningsråds direktør er ansatt i åremålsstilling, og åremålet går ut 31. desember i år. Fra samme dato opprettes en fast stilling som avdelingsdirektør. Stillingen er lyst ledig.

Arbeidet i kontaktgruppen for overføring av sekretariatet i Samisk utdanningsråd til Sametinget, vil etter det som er opplyst fra departementet, bli tatt opp igjen i januar neste år. Arbeidet vil da ventelig bli konsentrert rundt rolle- og oppgavefordeling.

Sametinget har i brev av 25. mai i år bedt KUF starte prosessen med utvidelse av «samisk distrikt» etter opplæringsloven. Henvendelsen ble rettet til departementet etter initiativ fra foreldreforeningen for samiskundervisninga i Skånland. KUF har i brev av 27. oktober besluttet på dette tidspunkt ikke å reise spørsmål om utviding av samisk distrikt. Departementet har i statsbudsjettet for 1999-2000 satt av midler til samisk undervisning utenfor samisk distrikt. Midlene fordeles av Statens utdanningskontor etter skjønn. Etter departementets vurdering vil dette kunne ivareta intensjonene bak søknaden om utviding av samisk distrikt.

2.5 Fredning av skoltebyen i Neiden og Østsamisk museum

Sametingsrådet har i sak R 93/99 støttet forslaget om fredning av skoltebyen i Neiden, Sør-Varanger kommune, som kulturmiljø etter kulturminnelovens § 20. Forslaget er usedvanlig godt begrunnet både faglig, kulturpolitisk og etisk. De foreslåtte fredningsbestemmelsene synes veloverveid, klare og presise, og vil også danne et godt og forutsigbart grunnlag for en framtidig bruk og forvaltning av området.

Ved siden av at fredningen av Skoltebyen ivaretar de historiske, kulturelle, religiøse og landskapsmessige verdier i området, har Sametingsrådet understreket betydningen av at

Sign:

fredningen ses i en klar sammenheng med østsamisk kulturvern og -formidling. Fredningen må settes i en nødvendig sammenheng med en permanent realisering av et østsamisk museum i Neiden. Østsamenes spesielle historie i statsrettslige, religiøs, språklig og kulturell sammenheng tilsier et særlig statlig engasjement omkring de østsamiske kulturvernoppgavene. Ansvarlige myndigheter må være villig til å strekke seg så langt som overhode mulig i arbeidet for å bevare, styrke og videreutvikle østsamisk kultur. Fredningen av Skoltebyen i Neiden må ses på som ett av flere viktige elementer i dette arbeidet.

Sametinget, ved Samisk kulturminneråd, deltok på et informasjonsarrangement vedrørende etableringen av Østsamisk museum 10. november 1999. På møtet deltok 60 personer, og tilbakemeldingene på etableringen var svært positive. Imidlertid har Regjeringen gjennom forslag til statsbudsjett for år 2000 ikke gitt signaler om bevilgning til Østsamisk museum som samisk tusenårssted. Sametingspresidenten har tatt dette opp med Stortingets familie-, kultur- og administrasjonskomite (jf. pkt. 2.2). Sametinget må derfor ta ansvar for å sikre drift av Østsamisk museum inntil institusjonen er sikret gjennom statsbudsjettet, i første omgang vil dette gjelde for år 2000 (jf. pkt. 2.6).

2.6 Samiske kulturhus

Som oppfølging av vedtak i sak 21/99 Samlet plan for samiske kulturhus - prioritering, ble det avholdt et møte på administrativt nivå med Kulturdepartementet 11. oktober i år. Fra Sametingets side orienterte vi om vedtaket, også sett i sammenheng med Sametingets prioritering i statsbudsjettet 2000 (sak 47/98). Når det gjelder driftssituasjonen for eksisterende samiske kulturhus, støttet Kulturdepartementet prinsippene i Sametingets vedtak, men kunne verken love «nødhjelp» eller fremtidig økning i driftsstøtteordningen.

Kulturdepartementet var heller ikke meddelsom mht fremdriftsplanene for samisk tusenårssted, Østsamisk museum i Neiden. Departementets merknad i statsbudsjettet signaliserer noe om ambisjonsnivået i prosjektet, dvs. at kostnadsrammen er for høy. Departementet viste til at rammen for fylkenes tusenårssteder er satt til 10 mill. kr. Departementet lovet imidlertid å svare Sametinget i januar neste år om oppfølgingen av østsamisk museum, og spesielt om videre drift.

Kulturdepartementet orienterte om sitt arbeid med stortingsmelding om arkiv, bibliotek og museer. Meldingen planlegges oversendt Stortinget før jul, og vil i tillegg til ovennevnte fagområder inneholde en oversikt over gjennomførte, igangsatte og planlagte kulturbygg. Det skal også lages en investeringsplan til kulturbyggkapittelet, muligens kun for intern bruk i departementet.

Sametingsrådet er opptatt av at det samiske perspektiv innefor fagområdene arkiv, bibliotek, museum samt kulturbygg, ivaretas i meldingen. Presidenten har i brev av 10. november fremmet skriftlige innspill til stortingsmeldingen og samtidig bedt om et møte med den nye kulturministeren for å drøfte innholdet i meldingen spesielt og samiske kulturspørsmål generelt.

2.7 Sosial- og helsesaker

Sametinget har i samarbeid med Sámi Allaskuvla avholdt et arbeidsseminar i Tromsø 4. og 5. november. Seminaret er et ledd i oppfølgingen av prosjektene som er igangsatt med midler til samisk helse og sosial formål (NOU 1995:6). Arbeidsseminaret var vellykket og deltakerne ga god tilbakemelding på oppfølgingen det legges opp til.

Sign: SS / EEB

WHO og UNEP skal utarbeide en egen plan om urfolks helse sett i forhold til miljøproblemer. På GRID Arendals konferanse i september inviterte visepresidenten til samarbeid om planarbeidet i arktiske områder. Visepresidenten vil delta på WHO's internasjonale konsultasjon om urfolkens helse, 23. - 26. i Geneve, Sveits.

2.8 Arctic leaders summit

Visepresidenten deltok på Arctic leaders summit 13. - 17. september i Moskva. Hovedtema på konferansen var helsesituasjonen for arktiske folk. Det kom klart fram at urfolkens helsesituasjon ikke er ensartet, og spesielt har urfolk i Russland en rekke helse- og sosiale problemer. Målsetting om god helse og velvære for urfolk er svært avhengig av et rent miljø, en bærekraftig ressursbruk, en funksjonsdyktig primærnæringsvirksomhet og av at vanlige samfunnsstrukturer fungerer tilfredstillende. Det er nødvendig med nasjonal og internasjonal innsats på kort- og langsikt for å bedre urfolkens helsesituasjon i arktiske strøk. Det ble utarbeidet en felles erklæring mellom Samerådet, ICC og RAIPON.

Konferansen synliggjorde også at sametingene så snart som mulig må få på plass Samisk Palamentarisk Råd, fordi sametingenes synspunkter er for lite fremtredende internasjonalt.

2.9 Arbeidet med FNs urfolkserklæring

FNs arbeidsgruppe for erklæring om urfolks rettigheter avholdt sitt 5. møte i Geneve 18. - 29. oktober. Sametinget deltok med rådgiver Gro Dikkanen i den norske delegasjonen sammen med Utenriksdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet.

Temaene på dette møtet var selvbestemmelse, landrettigheter og artiklene 15 - 18 i erklæringsutkastet. Norge aksepterte urfolks rett til selvbestemmelse i sitt innlegg, men hadde modifikasjoner i forhold til landrettigheter. I forhold til artiklene 15 - 18 har Norge tidligere sagt at man kan akseptere den opprinnelige teksten. Under forhandlingene i år ble det likevel fra statenes side forsøkt å komme frem til enighet statene i mellom, artiklene er derfor foreslått noe endret. Videre ble urfolk - *indigenous peoples* satt i parentes i teksten, fordi ikke alle stater har akseptert bruken av begrepet *peoples*. Fra urfolkens side (NGO) ble ikke dette akseptert. Det må tilross for uenighetene kunne betegnes som positivt at mange stater under arbeidsgruppens møte gjorde en innsats for at arbeidet skulle komme videre.

FNs menneskerettighets komite hadde møte samtidig i Geneve, og Norge ble 19. oktober eksaminert av komiteen. Samenes situasjon var noe av det komiteen var opptatt av, herunder retten til selvbestemmelse i art. 1 i FN konvensjonen for sivile og politiske rettigheter (CCPR). Norge er særskilt bedt om å rapportere tilbake på urfolks selvbestemmelsesrett i hht. art 1.2 - som går på landrettigheter.

Forut for møtet i FNs arbeidsgruppe for FNs urfolkserklæring var presidenten 14. oktober i møte med statssekretær Wegger Strømmen i UD. På møtet ble også samarbeidet mellom Sametinget og UD drøftet.

Det er Sametingsrådets oppfatning at Norge på noen områder har sakkert etter internasjonalt i sitt arbeid med urfolksspørsmål. Det gjelder forberedelser til og deltakelse i arbeidsgruppen for urfolkserklæringen. Norge var dårlig forberedt til fjorårets møte. Til tross for påpekninger fra Sametinget, og lovnader om oppfølging fra Utenriksdepartementet, var Norge også i år lite forberedt. Dessuten holdt staten en relativt lav profil under årets forhandlinger. På møtet 14. oktober ble Sametinget heller ikke orientert om Norges rapportering til FN's menneskerettighetskomite. Svarene til komiteen er formulert uten Sametingets deltakelse. Hverken dette eller departementets arbeid med urfolkserklæringen er etter Sametingsrådets mening i tråd med

Sign:

det Regjeringen uttaler i stortingsmelding 48 (1998-99) Om Sametingets virksomhet 1998, om at Regjeringen har et nært samarbeid med Sametinget i arbeidet med urfolkserklæringen, og at: «Både her og i andre sammenheng er samarbeidet med Sametinget ein viktig føresetnad for å forme ut den internasjonale urfolkspolitikken» (jf. punkt 4.13 i stortingsmeldingen).

2.10 Situasjonen for Mayafolket i Guatemala (tillegg til sak 33/99)

Visepresidenten hadde møte med Rigoberta Menchu Tum på Womens World'99 i Tromsø i juni. Menchu Tum orienterte om den svært vanskelige situasjonen for urfolk i Guatemala. Urfolk blir fortsatt utsatt for rasistiske overgrep, og dette påvirker den manglende deltakelsen til politisk deltaging. Urfolket tapte i folkeavstemning om grunnlovsfesting av urfolkets status, og Grunnloven ble derfor ikke endret. Det trenges en massiv opplysningskampanje om demokratiutvikling og om urfolks situasjon generelt. Menchu Tum ser behovet for økt representasjon av mayafolket både i nasjonale, regionale og lokale organ i Guatemala. Hun ønsket en delegasjon fra Sametinget til høstens nasjonalvalg i Guatemala, men rådet fant ikke mulighet for å prioritere dette. Norske myndigheter sendte valgobservatører til dette valget. Menchu Tum vil gjennomføre en verdens omspennede tribunal, summit for urfolk, i år 2000 og 2001. Hun ønsker og trenger økonomisk, organisatorisk og moralsk hjelp til å planlegge og gjennomføre tribunalet.

2.11 Urfolksarbeidet i Barentsregionen.

Visepresidenten var deltaker på en reise til Narjan-Mar i Nenets okrug 18. - 28. september, arrangert av arbeidsgruppa for urfolk i Barentsregionsamarbeidet. På reisen fikk delegasjonen et godt overblikk over hvordan samfunn i Nenetsområdet fungerer og hvilke prosjekter det kan være aktuelt å sette i verk i regi av og for urfolk i Barentsregionen.

Visepresidenten konkluderer i sin rapport om at urfolk i området må være sentrale i arbeidet med å definere behovet og innholdet i prosjektene. Guovdageainnu suohkan/ Kautokeino kommune, som vennskapskommune med Narjan-Mar, bør ta på seg et koordineringsansvar for prosjektene. Videre bør andre som organisasjoner, kommuner m.v. oppfordres til samarbeid i dette området. Det er nødvendig med prosjektet innen de fleste samfunnsområder; næringer, kultur, språk, skole og helse/sosial.

Arbeidsgruppen for urfolk la fram urfolksprogrammet 2000-2003 for Regionrådet. Programmet ble tatt til etterretning og vil bli vedtatt som en del av Regionrådets program i løpet av 1999. Aleksander Vyutsjejskyj, Narjan-Mar er valgt som urfolksrepresentant i Regionrådet og Ludmilla Laptander, Narjan-Mar skal representere urfolk i den administrative regionkomiteen. Urfolksgruppen har valgt Anna Prahova, Murmansk som leder.

2.12 Halkavárri skytefelt

Halkavárri og Porsangmoen skytefelt var tema på møte mellom visepresidenten og forsvarsminister Eldbjørg Løwer 14. oktober. Skytefeltene ligger i områder som er meget viktige for reindriften, og siden 1996 har det ikke vært noen avtale mellom forsvaret og reindriften hva gjelder områdene. Det har pågått forhandlinger mellom partene i lengere tid, uten at man har kommet til noen løsning, og nå er situasjonen vanskelig. Visepresidenten framholdt for ministeren at en mulighet kunne være at reindriftsutøverne fikk mulighet til kontakt med forsvaret på et noe høyere nivå enn hittil, inntil nå har dialogen foregått med Forsvarets bygningstjeneste. Sametinget foreslo også at en større befarng i området kunne være hensiktsmessig. Det ble også understreket at ingen vil være tjent med en stor rettssak. Saken har flere sider, blant annet har det aldri vært noen politisk behandling av etableringen

Sign: .....SS...../RKB.....

av anleggene, dette i tillegg til spørsmålene om samiske rettigheter. Forsvarsministeren registrerte Sametingets forslag, samtidig som hun erkjente at dette er en vanskelig sak. Ministeren lovet å komme tilbake til saken.

2.13 Fiskerisaker

Sametingsrådet har uttalt seg til en forskriftsendring om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål, og rådet støtter ikke forslaget om at rederiene stilles friere i utforming av fartøy i fiske med trål. Ordningen fører til økt fangstkapasitet for trålerflåten og dermed økt press på ressursene. Rådet vil heller at fangstkapasiteten økes til båter under 13 meter. Sametingsrådet har avgitt en tilsvarende uttalelse til forslag om endring i utskiftningsreglene i ringnot-forskriften, heller ikke her støttes forslaget om at rederiene stilles friere i utformingen av fartøy i fiske med ringnot.

I forbindelse med Fiskeridepartementets refordeling av torsk- og hysekvote høsten 1999, har Sametingsrådet pekt på den vanskelige situasjonen som er oppstått etter at de lokale båtene har fisket opp sine kvoter. Ut fra dagens ressursituasjon har rådet ansett det som forsvarlig å åpne for fritt fiske for båter under 13 meter.

Sametingsrådet har bedt om en utredning av ordningen for garantilott og arbeidsledighetstrygd for fiskere. Departementet har fremmet forslag til samordning mellom arbeidsledighetstrygden og garantilotten for båteierne. Hva gjelder mannskapenes sosiale rettigheter, er forslagene svært mangelfulle, mener rådet. Fiskere bør ha samme rett til ledighetstrygd som andre lønntakere som er arbeidsløse. Fiskeridepartementet har foreslått at det innføres 4 ukers karantenetid for fiskere uten fartøytilknytning, dersom fiskere blir oppsagt på grunn av stopp i fiske ved reguleringer, sesongavslutning eller leveringsvansker. Sametingsrådet frykter at de foreslåtte endringene fortsatt vil gjøre det vanskelig å rekruttere ungdom til yrket.

2.14 Reindrift

Sametingsrådet viser til spørsmålene på plenumsmøtet 28. september - 1. oktober om reindrifftsavtalen 1999/2000. Partene, staten og NRL, har i møte 30. september - 1. oktober kommet til enighet om avtalens innhold. Dette fører bl.a til endringer i forskriftene av 17. juni 1999. NRL har sagt seg fornøyd med resultatet fra dette møtet, og har oppfordret reindrifftsutøverne til å følge de slaktekrav som er fastsatt i reindrifftsavtalen.

2.15 2000-års forberelsene i Sametinget (IT)

Sametinget har i forbindelse med forberedelsene til år 2000 foretatt en gjennomgang av maskiner og programmer, og utstyr som er i bruk ved Sametinget i dag. Nødvendig oppgradering er foretatt etterhvert som problemer er avdekket og rapportering er foretatt til Kommunal- og regionaldepartementet som koordinerende myndighet i tråd med de pålegg som er gitt. Særlige forholdsregler knyttet til drift av bygninger og utstyr med tanke på strømbrudd og andre ytre faktorer som Sametinget ikke kan gardere seg mot, vil bli satt i verk.

2.16 Handlingsplan for likestilling - oppfølging

For oppfølging av handlingsplan for likestilling er det lyst ledig en førstekonsulentstilling i hovedadministrasjonen. Arbeidsområdet for denne stillingen vil være det Sametinget har definert i handlingsplanen.

Sign:

2.17 Andre saker

Sametingsrådet har i brev av 11. oktober avgitt høringsuttalelse til utkast til fylkesplan 2000 - 2003 for Nord-Trøndelag.

Sametingsrådet har i brev av 4. oktober bedt Miljøverndepartementet omgjøre Direktoratet for naturforvaltnings beslutning om flytting av Lødølja alt. T fra kategori II til kategori I i Samlet plan for vassdrag med den følge at videre konsesjonsbehandling i saken avbrytes.

Utenriksdepartementet har i brev av 3. november innvilget kr. 200.000 til dekning av Sametingets engasjement i internasjonale urfolksspørsmål.

Sametingsrådet har i tillegg behandlet klagesaker og saker til dette plenumsmøtet, jf. møtebok 7/99.

3. Oppnevninger

3.1 Styret for statens samiske videregående skoler

Sametingsrådet har foreslått medlemmer i styret for statens samiske videregående skoler:

Medlemmer:	Pers. varamedlemmer:
John Nystad, Kárášjohka	Sonja Guttorm, Deatnu
Klemet Erland Hætta, Guovdageaidnu	Hans Isak Olsen, Guovdageaidnu
Kirsten Porsanger, Porsanger	Olav E. Johansen, Deatnu
Elisabeth Erke Blaser, Deatnu/Oslo	Rita Boine, Kárášjohka

3.2 Nordisk Samisk Institutt

Sametingsrådet har foreslått Marit Myrvoll, Tromsø, som medlem i styret for Nordisk Samisk Institutt for perioden 1.1.2000 - 31.12.2002. Nils Thomas Utsi, Guovdageaidnu, er foreslått som hennes pers. varamedlem.

3.3 Samisk kulturminneråd

Ronald Hestnes, Drag, er fritatt som medlem i Samisk kulturminneråd. Ingrid Lien, Skjerstad, er oppnevnt som nytt medlem i kulturminnerådet for perioden 1999 - 2001.

4. Kunngjøringer av nye saker - Oppfølging

Sametingsrådets kommentarer til nye saker som ble oversendt Sametingsrådet for videre behandling fra Sametingets plenumsmøte 28. september til 1. oktober 1999.

Forslag 1 Endringer av forskrifter i naturreservat

Sametinget har uttalt seg om etablering av verneområder, bl.a i sak 31/92 St.meld. nr. 62 (1991-92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge og i sak R 90/97 Konvensjon om biologisk mangfold - rapportering. Rådet har også i sak R 98/98 gitt en uttalelse til Verneplan for barskog i Nord-Norge.

Dersom verneforskrifter for konkrete naturreservat skal endres, skal dette ut på høring til berørte interesser og fagmyndigheter, f.eks reindriften og Samisk kulturminneråd. Sametinget har ikke kapasitet til å uttale seg om forskriftene for hvert enkelt naturreservat utover det Samisk kulturminneråd gjør.

Sign:

Når det gjelder standard regler/forskrifter for naturreservat, ser rådet at dette er en sak som bør tas opp. Sametingsrådet har foreløpig ikke hatt kapasitet til å prioritere dette.

Forslag 2   *Opplærings situasjonen for samer utenfor forvaltningsområdet for samisk språk*

Sametingsrådet mener at det er påkrevet med en fullstendig evaluering av opplærings situasjonen for samer i Norge. Dette gjelder den totale opplærings situasjonen i grunn- og videregående skole.

Det er spesielt viktig at det i en slik evaluering fokuseres på områdene utenfor forvaltningsområdet for samisk språk, fordi samiske elever her ikke er sikret opplæring på samisk eller opplæring etter L-97 Samisk. Likevel vil det også være svært viktig å evaluere det arbeidet som er gjort innenfor forvaltningsområdet, fordi en her har gjort erfaringer som også kan være nyttige for andre områder. Representanten Skåden foreslår at det rettes spesiell oppmerksomhet mot områdene i Sør-Troms, Nordre-Nordland og i lule- og sørsamisk område. Sametingsrådet er enig i dette, men vil presisere at det også i områdene i resten av Troms og Finnmark som er definert utenfor området «samisk distrikt» etter opplæringsloven, er viktig å gi et tilfredsstillende opplæringstilbud for samer.

I oktober 1999 ble det igangsatt en evaluering av reform 97. Evalueringen omfatter opplæringen i forhold til begge læreplanverkene, L-97 og L-97 Samisk, og tar for seg organisering og innhold. Norges forskningsråd har ansvaret for evalueringen. Det er avholdt et startseminar der også Samisk høyskole deltok. Evalueringen av Reform 94 i forhold til samiske elever gjennomføres nå av Samisk utdanningsråd. Evalueringsarbeidet forventes avsluttet i november i år. Sametingsrådet kan på bakgrunn av det evalueringsarbeidet som nå foregår, ikke se at det vil være riktig å opprette et utvalg nå. Et eventuelt utvalg og utvalgets mandat, må vurderes etter at de pågående evalueringene er gjennomført.

Forslag 3   *Etablering av stillinger som konsulent i samisk språk - Sør- og lulesamisk / Ofoten og Sør-Troms områder*

Samisk språkråd har i notat av 24.09.1999 til Sametingsrådet foreslått at språkrådet fra år 2001 får språkkonsulenter i halvstilling i sørsamisk og lulesamisk, og at det avsettes kr 350 000 for å opprette disse stillingene. Dette notatet er vedlagt i sak 45/99 Statsbudsjettet 2001 og det vises til dette, pkt. 2.1 - språkkonsulenter i sørsamisk- og lulesamisk. Sametingsrådet har i sak 45/99 Statsbudsjettet 2001, fulgt opp dette og foreslått at det avsettes midler til etablering av språkkonsulentstillinger for sør- og lulesamisk område.

Tillegg til sak 33/99, pkt. 4, forslag 1 Organisering og styring av samisk forskning, fremmet på plenumsmøtet 1. - 4. juni 1999:

Sametingsrådet skrev i sak 33/99 punkt 4 Forslag 1 «Organisering og styrking av samisk forskning» i siste avsnitt at samisk forskning ikke er tema og omtales ikke i stortingsmelding 39 (1998-99) Forskning ved et tidsskille. Dette er ikke riktig. Samisk forskning er gitt en omtale i punkt 3.6 Samisk forskning. Innholdet er derimot ikke noe nytt i forhold til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets tidligere standpunkter. Til Sametingets ønske om:

- et nordisk samisk forskningsråd for hele det samiske bosettingsområdet, svarer Regjeringen at det kan være grunn til å se på hvilke muligheter som finnes for å fremme samarbeid om samisk forskning på nordisk plan, blant annet gjennom Nordisk samisk institutt, i tillegg til det som foregår i dag. Ut over det kan Sametinget selv vurdere behov for et eget underliggende organ til å ta seg av forskningsspørsmål.

Sign: *S.S.* / *R.R.B.*

- en egen stortingsmelding om samisk forskning og høyere utdanning, svarer Regjeringen at saken bør vurderes i en større sammenheng, blant annet på basis av Forskningsrådets ventende handlingsplan for samisk forskning og i lys av utredningen om høyere utdanning etter år 2000 (Mjøs-utvalget).
- en mer helhetlig organisering av samisk forskning på nasjonalt plan, finner Regjeringen det naturlig å ta utgangspunkt i de muligheter som ligger i dagens forskningssystem, framfor å opprette nye organer. Deretter henvises det til Forskningsrådets kommende handlingsplan for samisk forskning.

Sametingsrådet viste også til at Urfolksnettverket skulle avholde et seminar om samisk forskning. Seminaret ble avholdt 3.- 4. november med tema: Fremtidens forskningsbehov og fremtidig organisering, finansiering og styring av forskningen, samt forskningsformidling til den samiske befolkning og andre.

Sametingspresidentene fra Norge, Sverige og Finland var invitert til å innlede om "forskning og organisering av forskning som angår samene og samiske interesser, status og framtidutsikter". Sametingsrådet finner på denne bakgrunn at det er et tilstrekkelig grunnlag i Sametinget til å kunne respondere på Regjeringens forskningsmelding (39 (1998-99)). Dette i form av en respons i Sametingets årsmelding 1999, og direkte overfor Stortingets kirke-, utdannings- og forskningskomite.

5. Møter og representasjoner

5.1 Bergverksindustriens høstmøte

Visepresidenten deltok på Bergverksindustriens høstmøte i 21. oktober. Bergverksindustrien ønsket å få belyst samenes synspunkter på leting og utnyttelse av mineralressurser innenfor samiske bosettingsområder. Samiske rettigheter var blant et av temaene under debatten.

5.2 Møte med justisminister Dørum

12. oktober ble det avholdt møte mellom justisminister Dørum og presidenten. På møtet ble ministeren og presidenten enige om at Justisdepartementet skal lage en oversikt over aktuelle medlemmer til det nye Samerettsutvalget, deretter skal departementet og Sametinget i fellesskap sette sammen utvalget. Når det gjelder mandatet for utvalgets arbeid ble det klart at det skal endres, slik at det står i forhold til de politiske og juridiske forpliktelser staten har i forhold til samene.

II. Innleverte merknader og forslag

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:

Sametingsrådets beretning med merknad tas til etterretning.

Merknad 1, AP's sametingsgruppe v/Egil Olli:

Sak 33/99 - Pkt. 2 Andre saker - 3. Samisk fritt ord stipend

Arbeiderpartiets gruppe har vært betenkt over at det er et politisk organ som tildeler det samiske fritt ord stipendet. Man ser derfor positivt på at det nå vil bli gjort en endring av den framtidige forvaltning og utdeling av dette stipendet. Arbeiderpartiets gruppe ber om at arbeidet fremskyves, og at man i framtiden legger behandlingen av dette spørsmålet til en uavhengig instans.

Sign:

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Møtelederskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Sven-Roald Nystø, saksordfører	
2.	Egil Olli	
3.	Josef Vedhugnes	
4.	Peder Mathisen	
5.	Steinar Pedersen	Geir Tommy Pedersen Steinar Pedersen
6.	Magnhild Mathisen	
7.	Per Edvin Varsi	
8.	Johan Mikkel Sara	Geir Tommy Pedersen Willy Ørnebakk Johan Mikkel Sara
9.	Amund Eriksen	
10.	Arvid Skjellhaug	
11.	Jarle Jonassen	Isak Mathis O. Hætta Josef Vedhugnes Willy Ørnebakk Asbjørg Skåden Jarle Jonassen
12.	Roger Pedersen	
13.	Willy Ørnebakk	
14.	Berit Ranveig Nilssen	
15.	Olav Dikkanen	
16.	Per Solli	
17.	Randi Kvivesen	
18.	Sven-Roald Nystø	
19.	Steinar Pedersen	
20.	Asbjørg Skåden	
21.	Ole Henrik Magga	
22.	Isak Mathis O. Hætta	
23.	Berit Ranveig Nilssen	
24.	Per A. Bæhr	
25.	Sven-Roald Nystø	

Sign: *SS* / *REB*

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametingsrådets beretning med merknad tas til etterretning.

Saken avsluttet 23. november 1999 kl. 16.25.

Sign: .....S.S....., KCB.....

Sak 40/99 Spørsmål til Sametingsrådet i hht. forretningsorden § 11

Saken påbegynt tirsdag 23. november 1999 kl. 16.50.

I. Dokumenter

- Spørsmål fra representant Steinar Pedersen, AP's sametingsgruppe
- Spørsmål fra representant Per Solli, AP's sametingsgruppe
- Spørsmål fra representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe
- Spørsmål fra representant Egil Olli, AP's sametingsgruppe

II. Innleverte spørsmål, svar og eventuelle merknader og forslag

Spørsmål fra Steinar Pedersen, AP's sametingsgruppe:

SKAL DET INNFØRES FORBUD MOT PARTILISTER I SAMETINGET?

Arbeiderpartiets sametingsgruppe har opplevd mye rart i løpet av de ti årene Sametinget har vært i virksomhet. Blant annet har vært svært vanlig å høre - særlig de første årene - at vi arbeider for storsamfunnet, er styrt fra Oslo og er en klamp om foten for Sametingets arbeid og samenes utvikling, osv.

Vi hadde trodd at slike holdninger var blitt borte etter hvert som den samiske parlamentariske virksomheten har fått modnes, og at også sametingsflertallet hadde akseptert at alle samer har den samme rett til å stille lister til sametingsvalget på det politiske grunnlaget de foretrekker - innenfor gjeldende lov og forskrifter.

Etter plenumsmøtet i september synes det imidlertid som om tida er skrudd ti år tilbake. Etter vår oppfatning er det svært beklagelig.

Grunnen til at vi tar opp saka er at NSR-lederen og ett medlem i Sametingsrådet kom med svært harde påstander om oss etter dette plenumsmøtet. Grunnen var at vi det hadde stemt for en grunnforvaltning, og ikke støtta flertallssynet om å dele grunnforvaltninga.

Etter det «Min Áigi» (1.10) kunne fortelle, uttalte NSR-lederen at grunnen til vi stemte slik var at «Det er partipisken sørfra som styrer oss».

Enda hardere var Sametingsrådets representant Isak Mathis O. Hætta. I «Áššu» (1.10.1999) meinte han at vi ikke har noe å gjøre i Sametinget, og han ønsker en skikkelig rensing i Sametinget», og fortsatte: « - I Sametinget skal det ikke være annet enn samelister som kan ha frie meininger, (og) som ikke styres av noe norsk politisk parti.»

Når man legger sammen utsagnene fra NSR-lederen og medlemmet i Sametingsrådet, er det vanskelig å forstå det annerledes enn at flertallet stadig har det samme synet som for ti år siden - nemlig at det ikke er en rettighet for alle samer å velge sitt eget politiske grunnlag for å delta i sametingsvalgene.

For at det ikke skal være noen uklarheter vil jeg be sametingspresidenten om å svare på følgende:

Støtter presidenten de uttalelser og vurdering av blant annet Arbeiderpartiets sametingsgruppe, som hans partileder og ett av medlemmene i Sametingsrådet har kommet med, om at vi er styrt

Sign: .....S.....RKB.....

sørfra og at man bør koste oss ut av Sametinget? I den grad det er oppfatninga - kan man da vente seg forslag om å endre samelova i retning av at samer med partipolitisk tilknytning ikke skal ha rett til å stille lister til sametingsvalget?

Sametingsrådets svar:

Sametingsrådet har ingen planer om å ta initiativ til en endring av sameloven i retning av at samer med norsk partipolitisk tilknytning ikke skal ha rett til å stille lister til sametingsvalget i sine respektive partiers navn.

Sametingsrådet har ingen grunnlag for å hevde at Arbeiderpartiets sametingsgruppe er styrt sørfra eller fra andre kanter av landet. Det er samemanntallsførte som i dag kan stille lister til sametingsvalget, og avlegge stemme. Ingen grupper er på forhånd avskåret fra å stille lister. Slik bør det også være i fremtiden.

Spørsmål fra representant Per Solli, AP's sametingsgruppe:

BRUK AV MIDLER FRA SAMISK KULTURRÅD

Vi registrerer at Samisk kulturråd deler rundhåndet ut penger til forskjellige jubileumsmarkeringer til diverse lokallag av NSR. Nå sist ble det bevilget kr. 45.000,- til Bergen Sámi Searvi's jubileum; administrativt.

Vi vil påpeke at grensa for administrativt tildeling av midler er kr. 30.000,-.

Vi vil gjerne vite om tildelingen av beløpet utover grensa for administrativt tildeling er foretatt etter instruks fra noen?

Er det slik at partilag fra AP, i et samisk område, og som i det vesentligste består av samer, kan søke om penger fra Samisk kulturråd til et kulturarrangement i forbindelse med en markering/et jubileum?

Sametingsrådets svar:

I forskriften for Samisk kulturfond vedtatt av Sametinget 26.05.94 er formålet med Samisk kulturfond «å fremme tiltak for samisk kultur, og stimulere samiske kulturaktiviteter for den samiske befolkningen», jfr. § 2 og §7. Bevilgninger som blir foretatt av Samisk kulturråd til forskjellige samiske kulturtiltak skjer på bakgrunn av søknader og vurderes i forhold til Samisk kulturfonds forskrifter og støttepraksis. Sametingsrådet viser til at Samisk kulturråd har delegert vedtaksmyndighet til administrasjonen til å bevilge søknader som ikke volder særlig tvil innenfor en ramme på kr. 30 000,- og til å avslå søknader som ikke volder særlig tvil eller som faller utenom gjeldende retningslinjer og praksis, jfr. kulturrådets vedtak i sak 50/95. Sametingsrådet anser delegasjonen til administrasjonen å være i samsvar med § 6 i forskriften.

Når det gjelder bevilgninger til Bergen Sámiid Searvi (BSS) viser Sametingsrådet til Samisk kulturråds vedtak i sak A 67/99 og A 123/99. Sametingsrådet vil bemerke at bevilgninger på tilsammen kr. 45 000,- til BSS er to enkeltvedtak fattet av administrasjonen i Samisk kulturråd. Sametingsrådet har merket seg at bevilgningene til BSS's jubileum er øremerket til dekning av honorarer til samiske artister og kunstnere i forbindelse med foto- og maleriutstillingene, og at de formelle krav om rapport og regnskap som dokumenterer bruken av midlene, er forutsetningene for utbetaling av tilskuddet.

Alle vedtak fattet av administrasjonen i henhold til delegasjonsvedtaket blir forelagt Samisk kulturråd for eventuelle kommentarer eller merknader. Etter det Sametingsrådet kjenner til, er

Sign: .....SS....., RRB.....

det hittil ikke kommet innsigelser eller andre merknader til de vedtak som er fattet administrativt, ei heller til bevilgninger til BSS. Sametingsrådet tolker dette dithen at Samisk kulturråd har «godtatt» at vedtak i sak A 67/99 og A 123/99 er to enkeltvedtak og i samsvar med delegasjonsvedtaket i sak 50/95. Utfra ovennevnte kan Sametingsrådet ikke se at administrasjonen i Samisk kulturråd har gått utenfor sin fullmakt til delegasjonsvedtaket i sak 50/95.

Sametingsrådet viser til forskriftene for Samisk kulturfond, her gis alle mulighet til å søke om støtte til ulike tiltak som fremmer samisk kultur og til tiltak som stimulerer samiske kulturaktiviteter, jfr. § 2. Samisk kulturråd behandler alle søknader etter forskriftene og støttepraksis. Forøvrig blir virkemidlene til ulike tiltak som forvaltes av Samisk kulturråd årlig annonsert i forskjellige aviser med søknadsfrister.

Spørsmål fra representant Roger Pedersen, SVF' sametingsgruppe:

MØTEREFERAT FRA UTVALG OG RÅD SOM OPPNEVNES I SAMETINGET

Samenes Valgforbund er valgt inn på Sametinget med tre representanter. Som en liten gruppe sier det seg selv at vi ikke er representert i alle de utvalg og komiteer som fra tid til annen oppnevnes av Sametinget. Dersom vi av forskjellige grunner ikke kommer med i slike utvalg med egne representanter, så er vi avskåret fra muligheten til å delta i prosesser og komme med innspill overfor utvalget, men må i likhet med andre som står utenfor sametingssystemet vente til utvalgene har gjort ferdig sitt arbeid. Dette innebærer at for enkelte utvalgs vedkommende, slik som reindriftsutvalget, så er i praksis omlag 35 av Sametingets representanter orientert via sine grupper om hva som skjer i utvalget, mens de av oss som ikke er representert ikke får vite noe som helst.

I dag er det ikke innarbeidet faste rutiner med hensyn til utsendelse av møtereferater fra disse utvalgene. Som eksempel kan nevnes utvalget som jobber med reindriftsspørsmål og sørsamisk handlingsplan. SVF har ingen representanter i utvalgene og er derfor avskåret fra informasjon fra utvalgene og mulige innspill til disse.

SVF tok opp denne saka med administrasjonen og fikk til svar at reindriftsutvalget ikke vil komme med informasjon før de er ferdige med sitt arbeid.

SVF finner at denne praksisen ikke er akseptabel. Når Sametinget oppnevner et utvalg skal dette utvalget arbeide ut i fra et mandat som Sametinget gir. Utvalgets arbeid kan ikke være hemmelig, i hvert fall ikke for de som har oppnevnt utvalget.

Dersom et utvalg ikke ønsker offentlighet omkring sitt arbeid, er det selvsagt mulig å hemmeligstemple møtereferater med mere, men det arbeidet som utvalget er satt til å gjøre kan ikke og skal ikke være hemmelig for oss som har oppnevnt utvalget.

Spørsmål:

1. Vil Sametingsrådet foreta seg noe for å endre praksisen med hensyn til møtereferater fra slike utvalg?
2. Mener Sametingsrådet at utvalg oppnevnt av Sametinget skal kunne hemmeligholde sitt arbeid inntil de blir ferdige, uten at noen skal kunne komme med innspill til utvalgene eller motta referat fra møtene deres?

Sign: .....SS...../ERB.....

Sametingsrådets svar:

Det er vanlig at offentlige utvalg ikke offentliggjør sitt arbeid før de har et ferdig produkt å legge fram. Bakgrunnen for dette kan være at utvalg ønsker ro om arbeidet slik at medlemmene internt skal ha frihet til å kunne diskutere ulike problemstillinger, uten offentliggjøring. Offentlighet i en slik arbeidsprosess vil lett kunne føre til at prosessen i utvalget hemmes.

Sametingsrådet vil ikke gi sterkere føringer på hvilke arbeidsmetoder utvalg Sametinget har oppnevnt, skal bruke enn det som framgår av de respektive utvalgs mandater. Det må være opp til det enkelte utvalg selv å velge sin arbeidsform i detaljer, herunder også om det føres møtereferat.

Representanten Pedersen står derimot fritt til å gi innspill til de utvalg han ønsker. Denne friheten gjelder også alle andre som måtte ha innspill i forhold til arbeidet som utføres i Sametingets ulike utvalg.

Spørsmål fra representant Egil Olli, AP's sametingsgruppe:

Etter forrige plenum og behandling av sak 32/99 Samerettsutvalgets innstilling NOU 1997:4 Naturgrunnlaget for samisk kultur, opplever vi at to representanter fra NSR går ut i media og hevder at møteleder kuppet plenum.

Vi kan ikke se at NSR's sametingsgruppe eller Sametingsrådet har tatt avstand fra disse grove beskyldninger mot møtelederskapets leder. Derfor stilles følgende spørsmål til Sametingsrådet:

Er Sametingsrådet også av den oppfatning at møteleder kuppet plenum?

Var det ikke slik at gruppelederne og møtelederskapet på forhånd var blitt enige om avstemningsmåten?

Vil rådet i fremtiden sørge for at riktig informasjon kommer fram til media?

Sametingsrådets svar:

Sametingsrådet viser til at det er riktig som representanten Olli hevder at møtelederen og gruppelederne var kommet til enighet om avstemningsmåten før avstemningen ble gjennomført. I tillegg refererte møtelederen avstemningsmåten for plenum før avstemningen ble igangsatt, og ingen andre forslag i forhold til avstemningsmåten ble fremmet fra Sametingets talerstol. Når det gjelder avstemningsordningen viste møtelederen til Forretningsorden § 12 - Avstemningsordningen. (Alle tilstedeværende representanter har plikt til å stemme for eller i mot ved avstemning etter § 14 a og b).

Forøvrig mener Sametingsrådet at møtelederskapets håndtering av sak 32/99 - NOU 1997:4 Naturgrunnlaget for samisk kultur, var helt i tråd med Sametingets praksis og Forretningsorden. På dette grunnlag er det ikke grunn til å kunne hevde at Sametingets møteleder kuppet plenum.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

Saken ble avsluttet uten votering.

Sign: SS / PRB

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Steinar Pedersen	
2.	Sven-Roald Nystø	
3.	Steinar Pedersen	
4.	Isak Mathis O. Hætta	
5.	Per Solli	
6.	Isak Mathis O. Hætta	
7.	Per Solli	
8.	Birger Nymo	
9.	Ole Henrik Magga	
10.	Steinar Pedersen	
11.	Isak Mathis O. Hætta	
12.	Roger Pedersen	
13.	Ing-Lill Pavall	
14.	Roger Pedersen	
15.	Einar Lifjell	
16.	Sven-Roald Nystø	
17.	John Henrik Eira	
18.	Egil Olli	
19.	Berit Ranveig Nilssen	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Se pkt. III. Votering.

Saken avsluttet 23. november 1999 kl. 17.40.

Sign: SS / PEB

Sak 41/99 Kunngjøring av nye saker

Saken påbegynt tirsdag 23. november 1999 kl. 17.40.

I. Dokumenter

Forslag 1, representant Steinar Pedersen, AP's sametingsgruppe:

SAMISKE INTERESSER I FISKERIFORVALTNINGEN

Sametinget har i mange år arbeidet for å sikre retts- og livbergningsgrunnlaget for de som driver fiske med mindre fartøyer og virkelig er med på å holde oppe den desentraliserte bosetningen.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe føler imidlertid at Sametinget ikke når fram i tilstrekkelig grad i fiskerispørsmål. Det gjelder blant annet den negative utviklingen når det gjelder den minste flåtens adgang til å drive fiske. Spørsmålene om fredning av fjordene er ligger på is. En mer målrettet forvaltning av de lokale kystbestandene er stadig fraværende ved reduksjon i totalkvotene virker det nesten som en lovmessighet at det er de minste som får svi.

For vår del ser vi behov for en enda større innsats for Sametinget side, men det er ikke bare der tiltak må settes inn. Kompetanse og kunnskap i fiskeriforvaltningen er minst like viktig. En slik kompetanseoppbygning burde vært ivaretatt. I forbindelse med omorganiseringen av fiskerisjefkontorene til regionkontor. Samiske fiskeriinteresser er ikke blitt ivaretatt på en tilfredstillende måte i denne prosessen.

Etter vår oppfatning er det viktig at denne mangelen rettes opp snarest. Et av tiltakene som bør vurderes er å opprette et eget ledd eller nivå i fiskeriforvaltningen med spesiell kompetanse på samiske fiskerispørsmål. Et eget Samisk Regionkontor kan være en aktuell mulighet.

Forslag:

1. Sametinget ber om at Sametingsrådet fremmer et forslag ovenfor Fiskeriministeren om at kompetansen på samiske fiskerispørsmål styrkes i fiskeriadministrasjonen.
2. Saken behandles i forbindelse med den ekstraordinære fiskerisaken på dette plenumet.

Forslag 2, representant Asbjørg Skåden, NSR's sametingsgruppe:

Store deler av de samiske områdene har på grunn av statens generelle språkpolitikk delvis blitt enspråklige med norsk som bruksspråk.

Man kan her snakke om et kollektiv tap som må kompenseres gjennom et omstillingsprogram.

NSRs sametingsgruppe ber Sametinget begynne å arbeide med saken.

Forslag 3, representant Ole Henrik Magga, NSR's sametingsgruppe:

OPPRETTELSE AV ET KOMPENSASJONSFOND

Som resultat av forforskningstiden har mange samer lidd stor skade på ulike måter, psykisk, sosialt, i undervisningen, økonomisk og på andre måter. Det har staten hittil ikke erkjent til tross for at staten ellers har lagt vekt på å gjøre opp for seg for tidligere overgrep mot andre grupper.

Sign: SS RRB

NSRs sametingsgruppe ber sametingsrådet vurdere å få opprettet et fond til bruk for å yte kompensasjon for tap og lidelse som har rammet enkeltpersoner innen den samiske befolkning. Til fondet skal kunne gis donasjoner fra enkeltpersoner, grupper og organisasjoner. Rådet må også invitere staten til å yte et ekstraordinært bidrag for opprettelsen av et slikt fond.

Det skal legges vekt på at det her er tale om rettmessig kompensasjon for tap og lidelser og at folk ikke skal måtte definere seg som tapere for å oppnå rettferdighet.

Forslag 4, representant Asbjørg Skåden, NSR's sametingsgruppe:

Statens myndigheter synes å sette likhetstegn mellom samisk distrikt og forvaltningsområdet for samisk språk. Se vedlagte kopi av brev.

NSRs sametingsgruppe ber Sametinget ta skritt for å rette opp misforståelser i begrepsbruken fra norske myndigheter.

Forslag 5, representant Birger Nymo, NSR's sametingsgruppe:

NSR's sametingsgruppe viser til Sametingets vedtak under november plenum 1997 om å styrke språkarbeid utenfor forvaltningsområdet.

NSR's sametingsgruppe ber om at det opprettes et samisk språksenter i Oslo.

Forslag 6, representant Ole Henrik Magga, NSR's sametingsgruppe:

REINDRIFTSFAGLIGE UTREDNINGER I MAUKEN/BLÅTIND SAKEN

Sammenbinding av skytefeltene Mauken og Blåtind er en svært alvorlig trussel mot samisk kultur. Sametinget påpekte under sin behandling av denne saken at den reindriftsfaglige utredning som var utarbeidet, ikke er holdbar.

Distriktets reindriftssamer hadde selv ikke hatt noen innvirkning på utformingen av den flerbruksplan som var ment å danne grunnlaget for reindriftens og Forsvarets fremtidige bruk av området. Det er Landbruksdepartementet som er ansvarlig for godkjenning av utredningen og flerbruksplanen.

NSRs sametingsgruppe finner det uakseptabelt at Regjeringen ved hhv. Forsvarsdepartementet og Landbruksdepartementet representerer både utbyggingsinteressene og reindriftsinteressene i avgjørelsen av hva som skal vektlegges.

Reinbeitedistriktets styre som representant for samene som rettighetshavere synes å være henvist til Landbruksdepartementets for godt befinnende selv i reindriftsfaglige spørsmål.

Denne saken har prinsipiell interesse for samisk reindrift og for urfolksinteresser nasjonalt og internasjonalt. NSRs sametingsgruppe ber sametingsrådet ta opp med Landbruksdepartementet og Regjeringen spørsmålet om å få utført en grundigere utredning om de reindriftsfaglige forhold. Om Landbruksdepartementet ikke er villig til å samarbeide med Sametinget og reinbeitedistriktet om dette, ber vi sametingsrådet vurdere å få utarbeidet en egen uavhengig reindriftsfaglig utredning.

II. Innleverte merknader og forslag

Møtelederskapets innstilling:

Forslag 1 behandles som sak 50/99 på dette plenumsmøtet.

Sign: ..... *CEB* .....

Forslag 2 - 6 oversendes Sametingsrådet for videre behandling.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Møtelederskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Steinar Pedersen	
2.	Asbjørg Skåden	
3.	Ole Henrik Magga	
4.	Asbjørg Skåden	
5.	Birger Nymo	
6.	Ole Henrik Magga	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Forslag 1 behandles som sak 50/99 på dette plenumsmøtet.

Forslag 2 - 6 oversendes Sametingsrådet for videre behandling.

Saken avsluttet 23. november 1999 kl. 18.10.

Sign: .....SS...../.....DRB.....

Sak 42/99 Innstilling fra Sametingets kontrollkomite

Saken påbegynt onsdag 24. november 1999 kl. 15.00.

I. Dokumenter

- Sametingets forretningsorden, vedtatt 25. september 1998
- Sak 38/96 Retningslinjer for næringskombinasjoner, møtebok 3/96, 26. september 1996
- Brev fra Arbeiderpartiets sametingsgruppe om rettferdighet for kombinasjonsutøvere, datert 27.02.98
- Brev fra Sámi ealahusráddi om praktiseringen av regelverket for næringskombinasjoner, datert 24.03.98
- Brev fra Arbeiderpartiets sametingsgruppe om rettferdighet for kombinasjonsutøvere, datert 18.05.98
- Brev fra Bargiiddbellodaga Sámediggejoavku om rettferdighet for kombinasjonsutøvere, datert 01.09.98
- Sak 18/98 Svar på spørsmål til Sametingsrådet - Representanten Steinar Pedersen - rettferdighet kombinasjonsutøvere
- Brev fra Sametinget til Arbeiderpartiets, Senterpartiets og Samenes Valgforbunds sametingsgruppe om Sametingets behandling 26.09.96, datert 22.11.98
- Brev fra Bargiiddbellodaga Sámediggejoavku til Sametingets kontrollkomite - kombinasjonsutøvere urettferdig behandlet, datert 28.11.98
- Brev til Sametingets kontrollkomite - kopi av alle dokumenter i saken, datert 09.03.99
- Brev fra Finnmark bondelag/Finnmarkku boanddaid searvi, datert 31.05.99

II. Innleverte merknader og forslag

Kontrollkomiteens innstilling overfor Sametinget:

II. Saksfremstilling

Sametingets kontrollkomite skal i medhold av Sametingets forretningsordning § 23, siste ledd avgi innstilling til Sametingets plenum, jf § 24, 1. og 2. ledd.

Kontrollkomiteen har hatt tilgang til alle dokumenter i saken. Komiteen har gjennomgått sakens dokumenter og iverksettingen av Sametingets vedtak i sak 38/96. Kontrollkomiteen har vurdert om det er gjort urett mot kombinasjonsutøvere ved endring av retningslinjene.

Sametinget fastsatte retningslinjene den 26.09.96. Forut for dette vedtaket ble de foreslåtte endringene sendt ut på en omfattende høringsrunde. Endringsforslaget ble også omtalt i pressen.

Sametinget fastsatte i sak 38/96 retningslinjene med dato for ikrafttredelse 01.01.97, jf punkt 3.5 i retningslinjene. Dette omfattet både ordningen med driftstilskudd og utviklingstilskudd. I tidsrommet mellom Sametingets vedtak 26.09.96 i sak 38/96 og 01.01.97 hadde Samisk næringsråd informasjonsmøter i Kautokeino, Karasjok og i Nesseby hvor også kombinasjonsutøvere fra Tana deltok. De nye retningslinjene ble den 07.10.96 sendt til bl.a. alle nærings-, landbruks-, fiskeri- og reindriftskontor som omfattes av virkeområdet for Samisk utviklingsfond. De søkere som søkte om driftstilskudd for året 1996 ble orientert om at nye retningslinjer ville komme med virkning fra 01.01.97.

Sign: SS / RRB

III. Vurdering

Sametinget har i retningslinjene, vedtatt i sak 38/96, åpnet for muligheten til å søke om *utviklingstilskudd og driftstilskudd* fra og med 01.01.97. Driftstilskuddsordningen er en revidert videreføring av tidligere prøveordning. Kontrollkomiteen gjør oppmerksom på at ordningen med utviklingstilskudd ikke er tema i denne saken. Kontrollkomiteen understreker at saken dreier seg om ordningen med *driftstilskudd* og iverksettelsestidspunktet for reglene i sak 38/96.

Kontrollkomiteen vil bemerke at det er søkerens ansvar å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende retningslinjer. Sametinget skal sørge for å legge til rette for at denne informasjon er tilgjengelig for søkerne. Den nye ordningen ser ut til å være bekjentgjort på en tilfredsstillende måte. Kombinasjonsutøverne har hatt muligheten til å gjøre seg kjent med de endrede retningslinjer fra høsten 1996 gjennom informasjonsmøter og media. Videre har de som søkte om driftstilskudd i 1996 blitt positivt orientert om at det ville komme nye regler, dette skjedde i tildelingsbrevet sommeren 1996, følgende orientering ble gitt i brevform;

«Driftstilskuddsordningen for næringskombinasjoner avsluttes i 1996. En avgjørelse om å gjøre deler av ordningen permanent vil Sametinget ta i september d.å. Det vi vet i dag er at kravet til dokumentasjon av omsetning vil bli strengere.»

Retningslinjene er utarbeidet for å nå bestemte grupper næringskombinasjonsutøvere, ikke primært for at søkerne skal kunne tilpasse seg støtteordningen. De utøvere som ikke oppfyller kriteriene er således ikke berettiget støtte.

Sametinget har 26. september 1996 i sak 38/96 vedtatt retningslinjer for næringskombinasjoner. I retningslinjenes siste bestemmelse i kap 3, punkt 3.5 heter det: *«Disse retningslinjene trer i kraft den 01.01.97.»*

Kontrollkomiteen har etter en gjennomgang og tolkning av saken kommet til at det ikke er tvil om hva som må forstås med vedtaket fattet i sak 38/96. Kontrollkomiteen legger derfor til grunn at regelen i punkt 3.5 må forstås slik at reglene skal tas i bruk og anvendes/følges fra 01.01.97. Dette innebærer at likningen fra 1996 legges til grunn ved tildeling av støtte.

Etter en helhetlig vurdering er kontrollkomiteen kommet til at gjennomføringen og praktiseringen av driftstilskuddsordningen for næringskombinasjoner er i tråd med Sametingets vedtak i sak 38/96.

Kontrollkomiteen vil vise til at for fremtiden bør det, for å nå frem med informasjon til eventuelle støttmottakere, være hensiktsmessig at Sametinget i saker som gjelder endring av retningslinjer eller tilsvarende, fatter sine vedtak om dette i februar eller mai.

IV. Forslag til vedtak

Sametinget har på bakgrunn av kontrollkomiteens redegjørelse ingen merknader til saken.

Merknad 1, AP's sametingsgruppe v/Steinar Pedersen:

Arbeiderpartiets gruppe har blant annet ut fra Sametingets legitimitet vært opptatt av at ulike ordninger som administreres av Sametinget, skal være rettferdige og forutsigbare.

Derfor har vi i fellesskap med andre grupper lagt mye arbeid i denne saken, da vi har sett det som urettferdig at kombinasjonsnæringsstøtte for ligningsåret 1996 ble behandlet etter et regelverk som ble vedtatt av Sametinget 26.09.96, med ikrafttredelse 1.01.97.

Sign: .....SS...../RFB.....

Vi har fått så mange henvendelser om dette at det er hevet over enhver tvil at mange som trodde at de gamle reglene skulle gjelde også for ligningsåret 1996 - ble avskåret fra å søke. Dette på grunn av at Samisk næringsråd tolket Sametingets vedtak av 26.09.96 slik at de nye kriteriene skulle gjelde for inntektsåret 1996.

Såvidt man kan se er dette forholdet i mindre grad vurdert av kontrollkomiteen.

I og med at det i Sametinget har vært to ulike syn på hvordan plenumsvedtaket av 26.09.96 skal oppfattes, er det riktig at Sametingets plenum i fellesskap finner en løsning på denne saken som ikke etterlater tvil om at Sametinget er et organ som ønsker rimlighet og rettferdighet.

Ut fra dette mener AP's gruppe at man bør samle seg om et vedtak som gir mulighet for at de kombinasjonsnæringsutøvere som ønsker det, gis anledning til å søke om driftsstøtte for ligningsåret 1996 etter regelverket som gjaldt f.o.m. 1.01.93.

Forslag 1, representant Steinar Pedersen, AP's sametingsgruppe:

Nytt pkt. IV:

1. Sametinget viser til kontrollkomiteens saksutredning.
2. Sametinget konstaterer at det også finnes andre syn på forståelsen av Sametingets næringskombinasjonsvedtak av 26.09.96.
3. Ut i fra en samlet vurdering av sakskomplekset finner Sametinget det riktig at det gis anledning til å søke om næringskombinasjonsstøtte for likningsåret 1996, etter de retningslinjene som gjaldt f.o.m. 1.01.93.
4. Sametinget vil i liknende tilfeller for ettertiden presisere mer nøyaktig om ikrafttredelsestidspunkt for støtteordninger skal gjelde for liknings- og søknadsår.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Kontrollkomiteens innstilling, pkt. II og III, ble enstemmig vedtatt.
2. Forslag 1, pkt IV, ble satt opp mot kontrollkomiteens innstilling, pkt IV. Kontrollkomiteens innstilling ble vedtatt mot 15 stemmer.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Margreta Påve Kristiansen, saksordfører	
2.	Steinar Pedersen	
3.	Roger Pedersen	
4.	Per A. Bæhr	
5.	Geir Tommy Pedersen	

Sign: *SS* *REB*

6.	Jarle Jonassen	
7.	Sven-Roald Nystø	
8.	Steinar Pedersen	Birger Nymo Jarle Jonassen Steinar Pedersen
9.	Per Solli	
10.	Birger Nymo	Steinar Pedersen
11.	Geir Tommy Pedersen	Per Solli Geir Tommy Pedersen
12.	Egil Olli	
13.	Roger Pedersen	
14.	Einar Lifjell	
15.	Steinar Pedersen	
16.	Margreta Påve Kristiansen	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

I. Saksfremstilling

Sametingets kontrollkomite skal i medhold av Sametingets forretningsordning § 23, siste ledd avgi innstilling til Sametingets plenum, jf § 24, 1. og 2. ledd.

Kontrollkomiteen har hatt tilgang til alle dokumenter i saken. Komiteen har gjennomgått sakens dokumenter og iverksettingen av Sametingets vedtak i sak 38/96. Kontrollkomiteen har vurdert om det er gjort urett mot kombinasjonsutøvere ved endring av retningslinjene.

Sametinget fastsatte retningslinjene den 26.09.96. Forut for dette vedtaket ble de foreslåtte endringene sendt ut på en omfattende høringsrunde. Endringsforslaget ble også omtalt i pressen.

Sametinget fastsatte i sak 38/96 retningslinjene med dato for ikrafttredelse 01.01.97, jf punkt 3.5 i retningslinjene. Dette omfattet både ordningen med driftstilskudd og utviklingstilskudd. I tidsrommet mellom Sametingets vedtak 26.09.96 i sak 38/96 og 01.01.97 hadde Samisk næringsråd informasjonsmøter i Kautokeino, Karasjok og i Nesseby hvor også kombinasjonsutøvere fra Tana deltok. De nye retningslinjene ble den 07.10.96 sendt til bl.a. alle nærings-, landbruks-, fisker- og reindriftskontor som omfattes av virkeområdet for Samisk utviklingsfond. De søkere som søkte om driftstilskudd for året 1996 ble orientert om at nye retningslinjer ville komme med virkning fra 01.01.97.

II. Vurdering

Sametinget har i retningslinjene, vedtatt i sak 38/96, åpnet for muligheten til å søke om *utviklingstilskudd og driftstilskudd* fra og med 01.01.97. Driftstilskuddsordningen er en revidert videreføring av tidligere prøveordning. Kontrollkomiteen gjør oppmerksom på at ordningen med utviklingstilskudd ikke er tema i denne saken. Kontrollkomiteen understreker at saken dreier seg om ordningen med *driftstilskudd* og iverksettelsestidspunktet for reglene i sak 38/96.

Kontrollkomiteen vil bemerke at det er søkerens ansvar å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende retningslinjer. Sametinget skal sørge for å legge til rette for at denne informasjon er tilgjengelig for søkerne. Den nye ordningen ser ut til å være bekjentgjort på en tilfredsstillende

Sign: SS, KCB

måte. Kombinasjonsutøverne har hatt muligheten til å gjøre seg kjent med de endrede retningslinjer fra høsten 1996 gjennom informasjonsmøter og media. Videre har de som søkte om driftstilskudd i 1996 blitt positivt orientert om at det ville komme nye regler, dette skjedde i tildelingsbrevet sommeren 1996, følgende orientering ble gitt i brevform; «*Driftstilskuddsordningen for næringskombinasjoner avsluttes i 1996. En avgjørelse om å gjøre deler av ordningen permanent vil Sametinget ta i september d.å. Det vi vet i dag er at kravet til dokumentasjon av omsetning vil bli strengere.*»

Retningslinjene er utarbeidet for å nå bestemte grupper næringskombinasjonsutøvere, ikke primært for at søkerne skal kunne tilpasse seg støtteordningen. De utøvere som ikke oppfyller kriteriene er således ikke berettiget støtte.

Sametinget har 26. september 1996 i sak 38/96 vedtatt retningslinjer for næringskombinasjoner. I retningslinjenes siste bestemmelse i kap 3, punkt 3.5 heter det: «*Disse retningslinjene trer i kraft den 01.01.97.*»

Kontrollkomiteen har etter en gjennomgang og tolkning av saken kommet til at det ikke er tvil om hva som må forstås med vedtaket fattet i sak 38/96. Kontrollkomiteen legger derfor til grunn at regelen i punkt 3.5 må forstås slik at reglene skal tas i bruk og anvendes/følges fra 01.01.97. Dette innebærer at likningen fra 1996 legges til grunn ved tildeling av støtte.

Etter en helhetlig vurdering er kontrollkomiteen kommet til at gjennomføringen og praktiseringen av driftstilskuddsordningen for næringskombinasjoner er i tråd med Sametingets vedtak i sak 38/96.

Kontrollkomiteen vil vise til at for fremtiden bør det, for å nå frem med informasjon til eventuelle støttmottakere, være hensiktsmessig at Sametinget i saker som gjelder endring av retningslinjer eller tilsvarende, fatter sine vedtak om dette i februar eller mai.

III. Konklusjon

Sametinget har på bakgrunn av kontrollkomiteens redegjørelse ingen merknader til saken.

Saken avsluttet 24. november 1999 kl. 16.55.

Sign: SS / KPB

Sak 43/99 Prioriteringer for 2000 - Oppfølging av plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning

Saken påbegynt onsdag 24. november 1999 kl. 16.55.

I. Dokumenter

- Satsingsområder for 1999, fastsatt av Sametinget 24.11.99.
- Retningslinjer for tildeling av prosjektmidler til oppfølging av plan for helse- og sosialtjenester for den samiske befolkning i Norge, fastsatt av Sametinget den 24.11.98.
- Oversikt over prosjekter som har fått tildelt prosjektmidler i 1999.

II. Innleverte merknader og forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametingets satsingsområder 2000 for oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge

I forbindelse med tildeling av midler til oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge, prioriterer Sametinget fire satsingsområder for 2000 i følgende rekkefølge:

1. Utretnings- og prosjektarbeid med sikte på tilpasning av helse- og sosialtjenester til samisk virkelighet
2. Metodeutvikling og tilretteleggelse av tiltak for ulike behov innenfor den ordinære helse- og sosialtjeneste i samiske områder
3. Opplæring av helse- og sosialpersonell i samisk språk og kulturforståelse
4. Utbygging av tolketjeneste

Forøvrig vil en generell utbygging av helse- og sosialtilbudet til den samiske befolkning ivaretas i forbindelse med Sosial- og helsedepartementets ulike satsingsområder.

Merknad 1, SVF's sametingsgruppe v/Ove Johnsen:

SVF mener at man nå er nødt til å prioritere konkrete tiltak i henhold til den planen som faktisk foreligger og i forhold til de satsingsområdene som sametinget selv har vært med på å prioritere.

Det er, etter SVF's mening, altfor tidlig å lage en ny plan før man på en skikkelig måte får prøvd ut de tiltakene som både er igangsatt og som er planlagt igangsatt. SVF mener at det er viktig å vinne erfaringer med de prosjektene som nå kommer samiske brukere av helse og sosialtjenester tilgode.

SVF vil minne om at Sametinget selv har sagt at man skal prioritere tiltak på dette området.

Det vil, etter SVF's mening, være det beste om man nå avventer prosjektperiodens utløp og evaluering av denne planen, før man begynner med nye utredninger.

Sign:

Forslag 1, representant John Henrik Eira, NSR's sametingsgruppe:

- I første avsnitt byttes orden «fire» med «fem». De tre siste ordene (i følgende rekkefølge strykes).

- Som nytt pkt. 2 foreslås:

2. Prosjektarbeid og metodeutvikling for tiltak - som har basis i samisk kultur - som direkte går ut på å forbedre helse- og sosialsituasjonen for den samiske befolkning.

Forslag 2, representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe:

I forbindelse med tildeling av midler til oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge, prioriterer Sametinget fire satsningsområder for 2000 i følgende rekkefølge:

1. Metodeutvikling og tilretteleggelse av tiltak for ulike behov innenfor den ordinære helse- og sosialtjeneste i samiske områder
2. Opplæring av helse- og sosialpersonell i samisk språk og kulturforståelse
3. Utbygging av tolketjeneste
4. Utrednings- og prosjektarbeid med sikte på tilpasning av helse- og sosialtjenester til samisk virkelighet

Forøvrig vil en generell utbygging av helse- og sosialtilbudet til den samiske befolkning ivaretas i forbindelse med Sosial- og helsedepartementets ulike satsingsområder.

Forslag 3, representant Magnhild Mathisen, AP's sametingsgruppe:

prioritetsendrings- og tilleggsforslag:

1. Opplæring av helse- og sosialpersonell i samisk språk og kulturforståelse.
2. Utrednings og prosjektarbeid med sikte på tilpasning av helse- og sosialtjenester til samisk virkelighet.
3. Metodeutvikling og tilretteleggelse av tiltak for ulike behov innenfor den ordinære helse- og sosialtjeneste i samiske områder
4. Utbygging av tolketjeneste.
5. Utlysning snarest med søknadsfrist 15. januar 2000

I gjennomføringen av dette samarbeider Sametinget med regionale og lokale organer.

III. Votering

Av 39 representanter var 37 tilstede.

- Forslag 3, pkt. 1 - 4 ble trukket tilbake
- Forslag 3, pkt. 5 og siste avsnitt ble oversendt Sametinget

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Sametingsrådets innstilling pkt. 1 - 4 ble satt opp mot forslag 2. Sametingsrådets innstilling ble vedtatt mot 3 stemmer.
2. Forslag 1 ble enstemmig vedtatt.
3. Sametingsrådets innstilling med vedtatte endringer ble enstemmig vedtatt.

Sign: .....SS...../RFB.....

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	
2.	Magnhild Mathisen	
3.	Ove Johnsen	
4.	John Henrik Eira	
5.	Amund Eriksen	
6.	Asbjørg Skåden	
7.	Nils O. Nilsen	
8.	Magnhild Mathisen	
9.	John Henrik Eira	
10.	Berit Ranveig Nilssen	

VI. Sametingets vedtak etter votingen er følgende:

Sametingets satsingsområder 2000 for oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge

I forbindelse med tildeling av midler til oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge, prioriterer Sametinget fem satsingsområder for 2000:

1. Utrednings- og prosjektarbeid med sikte på tilpasning av helse- og sosialtjenester til samisk virkelighet
2. Prosjektarbeid og metodeutvikling for tiltak - som har basis i samisk kultur - som direkte går ut på å forbedre helse- og sosialsituasjonen for den samiske befolkning
3. Metodeutvikling og tilretteleggelse av tiltak for ulike behov innenfor den ordinære helse- og sosialtjeneste i samiske områder
4. Opplæring av helse- og sosialpersonell i samisk språk og kulturforståelse
5. Utbygging av tolketjeneste

Forøvrig vil en generell utbygging av helse- og sosialtilbudet til den samiske befolkning ivaretas i forbindelse med Sosial- og helsedepartementets ulike satsingsområder.

Saken avsluttet 24. november 1999 kl. 17.50.

Sign: *SS* *RRD*

Sak 44/99 Sametingets budsjett 2000

Saken påbegynt torsdag 25. november 1999 kl. 09.00.

I. Dokumenter

- Utskrift av møtebok sak 46/98 Sametingets forslag til statsbudsjettet 1999
- Utskrift av møtebok sak 47/98 Sametingets forslag til statsbudsjettet 2000
- Rundskriv/Johtocála H-29/99 Kommunal og regionaldepartementet - Bevilgninger til samiske formål i statsbudsjettet 2000.
- Budsjettforslag fra Samisk språkråd, Samisk kulturråd, Samisk kulturminneråd og Samisk næringsråd
- Detaljbudsjett Sametingets drift hovedadministrasjon og politisk nivå.
- Notat fra direktøren til Sametingsrådet om "Kostnader i forbindelse med innflytting i ny bygning og oppgradering av den administrative kapasitet", av 06.10.99.
- Statsbudsjettet 2000 - Kap. 206 post 50 tilskudd til Sametinget - foreløpig tilsagnsbrev
- Samisk utdanningsråds regnskap 1998 (taloppstilling), detaljbudsjett 2000

II. Innleverte merknader og forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget viser til St.prp. nr. 1 (1999/2000) Kommunal- og regionaldepartementet de bevilgninger til Sametinget framgår.

Sametinget har i sak 47/98 vedtatt nye behov for budsjettet i år 2000. Behovene ble i sum stipulert til i overkant av 53 mill. kr. De foreslåtte økningene gjaldt både behov på Sametingets eget budsjett og samiske tiltak utenfor kapittel 540. Regjeringen har på sin side fremmet forslag om en rammeøkning på 2,7 mill. kr over Sametingets budsjett som er noe i overkant av en ordinær prisøkning. Det er imidlertid gledelig at bevilgningen på 5 mill. kr til investeringer på fjorårets budsjett til Sametingets nybygg er videreført slik at man blir i bedre stand til å få på plass nødvendige investeringer i sametingsbygget. Fjorårets ramme som ble satt av på post 45 i budsjettet har vist seg kun å dekke i underkant av halvparten av stipulert behov.

Fra og med 01.01.2000 vil Samisk utdanningsråd og Samisk spesialbibliotek innlemmes i Sametingssystemet. I statsbudsjettet er bevilgningen til disse institusjonene fremmet over henholdsvis Kirke- Utdannings- og Forskningsdepartementets budsjett kap. 206 post 50, over Kulturdepartementets budsjett kap. 326 post 78 og over Miljøverndepartementets budsjett kap. 1429 post 72.7. Sametinget er svært tilfreds med at disse institusjonene nå blir en del av sametingssystemet, og vil legge stor vekt på en vellykket integrering av disse virksomhetene.

Samlet ramme for år 2000 vil etter dette være:

		(i 1000 kr)			
Kap.	Post	Betegnelse	1999	2000	+/- 99/00
	540	50 Sametinget	98.568	100.734	2.166
	206	50 Sametinget, Samisk utdanningsråd	23.676	23.525	-151
	326	78 Samisk spesialbibliotek	1.882	3.535	1.653
	1429	72.7 Tilskudd til samiske kulturminner	600	1.000	400
Sum ramme Sametinget			124.726	128.794	3.668

Sign:

Med dette som utgangspunkt vil Sametinget prioritere følgende formål i 2000:

1. Etablere Samisk spesialbibliotek som en integrert enhet med utvidede funksjoner i det nye sametingsbygget med totalt 6 stillinger innen utgangen av år 2000.
2. Styrke Sametingets hovedadministrasjon med 4 stillinger.
3. Styrke tingets satsning på barn og unge med omlag kr. 1 million, herunder sikre en fast bevilgning til samisk barne og ungdomsmagasin.
4. Sikre investeringene i nødvendig brukerstyr i det nye sametingsbygget ved styrke denne posten med ytterligere kr. 5 millioner.

Følgende fordeling legges til grunn:

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	1999	2000*	+/- 99/00:
01	Lønn, godtgjørelse, varer og tjenester	30.567	46.139	15.572
21	Spesielle driftsutgifter, <i>Samisk utdanningsavd. ny</i>		2.000	2.000
45	Større utstyrsansk., <i>kan overføres</i>	5.000	5.000	0
51	Samisk næringsråd	23.697	22.197	-1.500
52	Samisk kulturråd	14.801	17.001	2.200
53	Samisk språkråd	20.456	20.456	0
54	Tilskudd til samiske kulturminner		1.000	1.000
55	Tilskudd til andre samiske formål	4.047	4.047	0
56	Samisk læremidler, <i>Samisk utdanningsavd. ny</i>		10.954	10.954
	Sum	98.568	128.794	30.226

* Budsjettet for år 2000 forutsetter at bevilgningene på kap. 206 post 50 på kr 23.525.000,-, bevilgningen på kap. 326 post 78 på kr 3.535.000,- og bevilgningen på kap. 1429 post 72.7 på kr 1 000 000,- overføres Sametinget.

Fordeling av driftsmidlene, post 01

Sametingets drift er delt inn i ulike separate enheter med ansvar for eget budsjett og drift. De underliggende råd i Sametinget presenterer årlig sine behov for kommende år for Sametingsrådet, som grunnlag for tingets fordeling av driftsmidlene på de respektive fagrådene.

Sametinget legger til grunn for sin fordeling en samlet bevilgning over kap 540 post 01 på kr. 46.139.000,-.

I forbindelse med at Sametinget fra 1999 gikk over til rammebudsjettering, er det også slik at Sametinget selv står ansvarlig for å dekke eventuelt underskudd og disponere eventuelt overskudd ved overgangen til nytt år. En konsekvens av Sametingets fordeling av driftsmidler til underliggende råd og avdelinger med eget budsjett og driftsansvar, medfører at den enkelte enhet er ansvarlig for å holde sine årlige budsjetterammer. Det innebærer i praksis at eventuelle underskudd på de enkeltes driftsbudsjett vil måtte dekkes inn det påfølgende år. Samtidig er det etter en samlet vurdering rimelig at den enkelte enhet får anledning til å disponere et eventuelt overskudd det påfølgende år, avgrenset oppad til 5% av foregående års driftsbevilgning.

En slik ordning vil medføre at den enkelte enhet ved avslutning av Sametingets regnskap for 1999 vil få inndratt/tilført eventuelt underskudd/overskudd på 2000-budsjettet i tråd med det ovenstående.

Sign: SS / PCB

Kap. 0540 post 01 Driftsutgifter				(i 1000 kr)
Enhet	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00:
010	Sametinget, politisk nivå, <i>ny</i>	0	6.975	
013	Sametinget, administrativt nivå, <i>ny</i>	17.144	15.427	5.258
02	Samisk språkråd	3.014	3.034	20
03	Samisk kulturråd	2.455	2.500	45
04	Samisk kulturminneråd	5.451	5.100	-351
05	Samisk næringsråd	2.503	2.533	30
06	Samisk utdanningsavdeling, <i>ny</i>		10.570	10.570
	Sum	30.567	46.139	15.572

01 Sametinget, inkludert samisk Spesialbibliotek

Det foreslås at Sametinget, Sametingsrådet og hovedadministrasjonen inkludert Samisk spesialbibliotek som ny avdeling styrkes med i alt kr. 5.258.000,-. Denne styrkingen innebærer først og fremst en etablering av en styrket biblioteks og informasjonsenhet i tråd med de planer Sametinget tidligere har behandlet i samband med overføringen av Samisk spesialbibliotek til Sametinget. I tillegg forutsettes det at hovedadministrasjonen styrkes i tråd med Sametingets prioriterte forslag til nye tiltak for år 2000 i sak 47/98.

010 SAMETINGET, POLITISK NIVÅ

Sametingets politiske nivå etableres som en egen enhet med eget driftsbudsjett. Denne enheten omfatter Sametingets plenum, Møtelederskapet, Sametingets politiske grupper, Kontrollkomiteen og Sametingsrådet.

013 SAMETINGET, ADMINISTRATIVT NIVÅ

Sametingets hovedadministrasjon bestående av plan- og administrasjonsseksjonen, politisk seksjon, biblioteks-/informasjonsseksjon og direktøren vil for 2000 ha egne driftsbudsjett som fordeles ut ifra rammen på 15.427.000 kr. Denne rammen vil blant annet inneholde overføringen fra kap. 326 post 78 til Samisk spesialbibliotek på 3.535.000 kr.

02 Samisk språkråd

Samisk språkråd fikk styrket sitt budsjett med kr. 1.000.000,- fra 1998 til 1999 som resultat av de prioriterte initiativ Sametinget hadde fremmet for 1999 budsjettet. I 2000 er det ikke rom for vesentlige økninger i språkrådets driftsbudsjett.

03 Samisk kulturråd

Samisk kulturråd vil i 2000 få en økning på kr. 45.000,- på sitt driftsbudsjett. Det er ikke rom for økning utover en mindre prisjustering.

04 Samisk kulturminneråd

Samisk kulturminneråd vil for år 2000 få beholde sine oppdragsinntekter selv. I 1999 ble disse inntektene regnet inn i Sametingets samlede inntekter mot at de fikk tildelt kr. 529 000,- mer i tildelingsbrevet for 1999. Oppdragsinntektene vil for 1999 ligge på i overkant av kr. 400.000,- slik at kulturminnerådet vil få en reell bruttoøkning i budsjettet på i overkant av kr. 50.000,- for neste år, forutsatt oppdragsinntekter i samme størrelsesorden som i 1999.

Sign: *SS* / *RRB*

05 Samisk næringsråd

Samisk næringsråds administrasjon vil få videreført sin bevilgning for 2000 med en prisjustering på kr. 30.000,-.

Sametinget tar sikte på å videreføre Hellemprosjektet, jf. Sametingets årsmelding 1998 og sak R 46/99.

06 Sametingets avdeling for opplæring

Samisk utdanningsråd hadde i 1999 et driftsbudsjett på kr. 9.660.000,-. For 2000 foreslås det at denne økes med kr. 910.000,-.

Kap. 540 Post 21 Spesielle driftsutgifter

Denne posten disponeres av Sametingets avdeling for opplæring.

Posten nyttes til dekning av virksomhetens egne utgifter knyttet til utvikling av læremidler.

Det er fremdeles stort behov for å initiere læremiddelprosjekter som ikke blir utviklet gjennom forlag. Slik situasjonen er i dag, er det bare to samiske forlag som driver med utvikling av læremidler, og de har ikke kapasitet til å utvikle læremidler i tråd med behovet.

Forlagene har på sin side problemer med å få tak i kvalifiserte læremiddelforfattere, og Sametinget ser derfor et voksende behov for å engasjere oversettere som kan oversette læremidler fra norsk til samisk. Den viktigste oppgaven i år 2000, blir å komme i gang med oversetting av matematikkverk for grunnskolens barnetrinn. Prosjekter som er igangsatt, er oversetting av lærebøker til natur- og miljøfag for mellomtrinnet og samfunnsfag for videregående opplæring.

Samisk språk er ikke obligatorisk for elever som får opplæring etter L97S. Dette innebærer at enkelte læremidler må foreligge både på samisk og norsk, og det er derfor behov for å oversette noen læremidler fra samisk til norsk. Igangsatte prosjekter er Å. Solbakk: "Sámi historjá" 1 og 2 for ungdomstrinnet og Hætta/Skarvik: "Ruoktomet".

For ordens skyld vil Sametinget understreke at hovedstrategien er at det er forlagene som skal initiere og utvikle samiske læremidler.

Kap. 540 Post 45 Større utstyrsanskaffelser, kan overføres

Sametinget ble for 1999 tilført kr. 5.000.000,- til investeringer i inventar i det nye Sametingsbygget. For 2000 foreslås det at det tilføres ytterligere kr. 5.000.000,- til denne posten. Dette vil i større grad gjøre Sametinget i stand til å utstyre nybygget med nødvendig brukerutstyr i tråd med de standarder og krav som bør settes til et funksjonelt og fremtidsrettet parlamentsbygg. Det totale investeringsbehovet til inventar og brukerutstyr er pr. medio oktober 1999 anslått å være i overkant av 15 mill. kr, og det arbeides med å finne finansiering til deler av det utestående over driftsbudsjettet.

Kap. 540 post 51 Samisk næringsråd

Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00:
51.1	Samisk utviklingsfond	20.097	18.597	-1.500
	Overført over reindriftsavtalen*	2.000	2.000	0
	Overført over jordbruksavtalen*	2.000	2.000	0
51.2	Tilskudd til samisk husflid	3.600	3.600	0
	Samisk næringsråd	27.697	26.197	-1.500

*Overføringene over reindriftsavtalen og jordbruksavtalen forutsettes videreført i 2000.

Sign:

Det avsettes totalt kr. 26.197.000,- til Samisk næringsråds forvaltning i 2000.

Post 51.1 skal gå til samisk utviklingsfond, tilskuddsordning til næringskombinasjoner, tilskudd til omstillings programmet for Indre Finnmark, til teknisk bistand til EUs interregionale program og til initiering og utarbeidelse av næringsrelaterte planer i Sametinget. I tillegg forutsettes det at de føringer som eventuelt følger av overføringene fra jordbruks- og reindriftsavtalen følges opp.

Post 51.2 Tilskudd til samisk husflid forvaltes av Samisk næringsråd etter egne retningslinjer fastsatt av Sametinget. Sametinget viser forøvrig til sitt vedtak i sak 25/99.

Kap. 0540 post 52 Samisk kulturråd

				(i 1000 kr)
Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00:
52.1	Samisk kulturfond	9.125	9.475	350
52.2	Tilskudd til samisk forlagsdrift	1.500	1.500	0
52.3	Tilskudd til samiske kulturhus	2.843	4.443	1.600
52.4	Tilskudd til samiske kulturorg.	1.333	1.583	250
52	Sum	14.801	17.001	2.200

Det avsettes totalt kr. 15.901.000,- til Samisk kulturråds forvaltning. Midlene fordeles til samisk kulturfond, samisk forlagsdrift, samiske kulturhus, samiske kulturorganisasjoner, og samiske barns oppvekstvilkår.

Post 52.1 vil i 2000 styrkes med kr. 350.000,-. Fondet skal forvaltes i henhold til gjeldende retningslinjer for fondet. Av fondets bevilgning forutsettes det satt av kr. 2.500.000,- til tiltak for barn og unge blant annet gjennom ordningen tilskudd til samiske barns oppvekstvilkår og utgivelse av samisk barne og ungdomsmagasin. Samisk kulturråd bes koordinere tiltakene til barn og unge med Sametingets barne- og ungdomsprosjekt.

Samisk kulturråd bes bidra til utgivelsen av Gába, samisk kvinnemagasin.

Post 52.2 Tilskudd til samisk forlagsdrift forvaltes av Samisk kulturråd og videreføres på samme nivå som tidligere.

Post 52.3 er knyttet til driftsstøtte til Sijti Jarng - Samisk kultursenter i Hattfjelldal, Árran lulesamisk senter i Tysfjord og Sámi Dáiddaguovddáš/Samisk kunstnersenter i Kárášjohka/Karasjok. Denne posten foreslås økt med kr. 1.600.000,- for 2000. Sametinget legger til grunn at økningen skal fordeles på Ája samisk senter, Sijti Jarng, Sámi Dáiddaguovddaš, Saemien Sijte og Várjjat Sámi Musea.

Post 52.4 Støtte til samiske kulturorganisasjoner omfatter støtte til kunstneres organisasjoner, samisk idrett og samiske organisasjoner som ikke omfattes av tilskuddet til samiske hovedorganisasjoner. For 2000 økes rammen for post 52.4 med kr 250.000,-. Av denne økningen forutsettes kr 150 000,- å gå til å styrke Samisk kunstnerråd. Det forutsettes at kulturrådet innenfor rammen av post 52.4 også prioriterer organisasjoner som har samiske barn og unge som sin fremste målgruppe.

Kap. 540 post 53 Samisk språkråd

				(i 1000 kr)
Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00:
53.0	Tospråklighetstilsk til komm./fylker	16.650	16.650	0
53.1	Utdanningsstipend til samisk ungdom	850	850	0
53.2	Språkprosj. i h.h.t språkplaner	2.956	2.956	0
53	Sum	20.456	20.456	0

Sign: *SS* ..... *CEB* .....

Det foreslås i 2000 en videreføring av tilskuddsordningene som forvaltes av samisk språkråd på samme nivå som for 1999.

På post 53.0, tilskuddsordningen tospråklighet i kommuner og fylkeskommuner, avsettes det tilsvarende beløp som for inneværende år, det vil si at rammen settes til kr. 16.650.000,-.

I Sametingets budsjettforslag for år 2000 ble det foreslått at det ble etablert en fast driftstilskuddsordning for samiske språksentre. Sametinget registrerer at språksentrene som er etablert og i virksomhet gjennom en årrekke har måttet basere sin drift på prosjektmidler fra Samisk språkråd. Til tross for dette er det ikke rom for å etablere en slik ordning på grunn av den begrensede økningen i Sametingets ramme for 2000.

Post 53.1, Utdanningsstipend til samisk ungdom, forvaltes av Samisk språkråd. Tilskudd er ment å stimulere ungdom på videregående skole til å velge samisk i fagkretsen og tildeles etter retningslinjer gitt av Sametinget.

Post 53.2 Språkprosjekter i henhold til vedtatte språkplaner går primært til prosjekter utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Ordningen forvaltes av samisk språkråd som tidligere.

Kap. 540 post 54 Tilskudd til samiske kulturminner

(i 1000 kr)				
Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00
54.0	Tilskudd til samiske kulturminner	600	1000	400

Post 54.0 forvaltes av Samisk kulturminneråd til prosjekter for å sikre og bevare samiske kulturminner.

Kap. 540 post 55 Andre samiske formål

(i 1000 kr)				
Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00
55.0	Tilskudd til samiske hovedorg	2.600	2.600	0
55.1	Tilskudd til politiske gr. i Sametinget	1.300	1.300	0
55.3	Til sametingsrådets disposisjon	147	147	0
Sum		4.047	4.047	0

Post 55.0 Tilskudd til samiske hovedorganisasjoner forvaltes av Sametingsrådet etter retningslinjer gitt av Sametinget. For 2000 foreslås tilskuddet videreført med samme beløp som for 1999 kr. 2.600.000,-.

Post 55.1 Tilskudd til politiske grupper i Sametinget forvaltes av Sametingsrådet etter fastsatte fordelingsnøkkel gitt av Sametinget. Tilskuddet foreslås videreført med samme beløp som for 1999 kr. 1.300.000,-.

Post 55.3 Til Sametingsrådets disposisjon, er en bevilgning som sametingsrådet årlig benytter til ulike små prosjekter og tiltak som forøvrig ikke dekkes over Sametingets tilskuddsordninger.

Kap. 540 post 56 Samiske læremidler

(i 1000 kr)				
Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00
56.1	Samiske læremidler	10.524	10.954	430
Sum		10.524	10.954	430

Sign: SS / KEB

Posten dekker utgivelse av samiske læremidler, og forvaltes av Sametingets opplæringsavdeling. Læremidler som er planlagt i forbindelse med budsjett 2000 er prioritert i henhold til Samisk utdanningsråds strategiske plan: "Dersom vi alle tar et krafttak, klarer vi det", strategisk plan for samisk læremiddelutvikling 1996-2000. Denne planen gir føringer for prioritering av prosjekter for grunnskole og videregående opplæring. Strategisk plan for barnehager er også lagt til grunn. Spesialpedagogiske læremidler for samiske brukere er ikke med i denne budsjettildelingen. Norsk Læremiddelsenter (NLS) har et overordnet koordineringsansvar på det spesialpedagogiske feltet.

Øvrige vilkår for tildelingen av midler med hensyn til rutiner, rapportering m.m., vil fremgå av Sametingets tildelingsbrev til de enkelte fagråd.

Det tas forbehold om Stortingets endelige budsjettvedtak for 2000.

Merknad 1, SVF's sametingsgruppe v/Roger Pedersen:

Kap. 0540 01 - Driftsutgifter

010 - Sametinget politisk nivå

Samenes Valgforbund mener at det nye "politiske nivå" skal tilføres midler som gjør at gruppene i Sametinget bedre gjøres i stand til å drive sitt arbeide. Blant annet vil SVF peke på nødvendigheten av en reell økning av godtgjørelser til rådsmedlemmer, møtelederskapets leder, gruppeledere samt gruppesekretærmidlene.

02 - Samisk Språkråd

1. Samenes valgforbund ser med bekymring på Sametingsrådets forslag til budsjett for år 2000. Det viser seg ofte at vi pålegger, blant annet underliggende råd, en del nye oppgaver i løpet av et år, mens vi ved budsjettbehandlingen senere på året ser ut til å glemme de vedtak vi tidligere har fattet. Et godt eksempel på dette er Sametingsrådets forslag til budsjett for Samisk Språkråd. Der har vi tidligere i år vedtatt at språkrådet skal ivareta sekretariatsfunksjonen for samisk språkutvalg. For oss er det uforståelig at Sametingsrådet ikke legger opp til at slike vedtak følges opp med budsjettmidler slik at dette og andre tiltak skal kunne gjennomføres slik Sametinget selv har forutsatt. SVF vil ikke gå med på at språkrådet skal tillegges dette ansvaret uten at man samtidig bevilger de midlene som språkrådet selv foreslår i sitt budsjett for år 2000.
2. Fra Sametingets talerstol har det en rekke ganger gjennom årene vært poengtert at man må opprette stillinger som lule- og sorsamiske språkkonsulenter. Dette har vært et krav gjennom flere år og det er faktisk tverrpolitisk enighet om dette i Sametinget. Det er derfor på tide at denne saken løses ved at man på neste års budsjett følger opp Sametingets uttrykte ønske.
3. Når det gjelder terminologiarbeide så tror vi ikke at det kan herske tvil om at dette arbeidet må videreføres. Vi vil peke på at det på nordisk plan foregår et terminologiarbeide som språkrådet ikke har midler til å delta aktivt i. Dette er etter vår mening ikke akseptabelt. Slike samarbeid kan ikke stoppe opp på grunn av at man ikke har økonomiske midler til å delta på noen få møter. SVF vil derfor foreslå at språkrådet innenfor sine økte rammer prioriterer dette arbeidet.
4. SVF vil også i denne sammenheng bemerke at vi også i år vil be om at språkrådet mye sterkere prioriterer de områdene der det samiske språket faktisk er i ferd med å dø ut, framfor den enorme satsningen som man har i de områdene der språket på alle plan faktisk er levende. SVF har problemer med å forstå at kopieringsmaskinutgifter i Karasjok

Sign:

eller Kautokeino er viktigere enn språkarbeide i Sør-Troms eller andre plasser der man, av forskjellige grunner, er i ferd med å miste språket.

06 - Sametingets avdeling for utdanning

Samenes Valgforbund beklager meget sterkt at departementet legger opp til en fullstendig styring av denne- og de øvrige postene vedrørende utdanningsavdelingens budsjett. Slik saka er lagt opp, så har faktisk ikke Sametinget noen som helst muligheter til å se på bruken av midler i denne nye avdelinga. Vi vil be om at Sametinget fra og med budsjettet for 2001 sikrer at det er Sametinget og ikke departementet som skal fastsette budsjettet for også denne avdelingen.

Post 52.3

Den foreslåtte økningen må fordeles helt likt mellom disse institusjonene.

Post 53.0

SVF vil foreslå kutt i bevilgingene til kommuner og fylkeskommuner.

Post 53.1

SVF vil foreslå en reell økning av denne posten. Beløpet i denne bevilgingen har vært helt lik i flere år og søkerne i år vil motta ca. kr. 2100 i stipend. SVF tror ikke sikker på at dette beløpet er såpass stort at man oppnår den effekten man egentlig forventer å få.

Språksentrene

SVF merker seg at Sametingsrådets forslag til budsjett for år 2001 inneholder en fast sum til de samiske språksentrene. SVF mener at denne nye posten må inn i budsjettet for år 2000 for å sikre disse sentrene.

Sametingets stedlige kontor i Oslo

SVF mener at man så langt mulig bør søke å etablere dette kontoret innenfor budsjettet for år 2000.

Merknad 2, NSR's sametingsgruppe v/Asbjørg Skåden:

Tillegg 06 Sametingets avd. for utdanning

NSR's sametingsgruppe viser til behov for å i beg. av 2000 opprette et utvalg som skal kartlegge utd. situasjonen/opplæringssituasjonen utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Utvalget skal også foreslå tiltak.

Tillegg kap. 540 post 21

For ordens skyld vil NSR's sametingsgruppe påpeke at midler til opplæring i og på samisk ligger utenfor Sametingets budsjett. NSR's sametingsgruppe har fått meldinger om at disse midler ikke dekker de behov man har å forhold til samisk som redskapsspråk.

Merknad 3, AP's sametingsgruppe v/Egil Olli:

Arbeiderpartiets sametingsgruppe skjønner nødvendigheten av å styrke Sametingets hovedadministrasjon med flere stillinger. Det er spesielt i forvaltningen av fiskeriressursene det er nødvendig ytterligere å styrke Sametingets arbeidsinnsats. Derfor må en av de stillingene øremerkes som fiskerirådgiver.

Sign: *SS* / *RRB*

For at opposisjonen skal kunne ivareta sin demokratiske rolle i et parlamentarisk system, er det nødvendig å gi opposisjonen langt bedre arbeidsmuligheter enn de har i dag. Derfor må 2 av stillingene øremerkes opposisjonen.

Arbeiderpartiets gruppe kan ikke se at Sametingsrådet har gjort noe med vårt forslag i sak 46/98 - om å utarbeide nye retningslinjer som klart skiller mellom kulturorganisasjoner og politiske grupperinger. Vi synes dette er merkverdig, siden presidenten har flere ganger lovet at arbeidet skal igangsettes snarest. Derfor ser vi nødt til å fremme forslaget på nytt.

Arbeiderpartiets gruppe kan heller ikke se at det er satt av midler til sametingsvalget 2001 for å få flere til å skrive seg inn i manntallet. Arbeiderpartiets gruppe ser det som meget viktig at Sametinget prioriterer arbeidet for å få flere til å skrive seg inn i samiske manntallet.

Ut fra erfaringer fra siste valget, er vi av den oppfatning at for å få mest mulig effekt av midlene, så bør de kanaliseres via gruppene. Gruppene gjennom sine politiske partier/organisasjoner har den beste mulighet å nå flest mulig samer.

Derfor er det etter vår mening den beste strategi å kanalisere midler gjennom gruppene i arbeidet med å øke det samiske manntallet. Midlene kan øremerkes fra post 01.

Forslag 1, representant Egil Olli, AP's sametingsgruppe:

1. Det må utarbeides retningslinjer som klart skiller mellom kulturorganisasjoner og politiske grupperinger
2. Støtten til samiske hovedorganisasjoner og støtten til politiske grupperinger i Sametinget slås sammen til en pott. og kalles «støtte til samepolitisk arbeid.»
3. Støtten til samiske kulturorganisasjoner behandles og kanaliseres gjennom Samisk kulturråd. Støtten til samepolitisk arbeid behandles av møtelederskapet. Støtten til valgdeltakelse fortsetter i nåværende form.
4. All støtte til gruppene i Sametinget, herunder midler til gruppemøter, samles under en post og fordeles forholdsmessig.
5. Støtten til samiske kulturorganisasjoner/samepolitiske partier utbetales ikke før nye retningslinjer er utarbeidet, slik som forutsatt i pkt. 2.
6. Støtte til Samisk filmfond kr. 500 000,- for år 2000. Samisk kulturråd finner dekning innenfor samisk kulturfond.
7. Av de 4 stillingene som hovedadministrasjonen skal styrkes med skal 2 stillinger forbeholdt opposisjonen og 1 stilling som fiskerrådgiver.

Forslag 2, representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe:

Kap. 0540 01 - Driftsutgifter - 010 - Sametinget politisk nivå

Samenes Valgforbund mener at det nye "politiske nivå" skal tilføres midler som gjør at gruppene i Sametinget bedre gjøres i stand til å drive sitt arbeide. Blant annet vil SVF peke på nødvendigheten av en reell økning av godtgjørelser til rådsmedlemmer, møtelederskapets leder, gruppeledere samt gruppesekretærmidlene.

SVF foreslår at posten økes med kr. 1.360.000. Beløpet finansieres ved at post 51.1 reduseres tilsvarende.

2. Godtgjørelser

Sign: *SS* / *RPB*

2.1 Sametingets samlinger

Hver sametingsrepresentant utbetales en fast godtgjørelse på kr. 10 000,- for hver samling i Sametinget som representanten deltar i.

2.2 Sametingsrådets medlemmer, møtelederskapets leder og gruppeledere

Hvert medlem i Sametingsrådet, unntatt president og visepresident, utbetales en månedlig godtgjørelse på kr 12.000,-.

Gruppelederne og leder i Sametingets møtelederskap utbetales kr 7.500,- i månedlig godtgjørelse.

3. Godtgjøring av utgifter av utgifter til barnepass og annet omsorgsarbeid

I forbindelse med verv omtalt i punktene 2.1 til 2.6 og 4.0 kan det utbetales dekning av barnepass og legitimerte utgifter vedrørende omsorgsarbeid (som f.eks. syke, eldre eller funksjonshemmede) etter de til enhver tid gjeldende satser i staten. (RESTEN AV PUNKTET SLETTES)

4. Styrking av gruppens arbeidsvilkår

1. Sametinget dekker kostnader for avholdelse av ett gruppemøte tilknyttet hver plenumssamling, jf. pkt. 1.
2. I tillegg til gruppemøte som fremgår av pkt. 1, dekker Sametinget reise- og oppholdsutgifter, tappt arbeidsfortjeneste (jf. pkt. 2.7) og utgifter til barnepass (jf. pkt. 3.0) i forbindelse med ett gruppemøte mellom hver samling.
3. Hver representant utbetales en godtgjørelse på inntil kr. 4.500,- for deltakelse i gruppemøte nevnt under pkt. 2.

02 - Samisk Språkråd

Samisk Språkråds budsjett styrkes med kr.1.427.400. Dette finansieres ved at post 540.53.0 kuttes tilsvarende.

Post 52.3

(til slutt i teksten for kapitlet) Den foreslåtte økningen må fordeles helt likt mellom disse instutusionene.

Post 53.0

SVF vil foreslå at posten reduseres med kr. 2.627.400

Post 53.1

SVF vil foreslå en reell økning av denne posten. Beløpet i denne bevilgingen har vært helt lik i flere år og søkerne i år vil motta ca. kr. 2100 i stipend. SVF tror ikke sikker på at dette beløpet er såpass stort at man oppnår den effekten man egentlig forventer å få.

SVF foreslår at posten økes med kr. 400.000. Dette finansieres ved at post 540.53.0 kuttes tilsvarende.

Språksentrene

SVF merker seg at Sametingsrådets forslag til budsjett for år 2001 inneholder en fast sum til de samiske språksentrene. SVF mener at denne nye posten må inn i budsjettet for år 2000 for å sikre disse sentrene. SVF foreslår at det avsettes kr. 800.000 til samiske språksentre. Dette finansieres ved at post 540.53.0 reduseres tilsvarende.

Sign: SS ..... RRB .....

Sametingets stedlige kontor i Oslo

SVF foreslår at Sametingets stedlige kontor i Oslo etableres i år 2000. Sametinget bevilger kr.1.500.000 til etableringa. Beløpet finansieres ved å redusere post 51.1 med kr. 1.500.000.

Fellesforslag fra gruppene i Sametinget, fremmet av president Sven-Roald Nystø:

1. Kap 0540 post 01 Driftsutgifter nederst på side 2, tabellen:
Kr. 900.000 flyttes fra 013 Sametinget, administrativt nivå til 010 Sametinget, politisk nivå
2. Følgende tekst settes inn på side 3, øverst under 010 Sametinget, politisk nivå som tilleggsavsnitt:
Sametinget viser til vedtak i sak 46/99 punkt 2 der arbeidet med blant annet strukturen i Sametingets tilskuddsordninger skal forseres, og fremmes overfor tingets plenum i mai 2000. I denne forbindelse skal støtten til samiske hovedorganisasjoner og støtten til politiske grupperinger vurderes slått sammen. Sametingsrådet legger saken for plenum i mai 2000.
3. Følgende tekst settes helt til slutt på side 7 i rådets innstilling:
Sametinget setter av kr. 250.000 innenfor rammen av post 01 til å styrke opposisjonens arbeidsvilkår i Sametinget.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

- Forslag 1, pkt. 1 - 5, ble oversendt Sametingsrådet
- Forslag 1, pkt. 6 -7, ble trukket tilbake
- Forslag 2, driftsutgifter, ble oversendt Sametingsrådet
- Forslag 2, om språksentrene, ble trukket tilbake

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 2, om språkrådet, ble forkastet med 36 stemmer.
2. Forslag 2, om post. 52.3, ble forkastet med 36 stemmer.
3. Forslag 2, om post 53.1, ble forkastet med 36 stemmer.
4. Forslag 2, siste avsnitt, ble forkastet med 36 stemmer.
5. Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.
6. Sametingsrådets innstilling unntatt vedtatte endringer ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Sven-Roald Nystø, saksordfører	
2.	Egil Olli	
3.	Roger Pedersen	Amund Eriksen
4.	Aile Javo	

Sign: SS , RCD

5.	Sven-Roald Nystø	Roger Pedersen Sven-Roald Nystø
6.	Egil Olli	
7.	Ole Henrik Magga	Egil Olli
8.	Elisabeth Erke Blaser	
9.	Peder Mathisen	
10.	Steinar Pedersen	
11.	Roger Pedersen Steinar Pedersen (til forr.orden)	
12.	Sven-Roald Nystø Roger Pedersen (til forslagene) Sven-Roald Nystø (til forslagene) Egil Olli (til forslagene)	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget viser til St.prp. nr. 1 (1999/2000) Kommunal- og regionaldepartementet der bevilgninger til Sametinget framgår.

Sametinget har i sak 47/98 vedtatt nye behov for budsjettet i år 2000. Behovene ble i sum stipulert til i overkant av 53 mill. kr. De foreslåtte økningene gjaldt både behov på Sametingets eget budsjett og samiske tiltak utenfor kapittel 540. Regjeringen har på sin side fremmet forslag om en rammeøkning på 2,7 mill. kr over Sametingets budsjett som er noe i overkant av en ordinær prisøkning. Det er imidlertid gledelig at bevilgningen på 5 mill. kr til investeringer på fjorårets budsjett til Sametingets nybygg er videreført slik at man blir i bedre stand til å få på plass nødvendige investeringer i sametingsbygget. Fjorårets ramme som ble satt av på post 45 i budsjettet har vist seg kun å dekke i underkant av halvparten av stipulert behov.

Fra og med 01.01.2000 vil Samisk utdanningsråd og Samisk spesialbibliotek innlemmes i sametingssystemet. I statsbudsjettet er bevilgningen til disse institusjonene fremmet over henholdsvis Kirke- Utdannings- og Forskningsdepartementets budsjett kap. 206 post 50, over Kulturdepartementets budsjett kap. 326 post 78 og over Miljøverndepartementets budsjett kap. 1429 post 72.7. Sametinget er svært tilfreds med at disse institusjonene nå blir en del av Sametingssystemet, og vil legge stor vekt på en vellykket integrering av disse virksomhetene.

Samlet ramme for år 2000 vil etter dette være:

		(i 1000 kr)			
Kap.	Post	Betegnelse	1999	2000	+/- 99/00
540	50	Sametinget	98.568	100.734	2.166
206	50	Sametinget, Samisk-utdanningsråd	23.676	23.525	-151
326	78	Samisk spesialbibliotek	1.882	3.535	1.653
1429	72.7	Tilskudd til samiske kulturminner	600	1.000	400
Sum ramme Sametinget			124.726	128.794	3.668

Med dette som utgangspunkt vil Sametinget prioritere følgende formål i 2000:

1. Etablere Samisk spesialbibliotek som en integrert enhet med utvidede funksjoner i det nye sametingsbygget med totalt 6 stillinger innen utgangen av år 2000.
2. Styrke Sametingets hovedadministrasjon med 4 stillinger.

Sign:

3. Styrke tingets satsning på barn og unge med omlag kr. 1 million, herunder sikre en fast bevilgning til samisk barne og ungdomsmagasin.
4. Sikre investeringene i nødvendig brukerstyr i det nye sametingsbygget ved styrke denne posten med ytterligere kr. 5 millioner.

Følgende fordeling legges til grunn:

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	1999	2000*	+/- 99/00:
01	Lønn, godtgjørelse, varer og tjenester	30.567	46.139	15.572
21	Spesielle driftsutgifter, <i>Samisk utdanningsavd. ny</i>		2.000	2.000
45	Større utstyrsansk., <i>kan overføres</i>	5.000	5.000	0
51	Samisk næringsråd	23.697	22.197	-1.500
52	Samisk kulturråd	14.801	17.001	2.200
53	Samisk språkråd	20.456	20.456	0
54	Tilskudd til samiske kulturminner		1.000	1.000
55	Tilskudd til andre samiske formål	4.047	4.047	0
56	Samisk læremidler, <i>Samisk utdanningsavd. ny</i>		10.954	10.954
Sum		98.568	128.794	30.226

* Budsjettet for år 2000 forutsetter at bevilgningene på kap. 206 post 50 på kr 23.525.000,-, bevilgningen på kap. 326 post 78 på kr 3.535.000,- og bevilgningen på kap. 1429 post 72.7 på kr 1 000 000,- overføres Sametinget.

Fordeling av driftsmidlene, post 01

Sametingets drift er delt inn i ulike separate enheter med ansvar for eget budsjett og drift. De underliggende råd i Sametinget presenterer årlig sine behov for kommende år for Sametingsrådet, som grunnlag for tingets fordeling av driftsmidlene på de respektive fagrådene.

Sametinget legger til grunn for sin fordeling en samlet bevilgning over kap 540 post 01 på kr. 46.139.000,-.

I forbindelse med at Sametinget fra 1999 gikk over til rammebudsjettering, er det også slik at Sametinget selv står ansvarlig for å dekke eventuelt underskudd og disponere eventuelt overskudd ved overgangen til nytt år. En konsekvens av Sametingets fordeling av driftsmidler til underliggende råd og avdelinger med eget budsjett og driftsansvar, medfører at den enkelte enhet er ansvarlig for å holde sine årlige budsjettammer. Det innebærer i praksis at eventuelle underskudd på de enkeltes driftsbudsjett vil måtte dekkes inn det påfølgende år. Samtidig er det etter en samlet vurdering rimelig at den enkelte enhet får anledning til å disponere et eventuelt overskudd det påfølgende år, avgrenset oppad til 5% av foregående års driftsbevilgning.

En slik ordning vil medføre at den enkelte enhet ved avslutning av Sametingets regnskap for 1999 vil få inndratt/tilført eventuelt underskudd/overskudd på 2000-budsjettet i tråd med det ovenstående.

Kap. 0540 post 01 Driftsutgifter		(i 1000 kr)		
Enhet	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00:
010	Sametinget, politisk nivå. <i>ny</i>	0	7 875	
013	Sametinget, administrativt nivå. <i>ny</i>	17 144	14 527	5 258
02	Samisk språkråd	3 014	3 034	20
03	Samisk kulturråd	2 455	2 500	45
04	Samisk kulturminneråd	5 451	5 100	-351
05	Samisk næringsråd	2 503	2 533	30
06	Samisk utdanningsavdeling. <i>ny</i>		10 570	10 570
Sum		30 567	46 139	15 572

Sign: SS / RRB

01 Sametinget, inkludert Samisk spesialbibliotek

Det foreslås at Sametinget, Sametingsrådet og hovedadministrasjonen inkludert Samisk spesialbibliotek som ny avdeling styrkes med i alt kr. 5.258.000,-. Denne styrkingen innebærer først og fremst en etablering av en styrket biblioteks og informasjonsenhet i tråd med de planer Sametinget tidligere har behandlet i samband med overføringen av Samisk spesialbibliotek til Sametinget. I tillegg forutsettes det at hovedadministrasjonen styrkes i tråd med Sametingets prioriterte forslag til nye tiltak for år 2000 i sak 47/98.

010 SAMETINGET, POLITISK NIVÅ

Sametingets politiske nivå etableres som en egen enhet med eget driftsbudsjett. Denne enheten omfatter Sametingets plenum, Møtelederskapet, Sametingets politiske grupper, Kontrollkomiteen og Sametingsrådet.

Sametinget setter av kr. 250.000 innenfor rammen av post 01 til å styrke opposisjonens arbeidsvilkår i Sametinget.

013 SAMETINGET, ADMINISTRATIVT NIVÅ

Sametingets hovedadministrasjon bestående av plan- og administrasjonsseksjonen, politisk seksjon, biblioteks-/informasjonsseksjon og direktøren vil for 2000 ha egne driftsbudsjett som fordeles ut ifra rammen på 15.427.000 kr. Denne rammen vil blant annet inneholde overføringen fra kap. 326 post 78 til Samisk spesialbibliotek på 3.535.000 kr.

02 Samisk språkråd

Samisk språkråd fikk styrket sitt budsjett med kr. 1.000.000,- fra 1998 til 1999 som resultat av de prioriterte initiativ Sametinget hadde fremmet for 1999 budsjettet. I 2000 er det ikke rom for vesentlige økninger i språkrådets driftsbudsjett.

03 Samisk kulturråd

Samisk kulturråd vil i 2000 få en økning på kr. 45.000,- på sitt driftsbudsjett. Det er ikke rom for økning utover en mindre prisjustering.

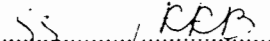
04 Samisk kulturminneråd

Samisk kulturminneråd vil for år 2000 få beholde sine oppdragsinntekter selv. I 1999 ble disse inntektene regnet inn i Sametingets samlede inntekter mot at de fikk tildelt kr. 529 000,- mer i tildelingsbrevet for 1999. Oppdragsinntektene vil for 1999 ligge på i overkant av kr. 400.000,- slik at kulturminnerådet vil få en reell bruttoøkning i budsjettet på i overkant av kr. 50.000,- for neste år, forutsatt oppdragsinntekter i samme størrelsesorden som i 1999.

05 Samisk næringsråd

Samisk næringsråds administrasjon vil få videreført sin bevilgning for 2000 med en prisjustering på kr. 30.000,-.

Sametinget tar sikte på å videreføre Hellemprosjektet, jf. Sametingets årsmelding 1998 og sak R 46/99.

Sign:

06 Sametingets avdeling for opplæring

Samisk utdanningsråd hadde i 1999 et driftsbudsjett på kr. 9.660.000,-. For 2000 foreslås det at denne økes med kr. 910.000,-.

Kap. 540 Post 21 Spesielle driftsutgifter

Denne posten disponeres av Sametingets avdeling for opplæring.

Posten nyttes til dekning av virksomhetens egne utgifter knyttet til utvikling av læremidler.

Det er fremdeles stort behov for å initiere læremiddelprosjekter som ikke blir utviklet gjennom forlag. Slik situasjonen er i dag, er det bare to samiske forlag som driver med utvikling av læremidler, og de har ikke kapasitet til å utvikle læremidler i tråd med behovet.

Forlagene har på sin side problemer med å få tak i kvalifiserte læremiddelforfattere, og Sametinget ser derfor et voksende behov for å engasjere oversettere som kan oversette læremidler fra norsk til samisk. Den viktigste oppgaven i år 2000, blir å komme i gang med oversetting av matematikkverk for grunnskolens barnetrinn. Prosjekter som er igangsatt, er oversetting av lærebøker til natur- og miljøfag for mellomtrinnet og samfunnsfag for videregående opplæring.

Samisk språk er ikke obligatorisk for elever som får opplæring etter L97S. Dette innebærer at enkelte læremidler må foreligge både på samisk og norsk, og det er derfor behov for å oversette noen læremidler fra samisk til norsk. Igangsatte prosjekter er Å. Solbakk: "Sámi historjá" 1 og 2 for ungdomstrinnet og Hætta/Skarvik: "Ruoktomet".

For ordens skyld vil Sametinget understreke at hovedstrategien er at det er forlagene som skal initiere og utvikle samiske læremidler.

Kap. 540 Post 45 Større utstyrsanskaffelser, *kan overføres*

Sametinget ble for 1999 tilført kr. 5.000.000,- til investeringer i inventar i det nye Sametingsbygget. For 2000 foreslås det at det tilføres ytterligere kr. 5.000.000,- til denne posten. Dette vil i større grad gjøre Sametinget i stand til å utstyre nybygget med nødvendig brukerutstyr i tråd med de standarder og krav som bør settes til et funksjonelt og fremtidsrettet parlamentsbygg. Det totale investeringsbehovet til inventar og brukerutstyr er pr. medio oktober 1999 anslått å være i overkant av 15 mill. kr, og det arbeides med å finne finansiering til deler av det utestående over driftsbudsjettet.

Kap. 540 post 51 Samisk næringsråd

Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00:
51.1	Samisk utviklingsfond	20.097	18.597	-1.500
	Overført over reindriftsavtalen*	2.000	2.000	0
	Overført over jordbruksavtalen*	2.000	2.000	0
51.2	Tilskudd til samisk husflid	3.600	3.600	0
	Samisk næringsråd	27.697	26.197	-1.500

*Overføringene over reindriftsavtalen og jordbruksavtalen forutsettes videreført i 2000.

Det avsettes totalt kr. 26.197.000,- til Samisk næringsråds forvaltning i 2000.

Post 51.1 skal gå til samisk utviklingsfond, tilskuddsordning til næringskombinasjoner, tilskudd til omstillings programmet for Indre Finnmark, til teknisk bistand til EUs interregionale program og til initiering og utarbeidelse av næringsrelaterte planer i Sametinget. I tillegg forutsettes det at de føringer som eventuelt følger av overføringene fra jordbruks- og reindriftsavtalen følges opp.

Sign: *SS* *per*

Post 51.2 Tilskudd til samisk husflid forvaltes av Samisk næringsråd etter egne retningslinjer fastsatt av Sametinget. Sametinget viser forøvrig til sitt vedtak i sak 25/99.

Kap. 0540 post 52 Samisk kulturråd

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00:
52.1	Samisk kulturfond	9.125	9.475	350
52.2	Tilskudd til samisk forlagsdrift	1.500	1.500	0
52.3	Tilskudd til samiske kulturhus	2.843	4.443	1.600
52.4	Tilskudd til samiske kulturorg.	1.333	1.583	250
52	Sum	14.801	17.001	2.200

Det avsettes totalt kr. 15.901.000,- til Samisk kulturråds forvaltning. Midlene fordeles til samisk kulturfond, samisk forlagsdrift, samiske kulturhus, samiske kulturorganisasjoner, og samiske barns oppvekstvilkår.

Post 52.1 vil i 2000 styrkes med kr. 350.000,-. Fondet skal forvaltes i henhold til gjeldende retningslinjer for fondet. Av fondets bevilgning forutsettes det satt av kr. 2.500.000,- til tiltak for barn og unge blant annet gjennom ordningen tilskudd til samiske barns oppvekstvilkår og utgivelse av samisk barne og ungdomsmagasin. Samisk kulturråd bes koordinere tiltakene til barn og unge med Sametingets barne- og ungdomsprosjekt.

Samisk kulturråd bes bidra til utgivelsen av Gába, samisk kvinnemagasin.

Post 52.2 Tilskudd til samisk forlagsdrift forvaltes av Samisk kulturråd og videreføres på samme nivå som tidligere.

Post 52.3 er knyttet til driftsstøtte til Sijti Jarne - Samisk kultursenter i Hattfjelldal. Árran lulesamisk senter i Tysfjord og Sámi Dáiddaguovddáš/Samisk kunstnersenter i Kárášjohka/Karasjok. Denne posten foreslås økt med kr. 1.600.000,- for 2000. Sametinget legger til grunn at økningen skal fordeles på Ája samisk senter, Sijti Jarne, Sámi Dáiddaguovddaš, Saemien Sijte og Várjjat Sámi Musea.

Post 52.4 Støtte til samiske kulturorganisasjoner omfatter støtte til kunstnerne organisasjoner, samisk idrett og samiske organisasjoner som ikke omfattes av tilskuddet til samiske hovedorganisasjoner. For 2000 økes rammen for post 52.4 med kr 250.000,-. Av denne økningen forutsettes kr 150 000,- å gå til å styrke Samisk kunstnerråd. Det forutsettes at kulturrådet innenfor rammen av post 52.4 også prioriterer organisasjoner som har samiske barn og unge som sin fremste målgruppe.

Kap. 540 post 53 Samisk språkråd

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00:
53.0	Tospråklighetstilsk til komm./fylker	16.650	16.650	0
53.1	Utdanningsstipend til samisk ungdom	850	850	0
53.2	Språkprosj. i h.h.t språkplaner	2.956	2.956	0
53	Sum	20.456	20.456	0

Det foreslås i 2000 en videreføring av tilskuddsordningene som forvaltes av samisk språkråd på samme nivå som for 1999.

På **post 53.0**, tilskuddsordningen tospråklighet i kommuner og fylkeskommuner, avsettes det tilsvarende beløp som for inneværende år, det vil si at rammen settes til kr. 16.650.000,-.

I Sametingets budsjettforslag for år 2000 ble det foreslått at det ble etablert en fast driftstilskuddsordning for samiske språksentre. Sametinget registrerer at språksentrene som er

Sign: .....SS...../R.R.B.....

etablert og i virksomhet gjennom en årrekke har måttet basere sin drift på prosjektmidler fra Samisk språkråd. Til tross for dette er det ikke rom for å etablere en slik ordning på grunn av den begrensede økningen i Sametingets ramme for 2000.

Post 53.1, Utdanningsstipend til samisk ungdom, forvaltes av Samisk språkråd. Tilskudd er ment å stimulere ungdom på videregående skole til å velge samisk i fagkretsen og tildeles etter retningslinjer gitt av Sametinget.

Post 53.2 Språkprosjekter i henhold til vedtatte språkplaner går primært til prosjekter utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Ordningen forvaltes av samisk språkråd som tidligere.

Kap. 540 post 54 Tilskudd til samiske kulturminner

(i 1000 kr)				
Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00
54.0	Tilskudd til samiske kulturminner	600	1000	400

Post 54.0 forvaltes av Samisk kulturminneråd til prosjekter for å sikre og bevare samiske kulturminner.

Kap. 540 post 55 Andre samiske formål

(i 1000 kr)				
Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00
55.0	Tilskudd til samiske hovedorg	2.600	2.600	0
55.1	Tilskudd til politiske gr. i Sametinget	1.300	1.300	0
55.3	Til sametingsrådets disposisjon	147	147	0
	Sum	4.047	4.047	0

Post 55.0 Tilskudd til samiske hovedorganisasjoner forvaltes av Sametingsrådet etter retningslinjer gitt av Sametinget. For 2000 foreslås tilskuddet videreført med samme beløp som for 1999 kr. 2.600.000,-.

Post 55.1 Tilskudd til politiske grupper i Sametinget forvaltes av Sametingsrådet etter fastsatt fordelingsnøkkel gitt av Sametinget. Tilskuddet foreslås videreført med samme beløp som for 1999 kr. 1.300.000,-.

Post 55.3 Til Sametingsrådets disposisjon, er en bevilgning som sametingsrådet årlig benytter til ulike små prosjekter og tiltak som forøvrig ikke dekkes over Sametingets tilskuddsordninger.

Kap. 540 post 56 Samiske læremidler

(i 1000 kr)				
Post	Betegnelse	1999	Fordeling 2000	+/- 99/00
56.1	Samiske læremidler	10.524	10.954	430
	Sum	10.524	10.954	430

Posten dekker utgivelse av samiske læremidler, og forvaltes av Sametingets opplæringsavdeling. Læremidler som er planlagt i forbindelse med budsjett 2000 er prioritert i henhold til Samisk utdanningsråds strategiske plan: "Dersom vi alle tar et krafttak, klarer vi det", strategisk plan for samisk læremiddelutvikling 1996-2000. Denne planen gir føringer for prioritering av prosjekter for grunnskole og videregående opplæring. Strategisk plan for barnehager er også lagt til grunn. Spesialpedagogiske læremidler for samiske brukere er ikke med i denne budsjettildelingen. Norsk Læremiddelsenter (NLS) har et overordnet

Sign: SS / RRP

koordineringsansvar på det spesialpedagogiske feltet.

Sametinget viser til vedtak i sak 46/99 punkt 2 der arbeidet med blant annet strukturen i Sametingets tilskuddsordninger skal forseres, og fremmes overfor tingets plenum i mai 2000. I denne forbindelsen skal støtten til samiske hovedorganisasjoner og støtten til politiske grupperinger vurderes slått sammen. Sametingsrådet legger saken for plenum i mai 2000.

Øvrige vilkår for tildelingen av midler med hensyn til rutiner, rapportering m.m., vil fremgå av Sametingets tildelingsbrev til de enkelte fagråd.

Det tas forbehold om Stortingets endelige budsjettvedtak for 2000.

Saken avsluttet 25. november 1999 kl. 11.15.

Voteringen ble foretatt 26. november 1999 kl. 11.00.

Sign: *SS* ..... *RCM* .....

Sak 45/99 Statsbudsjettet 2001

Saken påbegynt 25. november 1999 kl. 11.15.

I. Dokumenter

- Utskrift av møtebok sak 47/98 Sametingets forslag til statsbudsjettet 2000
- Rundskriv/Johtočála H-29/99 Kommunal og regionaldepartementet - Bevilgninger til samiske formål i statsbudsjettet 2000
- Budsjettforslag fra Sametingets underliggende råd for 2001

II. Innleverte merknader og forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget viser til at Regjeringen i forbindelse med statsbudsjett for 1999 la om rutinene for sitt budsjettarbeid med samiske spørsmål. Sametinget har for inneværende år en friere budsjettmessig stilling ved at tinget får overført hele sin bevilgning på en budsjettpost (50-post). Erfaringene etter første års drift med rammebudsjett er positive.

Nytt for år 2000 er at Regjeringen også bevilger midler til Sametingets ramme over fagdepartementers budsjettkapitler. Dette er med på å ansvarliggjøre det enkelte fagdepartement, samtidig som det gis som rammebevilgning til Sametinget. Denne formen er spennende, og Sametinget vil løpende drøfte og samarbeide om budsjettopplegget med Regjering og Storting både hva gjelder form og innhold.

Den samlede rammen som Sametinget disponerer i 2000, der Kommunal- og regionaldepartementet, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Kulturdepartementet og Miljøverndepartementet over ulike kapitler og poster har bidratt til Sametingets ramme, fremkommer i følgende oversikt:

Kap.	Post	Betegnelse	(i 1000 kr)		
			1999	2000	+/- 99/00
540	50	Sametinget	98.568	100.734	2.166
206	50	Sametinget. Samisk utdanningsråd	23.676	23.525	-151
326	78	Samisk spesialbibliotek	1.882	3.535	1.653
1429	72.7	Samiske kulturminner	400	1.000	600
Sum ramme Sametinget			124.526	128.794	4.268

Systemet med å fremme samiske saker samlet til regjeringens budsjettkonferanser i statsbudsjettarbeidet vil gi en klar samordningseffekt for Regjeringen. For Sametinget understrekes behovet for å fremme forslag til framtidige tiltak for den samiske befolkning sett i et helhetlig perspektiv.

Sametinget har fremmet et krav om en forhandlingsmodell for arbeidet med samiske saker. Arbeidet med budsjettet og nye behov, vil kunne være ett element som relativt lett kan inngå som en del av et forhandlingsopplegg, der man gjennom reelle forhandlinger avdekker finansielle behov, ansvarsfordeling og kommer til enighet om rammene for budsjettene år for år. Et slikt system vil bedre dialogen og samarbeidet om de utfordringer man står overfor i samepolitikken.

Sametinget har i nedenforstående forslag lagt til grunn at de ulike departementer hver seg disponerer midler til samiske formål. Eksisterende tiltak er foreslått videreført slik det

Sign: SS ..... KRB .....

fremgår i fordelingen av 2000-budsjettet. Det vil i forbindelse med budsjettet 2001 bli reist spørsmål om nye behov med det enkelte fagdepartement med prioriterte tiltak for det enkelte departement.

Kommunal- og regionaldepartementet

Prioriterte behov				(i 1000 kr)		
Kap	Post	Benevnelse	2000	Behov 2001	+/-	
1	540 01	6 stillinger underliggende råd + samisk språknemnd	46 139	48 439	2 300	
2	540 51	Samisk utviklingsfond	23 697	25 697	2 000	
3	540 52	Samiske barn og unge	2 500	3 500	1 000	
4	540 52	Samiske kulturhus, driftsstøtte	4 443	7 843	3 400	
5	540 53	Samiske språksentre	0	2 600	2 600	
6	540 52	Gába - kvinnemagasin	0	1 210	1 210	
7	540 21	Utredningsoppdrag/planarbeid	0	2 000	2 000	
8	540 01	Sametingets stedlige kontor Oslo	0	1 500	1 500	
9	540 52	Samisk kulturfond	0	4 000	4 000	
10	540 53	Rett til opplæring i samisk	0	1 000	1 000	
11	540 53	Samisk språk - moderne teknologi	0	400		
12	540 53	Samisk språkkampanje	0	1 000	1 000	
13	540 52	Tilskudd til samiske forlag	1 500	4 000	2 500	
14	540 01	4 stillinger til hovedadministrasjonen	46 139	48 139	2 000	
Sum prioriterte behov			78 279	103 189	24 910	

Prt. 1 Kap. 540 Post 01 6 stillinger underliggende råd + Samisk språknemnd

Det er for 2000 blant annet videreført en bevilgning på 5 mill. kr til større investeringer i forbindelse med Sametingets nybygg. Investeringsbehovet vil etter all sannsynlighet være dekket gjennom denne bevilgningen selv om det fortsatt er knyttet noe usikkerhet til behovet. Dette medfører at det i 2001 vil bli frigjort noe midler dersom rammen videreføres på samme nivå som inneværende år. Usikkerhet om fremtidig driftsutgifter for nybygget vil være en av de postene som vil måtte drøftes i den sammenheng, herunder økt bemanningsbehov. Det å sikre en forsvarlig driftsbevilgning for Sametinget og underliggende råd fra og med 2001 vil ha høyest prioritet innenfor den eksisterende rammen inkludert frigjorte investeringsmidler. Det er et behov for minst 6 stillinger til Sametingets underliggende råd. Disse stillingene er kostnadsberegnet til omlag 3,5 mill. kr. I tillegg er det behov for en økning på kr 800 000 til dekning av Sametingets arbeid med samisk språknemnd som er det fellessamiske organ for språkarbeid. 2 millioner kan trolig omdisponeres etter frigjøringen av investeringsmidler, de resterende må finansieres ved en rammeøkning, slik at **behovet utenfor rammen vil være 2,3 mill. kr.**

Prt. 2 Kap. 540 post 51 Samisk utviklingsfond

I forbindelse med Sametingets behandling av budsjettet for 2000, så Sametinget seg nødt til å sikre driften av samiske kulturhus som allerede er etablert. I en årrekke har Samisk kulturråd vært nødt til å yte årlig krisehjelp til kulturhusenes drift. Dette har vært med på å undergrave kulturfondets frie midler. Sametinget så seg derfor nødt til å finansiere en styrking av driftstilskuddene til kulturhusene hovedsaklig gjennom en reduksjon i bevilgningen til Samisk utviklingsfond. Dette var en reduksjon som verken var ønskelig eller på lang sikt forsvarlig, ut i fra de utfordringer man står overfor i forbindelse med arbeidet med samisk næringsutvikling. Det er derfor høyt prioritert å få kompensert for denne reduksjonen så raskt som mulig. Derfor prioriteres en styrking av Samisk utviklingsfond svært høyt, med et **behov utenfor rammen på 2 mill. kr.**

Sign:

Prt. 3 Kap. 540 post 52 Samiske barn og ungdom

Samisk kulturråd vil for 2000 disponere kr 2,5 millioner innenfor rammen av kulturfondet til dekning av arbeid for samiske barn og ungdom. Samisk kulturråd har prioritert tiltak som igangsettes av eller etter initiativ fra barn og unge.

Når en kulturpolitikk for barn og unge skal utformes, er det viktig å ta med i vurderingen de betydelige endringene som har skjedd de siste årene. Alt fra nære omgivelser til massemedier er med på å forme hverdagen til samiske barn og unge. Samisk kulturråds oppgave blir med utgangspunkt i den samiske kulturen og dens tradisjoner å tilrettelegge tiltak som skaper språklig og kulturell tilhørighet til egen kultur.

Sametinget ønsket allerede i 2000 å styrke denne satsningen gjennom en økning på 2 mill. kr, men det ble dessverre ikke rom for å øke den med mer enn det halve. For 2001 er det derfor behov for å styrke denne posten med 1 mill. kr.

Prt. 4 Kap. 540 post 52 Samiske kulturhus, driftsstøtte

Nåværende samiske kulturinstitusjoner har hatt svært vanskelige vilkår i en årrekke. Med henvisning til Sametingets prioritering i sak 21/99 Samlet plan for samiske kulturhus - ny prioritering, sak 47/98 Statsbudsjettet 2000, og Sametingets budsjettfordelingen for 2000, vil Sametinget igjen understreke viktigheten i at eksisterende kulturinstitusjoner sikres en levelig driftsfinansiering. Sametinget var for 2000 nødt til å omdisponere midler fra samisk utviklingsfond til kulturhusene (se kommentarer under prioritet 2). I de fleste sammenhenger faller samiske kulturhus igjennom med hensyn til ordinære driftstilskuddsordninger. Samtidig er behovet for denne typen institusjoner i områder med relativt spredt samisk bosetning svært stort. For at de 6 etablerte kulturhusene som dekkes av ordningen skal kunne sikres en rimelig drift må Sametinget ta et større ansvar på finansieringssiden. Dette gjelder Ája, Árran, Saemien Sijte, Sijti Jarnge, Várjjat Sámi Musea og Sámi Dáiddaguovddáš. For å klare dette er det behov for å øke rammen med 3,4 mill. kr.

Prt. 5 Kap. 540 post 53 Tilskudd til Samiske språksentre

Erfaringen viser at det i områder hvor det er opprettet språksentre har arbeidet med å fremme språket lykkes bra. Slike språksentre burde etableres lokalt i områder hvor språket har dårlige betingelser. Språksentre kan ikke eksistere uten økonomiske ressurser og vi vil derfor foreslå en bevilgning på 2,4 mill. kroner selv om behovet er mye større.

Prt. 6 Kap. 540 post 52 Gába - kvinneblad

Gába er et samisk kvinneblad, som skrives på nordsamisk og norsk. Gába behøver en permanent statlig finansiering på 1,2 mill. kroner slik at bladet kan utgis fire ganger årlig.

Prt. 7 Kap. 540 post 21 Sametingets utredninger og planer

Sametinget har årlig en rekke prosjekter gående med utarbeiding av diverse planer for ulike politikkområder. De ulike planarbeidene er gjerne eksternt finansiert. Behovet for å finansiere slike planer/utredninger er stadig økende, og det er unødvendig arbeidskrevende og for tilfeldig å basere dette på eksterne midler. I mange sammenhenger vil det være vanskelig å få finansiert prosjektene, og det er ofte svært arbeidskrevende å få til slik finansiering. Det er derfor viktig og riktig å legge til grunn at Sametinget selv dekker slike behov innenfor egne rammer. Det foreslås derfor at Sametingets budsjetttramme økes med 2 mill. kroner for å dekke tingets behov for utarbeidelse av egne planer/utredninger. Det vil kunne finansiere i gjennomsnitt 2 utredninger/planprosjekter pr. år.

Sign: SS / RCA

Prt. 8 Kap. 540 post 01 Sametingets stedlige kontor i Oslo

For å ivareta Sametingets representasjons-/informasjons- og støttefunksjoner i Oslo, foreslås det en bevilgning på **1,5 mill. kroner** for år 2000 til etablering og drift av kontoret.

Prt. 9 Kap. 540 post 52 Samisk kulturfond

For å sikre en tilfredsstillende utvikling av Samisk kulturfond, foreslås det å øke bevilgningen til fondet med **4 mill. kroner**.

Sametinget ønsker at Samisk kulturråd over Samisk kulturfond skal kunne gjøres i stand til å styrke arbeidet med samisk film og video. Det er i dag en rekke samiske aktører innenfor denne bransjen som i ulike sammenhenger har gitt signaler om at behovet ikke dekkes av de ordninger som eksisterer i dag. En styrking av Samisk kulturfond innebærer imidlertid ikke at Samisk kulturråd skal overta ansvar som ligger på andre i dag, men heller gjøres i stand til å samarbeide mer konkret på finansieringssiden med institusjoner som Nordnorsk filmsenter og andre fagmiljøer om ulike prosjekter.

Økningen dekker også behovet som er blitt aktualisert ved at Samisk kulturråd de to siste årene har fått mange henvendelser og søknader til basisutstillinger i samiske institusjoner. Disse henvendelsene har bakgrunn i endring av praksis om at kostnader til utstillinger skal inngå i byggebudsjettet. Dette har medført finansieringsproblemer til basisutstillinger og gjort til at samiske institusjoner ikke får realisert sine planer som planlagt. Den uklare situasjonen vedrørende finansiering av basisutstillinger har medført ekstra økonomisk belastning på samisk kulturfond.

Prt. 10 Kap. 540 post 53 Rett til opplæring i samisk

Erfaringen har vist hittil at samelovens §§ 5 - 7 og 3 - 8 er en bestemmelse som ikke kan realiseres så lenge det ikke gies egne midler til dette. Derfor vil vi fremme forslag om at det etableres en stipendordning for personer som ønsker å lære samisk. Det foreslås etablert en stipendordning med **1 mill. kroner** som kan forvaltes av Samisk språkråd.

Prt. 11 Kap. 540 post 53 Samisk språk og moderne teknologi

Sametinget ønsker å sikre at samisk språk kan fungere og faktisk finnes tilgjengelig gjennom løsninger og tilbud også knyttet til nye teknologiske medier. I den sammenheng er det ønskelig å etablere en ordning som kan sikre finansiering av slike prosjekter. Til dette arbeidet er det behov for en økning av rammen på **400 000,- kr.**

Prt. 12 Kap. 540 post 53 Samisk språkkampanje

I 2001 er det 10 år siden samelovens språkregler ble vedtatt. Sametinget ønsker å markere dette gjennom en egen språkkampanje for bruk av samisk språk. **Sámegiela in birge** vil være en språklig miljøvernkampanje med målsetting om å få flest mulig både offentlige institusjoner, samiske organisasjoner og privatpersoner til å bruke samisk. Til denne kampanjen er det behov for en økning i rammen på **1 mill. kr.**

Prt. 13 Kap. 540 post 52 Tilskudd til samiske forlag

Støtte til samiske forlag bør økes til **4 millioner kroner**. Sametinget vil i den sammenheng også ta initiativ til å få en klarere rollefordeling mellom Samisk læremiddelsenter og samiske forlag hva gjelder produksjon av læremidler.

Sign: SS / RPD

Prt. 14 Kap. 540 post 01 4 stillinger til Sametingets hovedadministrasjon

Sametingets engasjement innenfor store sektorer som internasjonalt urfolksarbeid, reindrift, næringspolitikk og regionalpolitikk, har gjennom en årrekke gjort at de administrative ressursene i hovedadministrasjonen er under et svært stort press. For 2001 er det behov for en styrking av hovedadministrasjonen med 4 nye stillinger, som medfører behov for en økning i rammen på 2 mill. kr.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet**Prioriterte behov**

Kap	Post	Benevnelse	2000	Behov 2001	+/-
1	0206 50	Samiske læremidler	10 954	13 954	3 000
2	0206 50	Driftsutgifter - Sametingets opplæringsavdeling	10 570	11 370	800
3	0243	Særskilte samiske tiltak innen spesialpedagogikk	2 600	2 600	0
4	0244 70	Spesialpedagogiske læremidler	-	2 000	-
5	0206 50	Spesielle driftsutgifter	2 000	2 000	0
6	0228 21	Kvalitetsutvikling i grunnskolen	-	2 900	-
7	0238 21	Kvalitetsutvikling i videregående skole	-	1 500	-
Fra BFD		Læremidler til samiske barnehager	200	500	300
Sum			-	36 824	-

Prt. 1 Kap 0206 Post 50 Samiske læremidler

Det foreslås en økning i bevilgning i forhold til foreløpig tilsagn for år 2000. Dette gjøres i samsvar med planutkast for strategisk plan 2001 - 2005.

Det er i dag stor mangel på samiske læremidler som er godkjent i henhold til det nye læreplanverket L-97 Samisk. Det vil derfor være viktig å jobbe for å bedre rammevilkårene for læremiddelproduksjon. Rammevilkårene som det i den sammenheng kan vises til er bl.a.:

- økonomiske vilkår, sosiale ordninger og tilbud om kompetanseutvikling for de som lager samiske læremidler.
- retningslinjer for støtte fra SND til samiske forlag. I henhold til dagens forskrifter og rundskriv er bedrifter som mottar løpende offentlig støtte utelukket fra å motta støtte fra de bedriftsrettede distriktpolitiske virkemidler som SND forvalter. Derfor må retningslinjene endres slik at bedrifter som mottar løpende offentlig støtte for å fremme samisk språk, kultur og samfunnsliv, skal være unntatt fra denne regelen.

I tillegg til å fortsette utarbeiding av igangsatte læremidler, forutsetter planen at følgende igangsettes:

- Tilpassing og oversetting av matematikkverk til nordsamisk for 3 årstrinn i grunnskolen.
- Større satsning på utvikling av IKT-læremidler til grunnskolen og videregående opplæring.
- Oversetting av en del læreverk fra samisk til norsk, spesielt beregnet på samiske elever som ikke behersker nordsamisk.
- Tilpassing av en del eldre læreverk slik at de kan brukes etter L97-S.

Dette krever en kostnadsøkning på **3 mill. kroner**.

Prt 2 Kap 0206 post 01 Driftsutgifter - Sametingets opplæringsavdeling

I forbindelse med intensiveringen av arbeidet med Spesialpedagogiske læremidler er det behov for at opplæringsavdelingen styrkes med 2 stillinger som foreslått i St.meld. nr. 23.

Sign: *SS* ..... *R.P.P.*.....

Prt. 3 Kap. 0243 post Særskilte samiske tiltak innen spesialpedagogikk

Etter at Programmet for Nord-Norge blir avvirket 01.01.2000 overføres en del tiltak til Sametinget. Midlene skal gå til etablering av samisk tyngdepunkt, styrking av Sametingets opplæringsavdeling og til kompetansehevingstiltak innen spesialpedagogikk (jfr. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 6).

Prt. 4 Kap. 0244 post 70 Spesialpedagogiske læremidler

Nasjonalt læremiddelsenter har det overordnede ansvaret for spesialpedagogiske læremidler. Sametinget forutsetter at det overføres midler fra NLS for utvikling og produksjon av samiske spesialpedagogiske læremidler.

Prt. 5 Kap 0206 post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten skal nyttes til utgifter knyttet til læremiddelproduksjon som Sametinget selv står for. Det foreslås ingen økning i forhold til år 2000.

Prt. 6 Kap 0228 post 21 kvalitetsutvikling i grunnskolen

A. Videreføring av igangsatte prosjekter:

• Kartleggingsmateriell i lesing på samisk	kr. 400.000
• Revitalisering av samisk språk	kr. 300.000
• Kvalitet i matematikkopplæringen (KIM)	kr. 400.000
• Ulike kompetansehevingstiltak	kr. 300.000
B. Samisk begynneropplæringsprosjekt	kr. 1.000.000
C. Andre utviklingstiltak som ulike typer læringsarenaer, eldre som ressurs og IT utviklingsprosjekt	kr. 500.000
Total ramme	kr. 2.900.000

Sametinget forutsetter at det settes av midler på kap. 228 til videreføring av ulike utviklingsprosjekter, bl.a. Kartleggingsmateriell i lesing på samisk, Revitalisering (Interreg prosjekt – Norges andel), KIM og kompetansehevingstiltak.

Det må videre avsettes midler til ulike små prosjekter som kan føre til en utvikling i samisk skole.

Prt. 7 Kap. 0238 post 21 Kvalitetsutvikling i Samisk videregående opplæring

Kap. omfatter bl.a.:

- utvikling av nye læreplaner, revisjon ev eksisterende læreplaner og videreutvikling av elev- og lærlingvurdering
- sentralinitiert FoU-arbeid og forskning
- etterutdanning for lærere og opplæringsansvarlige i bedrift
- ledelsesutvikling
- utvikling av tilbudsstruktur
- miljø og utvikling

Opplæringsavd. i Sametinget tar sikte på å:

- se på gjennomgangen av tilbudsstrukturen i samisk videregående opplæring eventuell revisjon av læreplaner

Sign: *SS* ..... *CCB* .....

- foreslå nye læreplaner, f.eks. duodji GK og tilpasse GK media- og kommunikasjonsfag til samisk videregående opplæring

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i opplæringen:

- videreføre og styrke arbeidet med IKT-utdanningen i samisk videregående opplæring
- gi bedre utdanningstilbud til lærere innen IKT i samisk videregående opplæring i form av etterutdanning og kompetanseutvikling

Etterutdanning og ledelsesutvikling:

- styrke kompetansen til lærere og skoleledere i samisk videregående opplæring i samarbeide med fylkeskommunene og andre samiske institusjoner
- etterutdanning relatert til samiske fag bør intensiveres
- rådgivningstjenesten må omorganiseres og styrkes i den samiske videregående skolen

Samisk forskning

Sametinget har i arbeidet med vilkårene for samisk forskning sett behovet for en klarere satsning innenfor flere områder. Det er fremmet ulike initiativ gjennom samarbeidet med Norges forskningsråd, bl.a. behovet for en avklaring av ansvaret for finansiering av samisk forskning, samt behovet for å stimulere rekrutteringen av forskere.

Det er bl.a. lansert en mulig etablering av et eget samisk forskningsråd med selvstendig finansiering. Sametinget har så langt ikke noen konkret kostnadsberegning av dette initiativet, men vil i budsjettprosessen for 2001 budsjettet komme tilbake med konkrete beløp.

Barne- og famildepartementet - arbeid med samiske barnehager

BFD har fra 1995 tildelt midler til utvikling av læremidler på samisk til bruk i barnehager. Årlig bevilgning har kun vært kr 200 000,-. Da det er stor mangel på samiske læremidler tilpasset samiske barnehager ser en det som nødvendig å øke summen til **kr 500 000 pr år**. Det er i tillegg et stort behov i barnehager og kommuner for veiledning og oppfølging i arbeidet med å tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Kulturdepartementet

Prioriterte behov			(i 1000 kr)		
Kap	Post	Benevnelse	2000	Behov 2001	+/-
1	326 78	Samisk spesialbibliotek	3.535	4.335	800
2	320 73	Tusenårssted - Østsamisk museumsanlegg	0	10.000	10.000
3	320 73	Aja samisk senter	0	13.000	13.000
4	335 75	Samiske aviser	8.000	10.000	2.000
5	324 70	Beaivváš Sámi Teahter	10.047	12.500	2.453
6	328 70	Sámiid Vuorká Davvirat	2.788	6.288	3.500
Sum prioriterte behov			24.370	56.123	31.753

Prt. 1 Kap. 326 post 78 Samisk spesialbibliotek

I forbindelse med budsjettet for 2000 har Sametinget uttrykt behovet for å finne en løsning for det lule- og sørsamiske språkområdet og Samisk spesialbiblioteks ansvar for disse områdene. Det må i det videre arbeidet satses også i disse områdene. Det foreslås derfor at rammen til

Sign: SS ECB

spesialbiblioteket økes med 800 000,- kr til dette arbeidet. Egne bibliotekarstillinger i de to områdene organisert som filialer under samisk spesialbibliotek vil kunne være en løsning.

Et velfungerende spesialbibliotek for hele det samiske området er et sentralt element i Sametingets arbeid for å styrke satsningen på språk og kultur for alle samer.

Prt. 2 Kap. 320 post 73 Tusenårssted - Øst samisk museumsanlegg, Neiden

Sametinget har vedtatt Østsamisk museumsanlegg i Neiden som samisk tusenårssted. Å etablere et Østsamisk museumsanlegg er en kulturvernoppgave som både i samisk og nasjonal sammenheng må karakteriseres som svært viktig.

Den østsamiske gruppen er liten, og deres spesielle historie i statsrettslige, religiøs, språklig og kulturell sammenheng tilsier et statlig engasjement omkring kulturvernoppgavene.

Byggekostnader for Østsamisk museumsanlegg i Neiden er beregnet til rundt 20 mill. kr. Sametinget fremmer forslag om 10 mill. kr i år 2001 og vil fremme forslag om tilsvarende beløp til statsbudsjettet 2002 avhengig av endelig godkjent kostnadsramme.

Sametinget viser til sitt vedtak av 3. juni 1999 21/99 om prioriteringen av Østsamisk museumsanlegg utenfor Sametingets kulturhusplan, og at prosjektet søkes realisert så snart som mulig.

Prt. 3 Kap. 320 post 73 Ája samisk senter, Kåfjord

Ája samisk senter er et prioritert tiltak både i kommune- og fylkesplan, og Sametinget har i sin behandling av «Samlet plan for samiske kulturhus» prioritert Ája samisk senter øverst av kulturhus som skal etableres.

Ája samisk senter søkes realisert med statlig, fylkeskommunal og kommunal finansiering. Den statlige delen er budsjettet med 16 mill. kroner av totale byggekostnader på 32 mill. kroner i år 2001. Restbeløpet vil bli fremmet til statsbudsjettet 2002. Beregnet kostnadsramme økte fra 26 til 32 mill. kr etter at Statsbygg foretok en gjennomgang av prosjektet, og Sametingets forslag til bevilgning bygger på dette.

Prt. 4 Kap. 335 post 75 Tilskudd til samiske aviser

Samiske aviser har i en årrekke kjempet for å få til en driftsbevilgning som gjør at de kan fylle sin rolle som språkførvalter og nyhetsformidler i det samiske samfunn. Det er ikke potensiale for store salgs- og annonseinntekter til samiske aviser, fordi lesergrunnlaget ikke kan sammenlignes med lesergrunnlaget i norske aviser. Sametinget vil foreslå at det gjennomføres en oppgradering av bevilgningene til samiske aviser og legger til grunn at behovet til avisene på noe sikt vil være en dobling av statstilskuddet på dagens nivå. For år 2001 vil Sametinget foreslå en økning på kr 2 millioner til 10 millioner kroner.

Prt. 5 Kap. 324 post 70 Beavvváš Sámi Teahter

Departementet har foreslått en bevilgning på 10,047 mill. kr. til Beavvváš Sámi Teahter i 2000. Dette er langt under det teateret selv hadde budsjettet. For å kunne utføre de tiltakene som er satt av teateret er det behov for en bevilgning på 12,5 mill. kr.

Sametinget foreslår at bevilgningen blir økt til 12,5 mill. kroner.

Prt. 6 Kap. 328 post 70 Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger

Departementet har foreslått en bevilgning på 2,788 mill. kr til Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger (SVD) i 2000.

Sign:

Sametinget har for inneværende år engasjert SVD i arbeidet med etableringen av et østsamisk museum i Neiden. 2 prosjektmedarbeidere ble i 1999 engasjert til å arbeide med dette, og stillingene ble finansiert av Samisk kulturråd og Samisk næringsråd. Det forventes at det er behov for å videreføre dette arbeidet i 2001 og Sametinget vil be om at dette i 2001 finansieres over SVDs ordinære driftsbevilgning med 1,5 mill. kr.

For å få gjennomført etablering av Samisk nasjonalmuseum for kunst- og kulturhistorie er det nødvendig å sette av midler til investering av utvidelsen av Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger til også å romme et samisk kunstmuseum. I første omgang søkes det en planleggingsbevilgning på 1,5 mill. kr til dette arbeidet.

Med bakgrunn i det ovenfornevnte, samt SVDs behov for en styrking av det eksisterende budsjettet foreslår Sametinget at **rammen økes med 3,5 mill. kr.**

Sosial- og helsedepartementet

Kap	Post	Benevnelse	2000	Behov 2001	+/-
1	701 21	Samisk helseforskning	0	2 400	2 400
2	701 21	Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning	5 000	7 000	2 000
Sum prioriterte behov			5 000	9 400	4 400

Prt. 1 Kap. 701 post 21 Samisk helseforskning

I 1999 ble det igangsatt et arbeid på utredning om samisk helseforskning med tildeling fra Sosial- og helsedepartementet. Utredningen ble ferdigstilt i juni 1999. Behovet for forskning og undervisning om helseforhold i den samiske befolkning beskrives i utredningen. Den overordnede målsettingen med forskning og undervisning om samiske helseforhold er å øke kvaliteten på helse- og sosialtjenesten til den samiske befolkningen, og dermed gjøre tjenester innen helse- og sosialsektoren likeverdige for den norske og den samiske befolkningen. Sametinget registrerer at tiltaket ikke er prioritert i forslag til statsbudsjettet for år 2000.

Sametinget ser nødvendigheten av at oppfølgingen av NOU 1995:6 også kan følges opp med tilføring av midler utover de 5 mill kroner som Sametinget tildeler til prosjekter som går til tilpasning av helse- og sosialtjeneste for den samiske befolkning. Sametinget har ved flere anledninger påpekt behovet for økt forskning om helse- og sosiale forhold i samiske områder, men at forskningsmidlene må hentes utenfor denne tildelingen.

Sametinget ber om en økning på 2,4 mill. kr utenfor rammen på kap. 701 post 21 til opprettelse av Sámi dearvasvuođadutkan/Samisk helseforskning i 2001. Sametinget vil komme tilbake til budsjettbehov i 2002 i tråd med forslagene fra utredningen om etablering av et eget senter for Samisk helseforskning.

Prt. 2 Kap. 701 post 21 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning

I forslag til statsbudsjett for 2000 vedrørende samiske helse- og sosialsaker er det foreslått 5 mill kroner til formålet. Dette er det samme som for 1999. Disse midlene omfatter prosjektmidler til oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge, som Sametinget tildeler. Sametinget registrerer at et stort arbeid er igangsatt som følge av NOU 1995:6, men omfanget av tiltaksrekken har ikke vært mulig å øke på grunn av at det ikke har vært innvilget økte midler til formålet, tatt i betraktning at gjennomføringen av helse- og sosialplanen har pågått siden 1995.

Sign: *SS* ..... *PRB* .....

På grunn av det store behovet for satsning på samiske helse- og sosialtjenester er det i 2001 behov for en økning i rammen på 2 mill. kr på denne posten.

Merknad 1, SP's sametingsgruppe v/Elisabeth E. Blaser:

Endring i teksten:

KAP 540 POST 01 6 STILLINGER UNDERLIGGENDERÅD + SAMISK SPRÅKNEMND

Det er behov for 5 stillinger til Sametingets underliggenderåd. Disse stillingene er kostnadsberegnet til omlag 3 mill. kr.

Behovet utenfor rammen vil være 1.8 mill. kr.

TILLEGGSPUNKTER I TEKSTEN TIL KAP 335 POST 75 TILSKUDD TIL SAMISKE AVISER

Sametinget har som mål at minst en av de samiske avisene skal komme ut daglig. Innen tidsrammen 2005 bør det være opprettet underkontor tilknyttet en av de allerede eksisterende avisene, i Lule- og Sør samisk område.

Endring i teksten:

KAP 540 POST 01 4 STILLINGER TIL SAMETINGETS HOVEDADMINISTRASJON

For 2001 er det behov for en styrking av hovedadministrasjonen med 3 stillinger, som medfører behov for en økning i rammen på 1.5 mill. kr.

Merknad 2, AP's sametingsgruppe v/Willy Ørnebakk:

Arbeiderpartiets sametingsgruppe foreslår å endre på prioriteringen under budsjett for Kommunal- og Regionaldepartementet på følgende måte:

Ny pri 6: Sametingets stedlige kontor i Oslo

Ny pri 8: Samisk språk - moderne teknologi + kr 210 000,-

Ny pri 11: Gaba kvinnemagasin kr 210 000,-

For budsjett for Kulturdepartementet - pri. 4 Samiske aviser endres i år 2001 til kr 11 000 000,-

Merknad 3, Samenes valgforbund v/Roger Pedersen:

Kulturdepartementet

SVF vil fjerne prioriteringen av disse kapitlene. Det virker misvisende overfor departementet at man prioriterer på denne måten. Et godt eksempel er at de samiske avisene møter liten forståelse i departementet for økning av bevilgningene, "siden Sametinget har prioritert denne posten på 4.plass".

SVF stiller seg tvilende til om Tusenårssted -Øst-Samisk museumsanlegg, Neiden skal stå på denne lista. Etter det vi kjenner til vil Sametinget motta et svar fra departementet i januar 2000 om det vil bli bevilget midler til dette prosjektet. Dersom dette ikke skjer, må prosjektet tilbake til sin opprinnelige plass på prioriteringslista i kulturhusplanen.

Kommunal- og regionaldepartementet

SVF vil be om at departementet, overfor kommunene, presiserer at det i forbindelse med utbygging av eldre- og omsorgsboliger i samiske områder må prioritere slike boliger også i de samiske bygdene i kommunene.

Sign: SS / ROD

Forslag 1, representant Willy Ørnebakk, AP's sametingsgruppe:

Arbeiderpartiets sametingsgruppe vil foreslå en omprioritering i forhold til framlagte forslag på følgende punkter:

Kommunal- og regionaldepartementet:

Ny pri 6: Sametingets stedlige kontor Oslo

Ny pri 8: Samisk språk - moderne teknologi kr. 610 000,-

Ny pri 11: Gaba - samisk kvinnemagasin kr. 1 000 000,-

Kulturdepartementet:

Pri 4 Samiske aviser behov 2001: 11 mill kroner.

Forslag 2, representant Magne Huuva, NSR's sametingsgruppe:

Med dette fremmes følgende forslag:

Side 6

Under prioriterte behov:

Prio.	Kap	Post	Benevnelse	2000	behov 2001	+/-
4	335	74	Samisk aviser	8000	11 000	3 000
7	320	73	Várdobáiki-samisk kulturhus i Sør-Troms/Ofoten	0	10 000	10 000
Sum prioriterte behov					70 123	45 753

Side 7

4 setning endres til: foreslå en økning på 3 millioner til **11 millioner kroner.**

Prt. 7 kap 320 post 73 Várdobáiki-samisk kulturhus i Sør-Troms/Ofoten

Sametinget har i sin behandling av «Samlet plan for samiske kulturhus» prioritert bygging av Várdobáiki som neste kulturhussatsing:

Plangruppa for Várdobáiki har søkt om en byggebevilgning for første byggetrinn på 19,3 mill. kr. Dette er 1. byggetrinn i den desentraliserte modellen Várdobáiki skal bygges etter. Sametinget fremmer forslag om 10 mill. kr. i 2001, og vil fremme forslag om videre finansiering til Statsbudsjettet år 2002.

Forslag 3, representant Amund Eriksen, Fri gruppe:

Tilleggsforslag:

Kap. 540 post 53 Samisk språkråd

Etablering av Samisk orddatabase for Sør- og lulesamisk språkområde.

Totalt kr. 200.000,- Fordelt med kr. 100.000,- på hvert område.

Kap. 540 post 51.2

Tilskudd til Samisk husflid økes med kr. 500.000,-

Forslag 4, representant Elisabeth Erke Blaser, SP's sametingsgruppe:

KAP 335 PRESSESTØTTE POST 75 TILSKUDD TIL SAMISKE AVISER

Sign: SS ..... REB

Samiske aviser har i en årrekke kjempet for å få til en driftsbevilgning som gjør at de kan fylle sin rolle som språkforvalter og nyhetsformidler i det samiske samfunn. Det er ikke potensiale for store salgs- og annonseinntekter til samiske aviser, fordi lesergrunnet ikke kan sammenlignes med norske aviser.

Sametinget vil understreke behovet for en oppgradering av bevilgninger til samiske aviser hvor målsetninger innen 2005 vil være en dobling av statstilskuddet fra foreslått nivå. Innen samme tidsperiode bør det være opprettet underkontor tilknyttet en av de allerede eksisterende avisene, i Lule- og sørsamisk område.

Sametinget har som mål at minst en av avisene kommer ut daglig.

For 2001 vil Sametinget foreslå en økning på kr. 3 millioner til 11 millioner kroner.

KAP 540 POST 01 5 STILLINGER UNDERLIGGENDE RÅD + SAMISK SPRÅKNEMND

Det er behov for 5 stillinger til Sametinget underliggende råd. Disse stillingene er kostnadsberegnet til omlag 3 mill. kr. behovet utenfor rammen vil være 1,8 mill. kr.

KAP 540 POST 01 3 STILLINGER TIL SAMETINGET HOVEDORGANISASJON

For 2001 er det behov for en styrking av hovedadministrasjon med 3 stillinger, som medfører behov for en økning i rammen på 1,5 mill. kr.

Forslag 5, representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe:

Kommunal- og regionaldepartementet

Prøveprosjekt

Eldreboliger i samiske bygder. SVF foreslår bevilget kr. 5.000.000 til kommunenes fordeling via husbanken.

Fiskeridepartementet

Kartlegging av dagens fiskemottak må igangsettes snarest.

Kulturdepartementet

Tusenårsstedet i Neiden slettes fra lista.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

- Forslag 4, om kap. 540 post 01. ble trukket tilbake
- Forslag 5, siste del, ble trukket tilbake

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1, 1. del (KRD), ble enstemmig vedtatt.
2. Forslag 3, 2. del, ble enstemmig vedtatt.
3. Forslag 3, 1. del, ble enstemmig vedtatt.
4. Forslag 1, 2, 4, (om samiske aviser) ble enstemmig vedtatt.
5. Forslag 2, 2. del (om Vårdobaiki) ble enstemmig vedtatt.
6. Forslag 5, 1. del, ble forkastet mot 4 stemmer.
7. Forslag 5, 2. del, ble forkastet mot 6 stemmer.

Sign: SS CCB

8. Sametingsrådets innstilling med vedtatte endringer ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Isak M. O. Hætta, saksordfører	
2.	Willy Ørnebakk	
3.	Elisabeth Erke Blaser	
4.	Amund Eriksen	
5.	Roger Pedersen	Sven-Roald Nystø Roger Pedersen
6.	Magne Huuva	Per Solli
7.	Geir Tommy Pedersen	
8.	Willy Ørnebakk	
9.	Amund Eriksen	
10.	Per Edvin Varsi	
11.	Asbjørg Skåden	
12.	Roger Pedersen	
13.	Steinar Pedersen	
14.	Geir Tommy Pedersen	
15.	Peder Mathisen	
16.	Sven-Roald Nystø	
17.	Isak Mathis O. Hætta	
	Roger Pedersen (til forslagene)	
	Per Edvin Varsi (til forr.orden)	
	Isak Mathis O. Hætta (til forr.orden)	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget viser til at Regjeringen i forbindelse med statsbudsjett for 1999 la om rutinene for sitt budsjettarbeid med samiske spørsmål. Sametinget har for inneværende år en friere budsjettmessig stilling ved at tinget får overført hele sin bevilgning på en budsjettpost (50-post). Erfaringene etter første års drift med rammebudsjett er positive.

Nytt for år 2000 er at Regjeringen også bevilger midler til Sametingets ramme over fagdepartementers budsjettkapitler. Dette er med på å ansvarliggjøre det enkelte fagdepartement, samtidig som det gis som rammebevilgning til Sametinget. Denne formen er spennende, og Sametinget vil løpende drøfte og samarbeide om budsjettopplegget med Regjering og Storting både hva gjelder form og innhold.

Den samlede rammen som Sametinget disponerer i 2000, der Kommunal- og regionaldepartementet, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Kulturdepartementet og Miljøverndepartementet over ulike kapitler og poster har bidratt til Sametingets ramme, fremkommer i følgende oversikt:

Sign: SS / RRB

(i 1000 kr)					
Kap.	Post	Betegnelse	1999	2000	+/- 99/00
540	50	Sametinget	98.568	100.734	2.166
206	50	Sametinget, Samisk utdanningsråd	23.676	23.525	-151
326	78	Samisk spesialbibliotek	1.882	3.535	1.653
1429	72.7	Samiske kulturminner	400	1.000	600
Sum ramme Sametinget			124.526	128.794	4.268

Systemet med å fremme samiske saker samlet til regjeringens budsjettkonferanser i statsbudsjettarbeidet vil gi en klar samordningseffekt for Regjeringen. For Sametinget understrekes behovet for å fremme forslag til framtidige tiltak for den samiske befolkning sett i et helhetlig perspektiv.

Sametinget har fremmet et krav om en forhandlingsmodell for arbeidet med samiske saker. Arbeidet med budsjettet og nye behov, vil kunne være ett element som relativt lett kan inngå som en del av et forhandlingsopplegg, der man gjennom reelle forhandlinger avdekker finansielle behov, ansvarsfordeling og kommer til enighet om rammene for budsjettene år for år. Et slikt system vil bedre dialogen og samarbeidet om de utfordringer man står overfor i samepolitikken.

Sametinget har i nedenforstående forslag lagt til grunn at de ulike departementer hver seg disponerer midler til samiske formål. Eksisterende tiltak er foreslått videreført slik det fremgår i fordelingen av 2000-budsjettet. Det vil i forbindelse med budsjettet 2001 bli reist spørsmål om nye behov med det enkelte fagdepartement med prioriterte tiltak for det enkelte departement.

Kommunal- og regionaldepartementet

Prioriterte behov						(i 1000 kr)	
	Kap	Post	Benevnelse	2000	Behov 2001	+/-	
1	540	01	6 stillinger underliggende råd - samisk språknemnd	46 139	48 439	2 300	
2	540	51	Samisk utviklingsfond	23 697	25 697	2 000	
3	540	52	Samiske barn og unge	2 500	3 500	1 000	
4	540	52	Samiske kulturhus, driftsstøtte	4 443	7 843	3 400	
5	540	53	Samiske språksentre	0	2 600	2 600	
6	540	01	Sametingets stedlige kontor Oslo	0	1 500	1 500	
7	540	21	Utredningsoppdrag/planarbeid	0	2 000	2 000	
8	540	53	Samisk språk - moderne teknologi	0	610	610	
9	540	52	Samisk kulturfond	0	4 000	4 000	
10	540	53	Rett til opplæring i samisk	0	1 000	1 000	
11	540	52	Gåba - kvinnemagasin	0	1 000	1 000	
12	540	53	Samisk språkkampanje	0	1 000	1 000	
13	540	52	Tilskudd til samiske forlag	1 500	4 000	2 500	
14	540	01	4 stillinger til hovedadministrasjonen	46 139	48 139	2 000	
Sum behov Kap. 540.50				100 734	127 644	26 910	

Prt. 1 Kap. 540 Post 01 6 stillinger underliggende råd + Samisk språknemnd

Det er for 2000 blant annet videreført en bevilgning på 5 mill. kr til større investeringer i forbindelse med Sametingets nybygg. Investeringsbehovet vil etter all sannsynlighet være dekket gjennom denne bevilgningen selv om det fortsatt er knyttet noe usikkerhet til behovet. Dette medfører at det i 2001 vil bli frigjort noe midler dersom rammen videreføres på samme nivå som inneværende år. Usikkerhet om fremtidig driftsutgifter for nybygget vil være en av de postene som vil måtte drøftes i den sammenheng, herunder økt bemanningsbehov. Det å

Sign: ES / RAB

sikre en forsvarlig driftsbevilgning for Sametinget og underliggende råd fra og med 2001 vil ha høyest prioritet innenfor den eksisterende rammen inkludert frigjorte investeringsmidler. Det er et behov for minst 6 stillinger til Sametingets underliggende råd. Disse stillingene er kostnadsberegnet til omlag 3,5 mill. kr. I tillegg er det behov for en økning på kr 800 000 til dekning av Sametingets arbeid med samisk språknemnd som er det fellessamiske organ for språkarbeid. 2 millioner kan trolig omdisponeres etter firgjøringen av investeringsmidler, de resterende må finansieres ved en rammeøkning, slik at **behovet utenfor rammen vil være 2,3 mill. kr.**

Prt. 2 Kap. 540 post 51 Samisk utviklingsfond

I forbindelse med Sametingets behandling av budsjettet for 2000, så Sametinget seg nødt til å sikre driften av samiske kulturhus som allerede er etablert. I en årrekke har Samisk kulturråd vært nødt til å yte årlig krisehjelp til kulturhusenes drift. Dette har vært med på å undergrave kulturfondets frie midler. Sametinget så seg derfor nødt til å finansiere en styrking av driftstilskuddene til kulturhusene hovedsaklig gjennom en reduksjon i bevilgningen til Samisk utviklingsfond. Dette var en reduksjon som verken var ønskelig eller på lang sikt forsvarlig, ut i fra de utfordringer man står overfor i forbindelse med arbeidet med samisk næringsutvikling. Det er derfor høyt prioritert å få kompensert for denne reduksjonen så raskt som mulig. Derfor prioriteres en styrking av Samisk utviklingsfond svært høyt, med et **behov utenfor rammen på 2,5 mill. kr.** Dette inkluderer økning i tilskudd til duodji, samisk husflid, med 0,5 mill. kr.

Prt. 3 Kap. 540 post 52 Samiske barn og ungdom

Samisk kulturråd vil for 2000 disponere kr 2,5 millioner innenfor rammen av kulturfondet til dekning av arbeid for samiske barn og ungdom. Samisk kulturråd har prioritert tiltak som igangsettes av eller etter initiativ fra barn og unge.

Når en kulturpolitikk for barn og unge skal utformes, er det viktig å ta med i vurderingen de betydelige endringene som har skjedd de siste årene. Alt fra nære omgivelser til massemedier er med på å forme hverdagen til samiske barn og unge. Samisk kulturråds oppgave blir med utgangspunkt i den samiske kulturen og dens tradisjoner å tilrettelegge tiltak som skaper språklig og kulturell tilhørighet til egen kultur.

Sametinget ønsket allerede i 2000 å styrke denne satsningen gjennom en økning på 2 mill. kr, men det ble dessverre ikke rom for å øke den med mer enn det halve. For 2001 er det derfor behov for å **styrke denne posten med 1 mill. kr.**

Prt. 4 Kap. 540 post 52 Samiske kulturhus, driftsstøtte

Nåværende samiske kulturinstitusjoner har hatt svært vanskelige vilkår i en årrekke. Med henvisning til Sametingets prioritering i sak 21/99 Samlet plan for samiske kulturhus - ny prioritering, sak 47/98 Statsbudsjettet 2000, og Sametingets budsjettfordelingen for 2000, vil Sametinget igjen understreke viktigheten i at eksisterende kulturinstitusjoner sikres en levelig driftsfinansiering. Sametinget var for 2000 nødt til å omdisponere midler fra samisk utviklingsfond til kulturhusene (se kommentarer under prioritet 2). I de fleste sammenhenger faller samiske kulturhus igjennom med hensyn til ordinære driftstilskuddsordninger. Samtidig er behovet for denne typen institusjoner i områder med relativt spredt samisk bosetning svært stor. For at de 6 etablerte kulturhusene som dekkes av ordningen skal kunne sikres en rimelig drift må Sametinget ta et større ansvar på finansieringssiden. Dette gjelder Ája, Árran, Saemien Sijte, Sijti Jarnge, Várjjat Sámi Musea og Sámi Dáiddaguovddáš. For å klare dette er det behov for å **øke rammen med 3,4 mill. kr.**

Sign: SS / RRB

Prt. 5 Kap. 540 post 53 Tilskudd til samiske språksentre

Erfaringen viser at det i områder hvor det er opprettet språksentre har arbeidet med å fremme språket lykkes bra. Slike språksentre burde etableres lokalt i områder hvor språket har dårlige betingelser. Språksentre kan ikke eksistere uten økonomiske ressurser og vi vil derfor foreslå en bevilgning på **2,4 mill. kroner** selv om behovet er mye større.

I tillegg ønskes en etablering av samisk orddatabank på sør- og lulesamisk, totalt **kr. 200.000**, fordelt med **kr. 100.000** på hver.

Prt. 6 Kap. 540 post 01 Sametingets stedlige kontor i Oslo

For å ivareta Sametingets representasjons-/informasjons- og støttefunksjoner i Oslo, foreslås det en bevilgning på **1,5 mill. kroner** for år 2000 til etablering og drift av kontoret.

Prt. 7 Kap. 540 post 21 Sametingets utredninger og planer

Sametinget har årlig en rekke prosjekter gående med utarbeiding av diverse planer for ulike politikkområder. De ulike planarbeidene er gjerne eksternfinansiert. Behovet for å finansiere slike planer/utredninger er stadig økende, og det er unødvendig arbeidskrevende og for tilfeldig å basere dette på eksterne midler. I mange sammenhenger vil det være vanskelig å få finansiert prosjektene, og det er ofte svært arbeidskrevende å få til slik finansiering. Det er derfor viktig og riktig å legge til grunn at Sametinget selv dekker slike behov innenfor egne rammer. Det foreslås derfor at Sametingets budsjetttramme økes med **2 mill. kroner** for å dekke tingets behov for utarbeidelse av egne planer/utredninger. Det vil kunne finansiere i gjennomsnitt 2 utredninger/planprosjekter pr. år.

Prt. 8 Kap. 540 post 53 Samisk språk og moderne teknologi

Sametinget ønsker å sikre at samisk språk kan fungere og faktisk finnes tilgjengelig gjennom løsninger og tilbud også knyttet til nye teknologiske medier. I den sammenheng er det ønskelig å etablere en ordning som kan sikre finansiering av slike prosjekter. Til dette arbeidet er det behov for en økning av rammen på **610 000,- kr.**

Prt. 9 Kap. 540 post 52 Samisk kulturfond

For å sikre en tilfredsstillende utvikling av Samisk kulturfond, foreslås det å øke bevilgningen til fondet med **4 mill. kroner**.

Sametinget ønsker at Samisk kulturråd over Samisk kulturfond skal kunne gjøres i stand til å styrke arbeidet med samisk film og video. Det er i dag en rekke samiske aktører innenfor denne bransjen som i ulike sammenhenger har gitt signaler om at behovet ikke dekkes av de ordninger som eksisterer i dag. En styrking av Samisk kulturfond innebærer imidlertid ikke at Samisk kulturråd skal overta ansvar som ligger på andre i dag, men heller gjøres i stand til å samarbeide mer konkret på finansieringssiden med institusjoner som Nordnorsk filmsenter og andre fagmiljøer om ulike prosjekter.

Økningen dekker også behovet som er blitt aktualisert ved at Samisk kulturråd de to siste årene har fått mange henvendelser og søknader til basisutstillinger i samiske institusjoner. Disse henvendelsene har bakgrunn i endring av praksis om at kostnader til utstillinger skal inngå i byggebudsjettet. Dette har medført finansieringsproblemer til basisutstillinger og gjort til at samiske institusjoner ikke får realisert sine planer som planlagt. Den uklare situasjonen vedrørende finansiering av basisutstillinger har medført ekstra økonomisk belastning på samisk kulturfond.

Sign: SS / REB

Prt. 10 Kap. 540 post 53 Rett til opplæring i samisk

Erfaringen har vist hittil at samelovens §§ 3 - 7 og 3 - 8 er en bestemmelse som ikke kan realiseres så lenge det ikke gies egne midler til dette. Derfor vil vi fremme forslag om at det etableres en stipendordning for personer som ønsker å lære samisk. Det foreslås etablert en stipendordning med **1 mill. kroner** som kan forvaltes av Samisk språkråd.

Prt. 11 Kap. 540 post 52 Gába - kvinneblad

Gába er et samisk kvinneblad, som skrives på nordsamisk og norsk. Gába behøver en permanent statlig finansiering på **1 mill. kroner** slik at bladet kan utgis fire ganger årlig.

Prt. 12 Kap. 540 post 53 Samisk språkkampanje

I 2001 er det 10 år siden samelovens språkregler ble vedtatt. Sametinget ønsker å markere dette gjennom en egen språkkampanje for bruk av samisk språk. **Sámegiela birge** vil være en språklig miljøvernkampanje med målsetting om å få flest mulig både offentlige institusjoner, samiske organisasjoner og privatpersoner til å bruke samisk. Til denne kampanjen er det behov for en økning i rammen på **1 mill. kr.**

Prt. 13 Kap. 540 post 52 Tilskudd til samiske forlag

Støtte til samiske forlag bør økes til **4 millioner kroner**. Sametinget vil i den sammenheng også ta initiativ til å få en klarere rollefordeling mellom Samisk læremiddelsenter og samiske forlag hva gjelder produksjon av læremidler.

Prt. 14 Kap. 540 post 01 4 stillinger til Sametingets hovedadministrasjon

Sametingets engasjement innenfor store sektorer som internasjonalt urfolksarbeid, reindrift, næringspolitikk og regionalpolitikk, har gjennom en årrekke gjort at de administrative ressursene i hovedadministrasjonen er under et svært stort press. For 2001 er det behov for en styrking av hovedadministrasjonen med 4 nye stillinger, som medfører behov for en økning i rammen på **2 mill. kr.**

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet**Prioriterte behov**

Kap	Post	Benevnelse	2000	Behov 2001	+/-
1	0206 50	Samiske læremidler	10 954	13 954	3 000
2	0206 50	Driftsutgifter - Sametingets opplæringsavdeling	10 570	11 370	800
3	0243	Særskilte samiske tiltak innen spesialpedagogikk	2 600	2 600	0
4	0244 70	Spesialpedagogiske læremidler	-	2 000	-
5	0206 50	Spesielle driftsutgifter	2 000	2 000	0
6	0228 21	Kvalitetsutvikling i grunnskolen	-	2 900	-
7	0238 21	Kvalitetsutvikling i videregående skole	-	1 500	-
<i>Fra BFD</i>		Læremidler til samiske barnehager	200	500	300
Sum			-	36 824	-

Prt. 1 Kap 0206 Post 50 Samiske læremidler

Det foreslås en økning i bevilgning i forhold til foreløpig tilsagn for år 2000. Dette gjøres i samsvar med planutkast for strategisk plan 2001 - 2005.

Sign: *SS* / *KRB*

Det er i dag stor mangel på samiske læremidler som er godkjent i henhold til det nye læreplanverket L-97 Samisk. Det vil derfor være viktig å jobbe for å bedre rammevilkårene for læremiddelproduksjon. Rammevilkårene som det i den sammenheng kan vises til er bl.a.:

- økonomiske vilkår, sosiale ordninger og tilbud om kompetanseutvikling for de som lager samiske læremidler.
- retningslinjer for støtte fra SND til samiske forlag. I henhold til dagens forskrifter og rundskriv er bedrifter som mottar løpende offentlig støtte utelukket fra å motta støtte fra de bedriftsrettede distriktpolitiske virkemidler som SND forvalter. Derfor må retningslinjene endres slik at bedrifter som mottar løpende offentlig støtte for å fremme samisk språk, kultur og samfunnsliv, skal være unntatt fra denne regelen.

I tillegg til å fortsette utarbeiding av igangsatte læremidler, forutsetter planen at følgende igangsettes:

- Tilpassing og oversetting av matematikkverk til nordsamisk for 3 årstrinn i grunnskolen.
- Større satsning på utvikling av IKT-læremidler til grunnskolen og videregående opplæring.
- Oversetting av en del læreverk fra samisk til norsk, spesielt beregnet på samiske elever som ikke behersker nordsamisk.
- Tilpasning av en del eldre læreverk slik at de kan brukes etter L97-S.

Dette medfører en kostnadsøkning på **3 mill. kroner**.

Prt 2 Kap 0206 post 01 Driftsutgifter - Sametingets opplæringsavdeling

I forbindelse med intensivering av arbeidet med Spesialpedagogiske læremidler er det behov for at opplæringsavdelingen styrkes med 2 stillinger som foreslått i St.meld. nr. 23.

Prt. 3 Kap. 0243 post Særskilte samiske tiltak innen spesialpedagogikk

Etter at Programmet for Nord-Norge blir avviklet 01.01.2000 overføres en del tiltak til Sametinget. Midlene skal gå til etablering av samisk tyngdepunkt, styrking av Sametingets opplæringsavdeling og til kompetansehevingstiltak innen spesialpedagogikk (jfr. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 6).

Prt. 4 Kap. 0244 post 70 Spesialpedagogiske læremidler

Nasjonalt læremiddelsenter har det overordnede ansvaret for spesialpedagogiske læremidler. Sametinget forutsetter at det overføres midler fra NLS for utvikling og produksjon av samiske spesialpedagogiske læremidler.

Prt. 5 Kap 0206 post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten skal nyttes til utgifter knyttet til læremiddelproduksjon som Sametinget selv står for. Det foreslås ingen økning i forhold til år 2000.

Prt. 6 Kap 0228 post 21 kvalitetsutvikling i grunnskolen

A. Videreføring av igangsatte prosjekter:

• Kartleggingsmateriell i lesing på samisk	kr.	400.000
• Revitalisering av samisk språk	kr.	300.000
• Kvalitet i matematikkopplæringen (KIM)	kr.	400.000
• Ulike kompetansehevingstiltak	kr.	300.000

Sign: *SS* ..... *RPB* .....

B.	Samisk begynneropplæringsprosjekt	kr. 1.000.000
C.	Andre utviklingstiltak som ulike typer lærings-arenaer, eldre som ressurs og IT utviklingsprosjekt	kr. 500.000
Total ramme		kr. 2.900.000

Sametinget forutsetter at det settes av midler på kap. 228 til videreføring av ulike utviklingsprosjekter, bl.a. Kartleggingsmateriell i lesing på samisk, Revitalisering (Interreg prosjekt – Norges andel), KIM og kompetansehevingstiltak.

Det må videre avsettes midler til ulike små prosjekter som kan føre til en utvikling i samisk skole.

Prt. 7 Kap. 0238 post 21 Kvalitetsutvikling i Samisk videregående opplæring

Kap. omfatter bl.a.:

- utvikling av nye læreplaner, revisjon av eksisterende læreplaner og videreutvikling av elev- og lærlingvurdering
- sentralinitiert FoU-arbeid og forskning
- etterutdanning for lærere og opplæringsansvarlige i bedrift
- ledelsesutvikling
- utvikling av tilbudsstruktur
- miljø og utvikling

Opplæringsavd. i Sametinget tar sikte på å:

- se på gjennomgangen av tilbudsstrukturen i samisk videregående opplæring eventuell revisjon av læreplaner
- foreslå nye læreplaner, f.eks. duodji GK og tilpasse GK media- og kommunikasjonsfag til samisk videregående opplæring

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i opplæringen:

- videreføre og styrke arbeidet med IKT-utdanningen i samisk videregående opplæring
- gi bedre utdanningstilbud til lærere innen IKT i samisk videregående opplæring i form av etterutdanning og kompetanseutvikling

Etterutdanning og ledelsesutvikling:

- styrke kompetansen til lærere og skoleledere i samisk videregående opplæring i samarbeide med fylkeskommunene og andre samiske institusjoner
- etterutdanning relatert til samiske fag bør intensiveres
- rådgivningstjenesten må omorganiseres og styrkes i den samiske videregående skolen

Samisk forskning

Sametinget har i arbeidet med vilkårene for samisk forskning sett behovet for en klarere satsning innenfor flere områder. Det er fremmet ulike initiativ gjennom samarbeidet med Norges forskningsråd, bl.a. behovet for en avklaring av ansvaret for finansiering av samisk forskning, samt behovet for å stimulere rekrutteringen av forskere.

Det er bl.a. lansert en mulig etablering av et eget samisk forskningsråd med selvstendig finansiering. Sametinget har så langt ikke noen konkret kostnadsberegning av dette initiativet, men vil i budsjettprosessen for 2001-budsjettet komme tilbake med konkrete behov.

Sign: SS RRB

Barne- og famildepartementet - arbeid med samiske barnehager

BFD har fra 1995 tildelt midler til utvikling av læremidler på samisk til bruk i barnehager. Årlig bevilgning har kun vært kr 200 000,-. Da det er stor mangel på samiske læremidler tilpasset samiske barnehager ser en det som nødvendig å øke summen til **kr 500 000 pr år**. Det er i tillegg et stort behov i barnehager og kommuner for veiledning og oppfølging i arbeidet med å tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Kulturdepartementet

Prioriterte behov				(i 1000 kr)		
Kap	Post	Benevnelse	2000	Behov 2001	+/-	
1	326 78	Samisk spesialbibliotek	3 535	4 335	800	
2	320 73	Tusenårssted - Østsamisk museumsanlegg	0	10 000	10 000	
3	320 73	Ája samisk senter	0	16 000	16 000	
4	335 75	Samiske aviser	8 000	11 000	3 000	
5	324 70	Beaivvás Sámi Teahter	10 047	12 500	2 453	
6	328 70	Sámiid Vuorká Dávvirat	2 788	6 288	3 500	
7	320 73	Vardobáiki	0	10 000	10 000	
Sum prioriterte behov			24 370	70 123	45 753	

Prt. 1 Kap. 326 post 78 Samisk spesialbibliotek

I forbindelse med budsjettet for 2000 har Sametinget uttrykt behovet for å finne en løsning for det lule- og sørsamiske språkområdet og Samisk spesialbiblioteks ansvar for disse områdene. Det må i det videre arbeidet satses også i disse områdene. Det foreslås derfor at rammen til spesialbiblioteket økes med **800 000,- kr** til dette arbeidet. Egne bibliotekarstillinger i de to områdene organisert som filialer under samisk spesialbibliotek vil kunne være en løsning.

Et velfungerende spesialbibliotek for hele det samiske området er et sentralt element i Sametingets arbeid for å styrke satsningen på språk og kultur for alle samer.

Prt. 2 Kap. 320 post 73 Tusenårssted - Østsamisk museumsanlegg, Neiden

Sametinget har vedtatt Østsamisk museumsanlegg i Neiden som samisk tusenårssted. Å etablere et Østsamisk museumsanlegg er en kulturvernoppgave som både i samisk og nasjonal sammenheng må karakteriseres som svært viktig.

Den østsamiske gruppen er liten, og deres spesielle historie i statsrettslige, religiøs, språklig og kulturell sammenheng tilsier et statlig engasjement omkring kulturvernoppgavene.

Byggekostnader for Østsamisk museumsanlegg i Neiden er beregnet til rundt 20 mill. kr. Sametinget fremmer forslag om **10 mill. kr i år 2001** og vil fremme forslag om tilsvarende beløp til statsbudsjettet 2002 avhengig av endelig godkjent kostnadsramme.

Sametinget viser til sitt vedtak av 3. juni 1999 21/99 om prioriteringen av Østsamisk museumsanlegg utenfor Sametingets kulturhusplan, og at prosjektet søkes realisert så snart som mulig.

Prt. 3 Kap. 320 post 73 Ája samisk senter, Kåfjord

Ája samisk senter er et prioritert tiltak både i kommune- og fylkesplan, og Sametinget har i sin behandling av «Samlet plan for samiske kulturhus» prioritert Ája samisk senter øverst av kulturhus som skal etableres.

Sign:

Åja samisk senter søkes realisert med statlig, fylkeskommunal og kommunal finansiering. Den statlige delen er budsjettert med **16 mill. kroner** av totale byggekostnader på 32 mill. kroner i år 2001. Restbeløpet vil bli fremmet til statsbudsjettet 2002. Beregnet kostnadsramme økte fra 26 til 32 mill. kr etter at Statsbygg foretok en gjennomgang av prosjektet, og Sametingets forslag til bevilgning bygger på dette.

Prt. 4 Kap. 335 post 75 Tilskudd til samiske aviser

Samiske aviser har i en årrekke kjempet for å få til en driftsbevilgning som gjør at de kan fylle sin rolle som språkforvalter og nyhetsformidler i det samiske samfunn. Det er ikke potensiale for store salgs- og annonseinntekter til samiske aviser, fordi lesergrunnet ikke kan sammenlignes med norske aviser.

Sametinget vil understreke behovet for en oppgradering av bevilgninger til samiske aviser hvor målsetninger innen 2005 vil være en dobling av statstilskuddet fra foreslått nivå. Innen samme tidsperiode bør det være opprettet underkontor tilknyttet en av de allerede eksisterende avisene, i lule- og sørsamisk område.

Sametinget har som mål at minst en av avisene kommer ut daglig.

For 2001 vil Sametinget foreslå en økning på kr. 3 millioner til **11 mill. kroner**.

Prt. 5 Kap. 324 post 70 Beaivváš Sámi Teáhter

Departementet har foreslått en bevilgning på 10,047 mill. kr. til Beaivváš Sámi Teáhter i 2000. Dette er langt under det teateret selv hadde budsjettert. For å kunne utføre de tiltakene som er satt av teateret er det behov for en bevilgning på 12,5 mill. kr.

Sametinget foreslår at bevilgningen blir økt til **12,5 mill. kroner**.

Prt. 6 Kap. 328 post 70 Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger

Departementet har foreslått en bevilgning på 2,788 mill. kr til Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger (SVD) i 2000.

Sametinget har for inneværende år engasjert SVD i arbeidet med etableringen av et østsamisk museum i Neiden. 2 prosjektmedarbeidere ble i 1999 engasjert til å arbeide med dette, og stillingene ble finansiert av Samisk kulturråd og Samisk næringsråd. Det forventes at det er behov for å videreføre dette arbeidet i 2001 og Sametinget vil be om at dette i 2001 finansieres over SVDs ordinære driftsbevilgning med 1,5 mill. kr.

For å få gjennomført etablering av Samisk nasjonalmuseum for kunst- og kulturhistorie er det nødvendig å sette av midler til investering av utvidelsen av Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger til også å romme et samisk kunstmuseum. I første omgang søkes det en planleggingsbevilgning på 1,5 mill. kr til dette arbeidet.

Med bakgrunn i det ovenfornevnte, samt SVDs behov for en styrking av det eksisterende budsjettet foreslår Sametinget at **rammen økes med 3,5 mill. kr**.

Prt. 7 kap 320 post 73 Várdobáiki - samisk kulturhus i Sør-Troms/Ofoten

Sametinget har i sin behandling av «Samlet plan for samiske kulturhus» prioritert bygging av Várdobáiki som neste kulturhussatsing.

Plangruppa for Várdobáiki har søkt om en byggebevilgning for første byggetrinn på 19,3 mill. kr. Dette er 1. byggetrinn i den desentraliserte modellen Várdobáiki skal bygges etter. Sametinget fremmer

Sign: SS / RCD

forslag om **10 mill. kr.** i 2001, og vil fremme forslag om videre finansiering til Statsbudsjettet år 2002.

Sosial- og helsedepartementet

	Kap	Post	Benevnelse	2000	Behov 2001	+/-
1	701	21	Samisk helseforskning	0	2 400	2 400
2	701	21	Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning	5 000	7 000	2 000
Sum prioriterte behov				5 000	9 400	4 400

Prt. 1 Kap. 701 post 21 Samisk helseforskning

I 1999 ble det igangsatt et arbeid på utredning om samisk helseforskning med tildeling fra Sosial- og helsedepartementet. Utredningen ble ferdigstilt i juni 1999. Behovet for forskning og undervisning om helseforhold i den samiske befolkning beskrives i utredningen. Den overordnede målsettingen med forskning og undervisning om samiske helseforhold er å øke kvaliteten på helse- og sosialtjenesten til den samiske befolkningen, og dermed gjøre tjenester innen helse- og sosialsektoren likeverdige for den norske og den samiske befolkningen. Sametinget registrerer at tiltaket ikke er prioritert i forslag til statsbudsjettet for år 2000.

Sametinget ser nødvendigheten av at oppfølgingen av NOU 1995:6 også kan følges opp med tilføring av midler utover de 5 mill kroner som Sametinget tildeler til prosjekter som går til tilpasning av helse- og sosialtjeneste for den samiske befolkning. Sametinget har ved flere anledninger påpekt behovet for økt forskning om helse- og sosiale forhold i samiske områder, men at forskningsmidlene må hentes utenfor denne tildelingen.

Sametinget ber om en økning på **2,4 mill. kr utenfor rammen** på kap. 701 post 21 til opprettelse av Sámi dearvvasvuo~adutkan/Samisk helseforskning i 2001. Sametinget vil komme tilbake til budsjettbehov i 2002 i tråd med forslagene fra utredningen om etablering av et eget senter for Samisk helseforskning.

Prt. 2 Kap. 701 post 21 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning

I forslag til statsbudsjett for 2000 vedrørende samiske helse- og sosialsaker er det foreslått 5 mill kroner til formålet. Dette er det samme som for 1999. Disse midlene omfatter prosjektmidler til oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge, som Sametinget tildeler. Sametinget registrerer at et stort arbeid er igangsatt som følge av NOU 1995:6, men omfanget av tiltaksrekken har ikke vært mulig å øke på grunn av at det ikke har vært innvilget økte midler til formålet, tatt i betraktning at gjennomføringen av helse- og sosialplanen har pågått siden 1995.

På grunn av det store behovet for satsning på samiske helse- og sosialtjenester er det i 2001 behov for en økning i rammen på **2 mill. kr** på denne posten.

Saken avsluttet 25. november 1999 kl. 15.50.

Sign: *SS* / *RRB*

Sak 46/99 Sametingets regionalpolitiske arbeid

Saken påbegynt torsdag 25. november 1999 kl. 15.50.

I. Dokumenter

- Agderforsknings prosjektrapport 21/99 «Ka kan æ få peng ti?» Om rollefordelingen mellom Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, Samisk næringsråd og kommunale næringsfond i Indre Finnmark
- «Næringsstrategier for Nord-Norge» Statusrapport til Regjeringens NOrd-Norgeutvalg, juni 1999
- Kommunal- og regionaldepartementets brev av 28.20.1999 til Finnmark fylkeskommune
- Sametingets vedtak i sak 7/99 Årsmelding for Sametingets underliggende råd
- Utviklingsforumet for Indre Finnmark - Strateginotat 30.06.1999
- «Det Grønne Arktis» Landsdelsutvalgets program 2000 - 2003

II. Innleverte merknader og forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget mener at tingets regionalpolitiske virksomhet må styrkes. Sametingsrådet bes iverksette de nødvendige tiltak i denne sammenheng. Dette omfatter blant annet:

1. Prioritere arbeidet i Regjeringens Nord-Norgeutvalg og Utviklingsforumet for Indre Finnmark.
2. Forsere arbeidet med gjennomgangen av organiseringen av Sametingets underliggende råd, og deres oppgaver og funksjoner, sammen med strukturen i Sametingets tilskuddsordninger. Relevante framtidige organisatoriske-alternativer skal vurderes, herunder ett eventuelt tilskuddsorgan. Saken bes fremmet overfor Sametingets plenum i mai 2000.
3. Å søke om medlemskap for Sametinget i Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag. Sametinget foreslås å være representert med inntil fem samtingsrepresentanter som medlemmer med personlige varamedlemmer. Sametingsrådet oppnevner et medlem og fire oppnevnes av plenum. Disse skal så langt som mulig være fra de fylkene Landsdelsutvalget omfatter.

III. Votering

Av 39 representanter var 31 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign: SS ..... KRB

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replik
1.	Sven-Roald Nystø, saksordfører	
2.	Per Edvin Varsi	
3.	Einar Lifjell	
4.	Jarle Jonassen	Sven-Roald Nystø Willy Ørnebakk
5.	Egil Olli	
6.	Olav Dikkanen	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget mener at tingets regionalpolitiske virksomhet må styrkes. Sametingsrådet bes iverksette de nødvendige tiltak i denne sammenheng. Dette omfatter blant annet:

1. Prioritere arbeidet i Regjeringens Nord-Norgeutvalg og Utviklingsforumet for Indre Finnmark.
2. Forsere arbeidet med gjennomgangen av organiseringen av Sametingets underliggende råd, og deres oppgaver og funksjoner, sammen med strukturen i Sametingets tilskuddsordninger. Relevante framtidige organisatoriske alternativer skal vurderes, herunder ett eventuelt tilskuddsorgan. Saken bes fremmet overfor Sametingets plenum i mai 2000.
3. Å søke om medlemskap for Sametinget i Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag. Sametinget foreslås å være representert med inntil fem samtingsrepresentanter som medlemmer med personlige varamedlemmer. Sametingsrådet oppnevner et medlem og fire oppnevnes av plenum. Disse skal så langt som mulig være fra de fylkene Landsdelsutvalget omfatter.

Saken avsluttet 25. november 1999 kl. 16.30.

Sign: SS / RCB

Sak 47/99 NOU 1999:19 Domstolene i samfunnet - høring

Saken påbegynt 25. november 1999 kl. 16.50.

I. Dokumenter

- NOU 1999:19 Domstolene i samfunnet. *Administrativ styring av domstolene. Utnevnelser, sidegjøremål, disiplinærtiltak. Midlertidige dommere*
- Brev av 14.07.99 fra Justisdepartementet

II. Innleverte merknader og forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Domstolskommisjonen har utført et grundig og omfattende arbeid. Sametinget har funnet det hensiktsmessig å kommentere de mest aktuelle spørsmål for den samiske befolkning.

Den samiske dimensjon

Sametinget er positiv til at kommisjonen i sitt arbeid har vektlagt det samiske perspektiv og har kommet med klare signaler i forhold til dette. Kommisjonen konstaterer at Grunnlovens § 110 a har betydning også i forhold til organiseringen av domstolene.

Gjennom arbeidet i domstolskommisjonen er søkelyset rettet mot en del aktuelle problemstillinger. Sametinget ser det som meget viktig at man følger opp dette arbeidet mer konkret, slik at man i framtiden kan få en situasjon som skaper større trygghet og rettssikkerhet i samenes møte med domstolene.

Domstolskommisjonen ser i sitt arbeid behov for at det opprettes en egen domstol i Indre-Finnmark, uten at man går nærmere inn på det.

Sametinget er positiv til en egen domstol for Indre Finnmark, men vil likevel etterspørre konkrete tiltak i områder som faller utenfor det som vil bli et eventuelt område for en domstol i Indre-Finnmark. Samene bebor store områder langt utover det som vil bli omfattet av en domstol i Indre-Finnmark. Sametinget mener at det er nødvendig at man får en oppfølging av de utfordringer som er kommet frem gjennom utredningen. Det dreier seg om dommernes kunnskap og ansvaret for at slik nødvendig kunnskap når frem.

Sametinget går derfor inn for å få en egen gjennomgang av domstolenes organisering med tanke på de behov som finnes i hele det samiske samfunnet. Spesielt bør det utredes om og eventuelt hvordan en egen domstol for Indre-Finnmark kan utvikles til å kunne dekke større deler av det samiske bosetningsområdet.

Kommisjonen peker på at det ut fra de allmenne prinsipper om bred dommerrekruttering er viktig at kvalifiserte samer kommer inn i domstolene. Det er derfor grunn til å peke på interessene til samene ved dommerutnevnelser i fremtiden.

Sametinget ser det som viktig at man får rekruttert samiske dommere, utfordringen blir å realisere dette. Det vil etterhvert som flere samer tar juridisk utdanning, være naturlig at flere blir dommere. Likevel vil det etter Sametingets syn være mulig at man i en overgangsperiode må ha særskilte tiltak som sikrer at man rekrutterer samer til dommeryrket.

Sign: SS / PCB

Utnevnelse av dommere

Kommisjonen viser til at samisk og norsk er likeverdige språk i henhold til sameloven § 1-5. Videre vises det til at man ikke har noen praksis med hvordan samiske språkkunnskaper skal vektlegges ved dommerutnevnelser fordi så få jurister behersker samisk.

Inntil nå har det vært relativt få samisktalende jurister, men i framtiden må man anta at det vil bli flere. Sametinget mener at det må etableres klare ordninger som ivaretar intensjonene i sameloven, herunder hensynet til den samiskspråklige befolkningen, ved dommerutnevnelser i områder som omfattes av samelovens språkregler.

Når det gjelder etterutdanning av dommere, ser man fra Sametingets side positivt på at det utvikles tilbud som øker kunnskapen om samiske forhold, kultur, rettsoppfatninger, m.m. Dette kan bidra til en bedre og tryggere situasjon i møte mellom det norske rettssystemet og samene. Det vil ha betydning for rettssikkerheten og tilliten til rettssystemet.

Det er lite undersøkt om dommersøkerne har kunnskap og innsikt i samiske forhold. Sametinget finner det naturlig at slike kunnskaper tillegges betydning, spesielt i domstoler i Hålogaland og Frostating lagdømmer.

Midlertidige dommere

Sametinget ser positivt på at domstolskommisjonen har drøftet spørsmålet og kommer med forslag til hvordan spørsmålet om midlertidige dommere skal håndteres. Dette vil hindre at uforutsigbare og mindre ønskede situasjoner oppstår.

I utredningen vises det til en spesiell settedommerkonstitusjon og opphevelsen av denne i forbindelse med skjønnet i Alta/Kautokeinosaken. I det samiske samfunnet kunne departementets håndtering av denne saken skape grunnlag for mistro til domstolens selvstendige stilling i en vanskelig politisk situasjon.

Sametinget er derfor enig i kommisjonenes forslag om at beslutningen om hvilken dommer som skal behandle en konkret sak, eller om en dommer skal fratas en sak, skal treffes innenfor domstolen, og ikke av departementet.

Disiplinærtiltak og god dommerskikk

Kommisjonen har vist til at det under «høringen» av representanter for samene kom frem at problemene i forholdet mellom samer og dommere i særlig grad består i kommunikasjons- og forståelsesproblemer. Videre fremkommer det at samene har store vansker med å nå frem med sin rettskultur.

Sametinget er klar over at de problemene som kan oppstå neppe skyldes bevisste handlinger fra den enkelte dommer, men heller mangel på kunnskap og forståelse. Når det er sagt, er det likevel grunn til å understreke at dette ikke er akseptabelt, og at det er domstolen som må være ansvarlig for å unngå misforståelser og mulige uheldige avgjørelser.

Sametinget er enig i at kommunikasjonsproblemer og manglende kunnskap og innsikt i samiske forhold, kan svekke samenes tillit og respekt for domstolene. Situasjonen vil bli bedre ved vektlegging av samisk språk og kultur ved utnevnelser av dommere og ved heving av dommernes kompetanse om samiske forhold.

En frittstående domstoladministrasjon

Sign: SS / RRB

En vesentlig del av utredningen omhandler behovet for en mer frittstående domstoladministrasjon. Sametinget er enig i at skillet mellom den utøvende, den lovgivende og den dømmende makt er en grunnleggende forutsetning i vårt samfunn. Sametinget støtter forslaget fra Domstolkommisjonens flertall om en mer frittstående domstoladministrasjon. Dette forslaget understreker domstolenes uavhengige stilling, noe som også er vesentlig for det samiske samfunns tillit til domstolene.

Forslag 1, representant Randi A. Skum, NSR's sametingsgruppe:

Tillegg:

- Siste avsnitt, nest siste setning:

«...om en mer frittstående domstoladministrasjon med et eget styre»

- Siste setning under samme avsnitt:

«Dette forslaget understreker domstolenes uavhengige stilling, noe som er vesentlig for tilliten til domstolene»

- Nytt avsnitt til slutt:

Domstolkommisjonen har i sin utredning vektlagt grunnlovens § 110a og de forpliktelser dette innebærer også for domstolene. Den norske stat er etablert på territoriet til to folk, samer og nordmenn. Statens forpliktelser overfor samene må også komme til uttrykk gjennom domstolenes organisering.

Sametinget krever derfor å oppnevne to representanter til styret for domstoladministrasjonen. En slik representant vil være vesentlig for det samiske samfunns tillit til domstolene.

III. Votering

Av 39 representanter var 37 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1 ble enstemmig vedtatt.
2. Sametingsrådets innstilling med vedtatte endringer ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Ing-Lill Pavall, saksordfører	
2.	Randi A. Skum	
3.	Per Edvin Varsi	
4.	Ing-Lill Pavall	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Domstolskommisjonen har utført et grundig og omfattende arbeid. Sametinget har funnet det hensiktsmessig å kommentere de mest aktuelle spørsmål for den samiske befolkning.

Sign: SS / RMB

Den samiske dimensjon

Sametinget er positivt til at kommisjonen i sitt arbeid har vektlagt det samiske perspektiv og har kommet med klare signaler i forhold til dette. Kommisjonen konstaterer at Grunnlovens § 110 a har betydning også i forhold til organiseringen av domstolene.

Gjennom arbeidet i domstolskommisjonen er søkelyset rettet mot en del aktuelle problemstillinger. Sametinget ser det som meget viktig at man følger opp dette arbeidet mer konkret, slik at man i framtida kan få en situasjon som skaper større trygghet og rettssikkerhet i samenes møte med domstolene.

Domstolskommisjonen ser i sitt arbeid behov for at det opprettes en egen domstol i Indre Finnmark, uten at man går nærmere inn på det.

Sametinget er positivt til en egen domstol for Indre Finnmark, men vil likevel etterspørre konkrete tiltak i områder som faller utenfor det som vil bli et eventuelt område for en domstol i Indre Finnmark. Samene bebør store områder langt utover det som vil bli omfattet av en domstol i Indre Finnmark. Sametinget mener at det er nødvendig at man får en oppfølging av de utfordringer som er kommet frem gjennom utredningen. Det dreier seg om dommernes kunnskap og ansvaret for at slik nødvendig kunnskap når frem.

Sametinget går derfor inn for å få en egen gjennomgang av domstolenes organisering med tanke på de behov som finnes i hele det samiske samfunnet. Spesielt bør det utredes om og eventuelt hvordan en egen domstol for Indre Finnmark kan utvikles til å kunne dekke større deler av det samiske bosetningsområdet.

Kommisjonen peker på at det utfra de allmenne prinsipper om bred dommerrekruttering er viktig at kvalifiserte samer kommer inn i domstolene. Det er derfor grunn til å peke på interessene til samene ved dommerutnevnelser i fremtiden.

Sametinget ser det som viktig at man får rekruttert samiske dommere, utfordringen blir å realisere dette. Det vil etterhvert som flere samer tar juridisk utdanning, være naturlig at flere blir dommere. Likevel vil det etter Sametingets syn være mulig at man i en overgangsperiode må ha særskilte tiltak som sikrer at man rekrutterer samer til dommeryrket.

Utnevnelse av dommere

Kommisjonen viser til at samisk og norsk er likeverdige språk i henhold til sameloven § 1-5. Videre vises det til at man ikke har noen praksis med hvordan samiske språkkunnskaper skal vektlegges ved dommerutnevnelser fordi så få jurister behersker samisk.

Inntil nå har det vært relativt få samisktalende jurister, men i framtiden må man anta at det vil bli flere. Sametinget mener at det må etableres klare ordninger som ivaretar intensjonene i sameloven, herunder hensynet til den samiskspråklige befolkningen, ved dommerutnevnelser i områder som omfattes av samelovens språkregler.

Når det gjelder etterutdanning av dommere, ser man fra Sametingets side positivt på at det utvikles tilbud som øker kunnskapen om samiske forhold, kultur, rettsoppfatninger, m.m. Dette kan bidra til en bedre og tryggere situasjon i møte mellom det norske rettssystemet og samene. Det vil ha betydning for rettssikkerheten og tilliten til rettssystemet.

Det er lite undersøkt om dommersøkerne har kunnskap og innsikt i samiske forhold. Sametinget finner det naturlig at slike kunnskaper tillegges betydning, spesielt i domstoler i Hålogaland og Frostating lagdømmer.

Sign: SS / RKB

Midlertidige dommere

Sametinget ser positivt på at domstolskommisjonen har drøftet spørsmålet og kommer med forslag til hvordan spørsmålet om midlertidige dommere skal håndteres. Dette vil hindre at uforutsigbare og mindre ønskete situasjoner oppstår.

I utredningen vises det til en spesiell settedommerkonstitusjon og opphevelsen av denne i forbindelse med skjønnet i Alta/Kautokeinosaken. I det samiske samfunnet kunne departementets håndtering av denne saken skape grunnlag for mistro til domstolens selvstendige stilling i en vanskelig politisk situasjon.

Sametinget er derfor enig i kommisjonenes forslag om at beslutningen om hvilken dommer som skal behandle en konkret sak, eller om en dommer skal fratras en sak, skal treffes innenfor domstolen, og ikke av departementet.

Disiplinærtiltak og god dommerskikk

Kommisjonen har vist til at det under «høringen» av representanter for samene kom frem at problemene i forholdet mellom samer og dommere i særlig grad består i kommunikasjons- og forståelsesproblemer. Videre fremkommer det at samene har store vansker med å nå frem med sin rettskultur.

Sametinget er klar over at de problemene som kan oppstå neppe skyldes bevisste handlinger fra den enkelte dommer, men heller mangel på kunnskap og forståelse. Når det er sagt, er det likevel grunn til å understreke at dette ikke er akseptabelt, og at det er domstolen som må være ansvarlig for å unngå misforståelser og mulige uheldige avgjørelser.

Sametinget er enig i at kommunikasjonsproblemer og manglende kunnskap og innsikt i samiske forhold, kan svekke samenes tillit og respekt for domstolene. Situasjonen vil bli bedre ved vektlegging av samisk språk og kultur ved utnevnelser av dommere og ved heving av dommernes kompetanse om samiske forhold.

En frittstående domstoladministrasjon

En vesentlig del av utredningen omhandler behovet for en mer frittstående domstoladministrasjon. Sametinget er enig i at skillet mellom den utøvende, den lovgivende og den dømmende makt er en grunnleggende forutsetning i vårt samfunn. Sametinget støtter forslaget fra domstolskommisjonens flertall om en mer frittstående domstoladministrasjon med et eget styre. Dette forslaget understreker domstolenes uavhengige stilling, noe som er vesentlig for tilliten til domstolene.

Domstolskommisjonen har i sin utredning vektlagt grunnlovens § 110a og de forpliktelser dette innebærer også for domstolene. Den norske stat er etablert på territoriet til to folk, samer og nordmenn. Statens forpliktelser overfor samene må også komme til uttrykk gjennom domstolenes organisering.

Sametinget krever derfor å få oppnevne to representanter til styret for domstoladministrasjonen. En slik representasjon vil være vesentlig for det samiske samfunns tillit til domstolene.

Saken ble avsluttet 25. november 1999 kl. 17.30.

Sign: SS / R.R.B.

Sak 48/99 NOU 1999:22 Domstolene i første instans - høring

Saken påbegynt fredag 26. november 1999 kl. 09.00.

I. Dokumenter

- Høringsbrev av 14.07.99 fra Justis- og politidepartementet

II. Innleverte merknader og forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Innledning

Sametinget viser til at Strukturutvalget for herreds- og byrettene har lagt frem en omfattende og god utredning vedrørende førsteinstansdomstolenes arbeidsområde og plassering.

Sametinget viser til at utvalget har foretatt en konkret vurdering av hvilke oppgaver som bør ligge til førsteinstansdomstolene. Sametinget støtter fullt ut de kritiske merknader utvalget har til utviklingen av jordskifterettene. Særlig vil Sametinget i denne forbindelse vise til jordskifterettens rolle i løsning av konflikter innenfor reindriften. Sametinget er derfor enig i utvalgets vurdering om at det bør foretas en nærmere vurdering av hvilken status jordskifterettene (jordskifteverket) bør ha.

Utvalget viser i sin utredning til at de grunner som opprinnelig tilsa opprettelse av Utmarkskommisjonen for Nordland og Troms. ikke lenger er til stede. Etter Strukturutvalgets oppfatning må Utmarkskommisjonen legges ned, og de oppgaver den har, legges til de ordinære domstolene. Sametinget støtter dette fullt ut.

Særlig om ny domstol i Indre Finnmark

Sametinget er glad for at utvalget har vurdert behovet for en ny domstol i indre Finnmark ut fra hensynet til å ivareta samiske interesser på dette området. Ut fra bl.a. regelen i Grunnloven § 110 a. Sametinget støtter fullt ut utvalgets vurdering i at Grunnloven § 110 a også må få betydning i vurderingen av hvilken plass det skal være for samisk språk og rettstradisjoner i norske domstoler. I denne forbindelse viser utvalget til domstolskommisjonen utredning der kommisjonen oppfatter Grunnloven § 110 a slik at den gir uttrykk for en «plikt som også har betydning for organiseringen av domstolene i landet». Det heter videre at «det må være en reell likestilling mellom personer fra de to folk, nordmenn og samer, når det gjelder å få sine rettsspørsmål behandlet ved domstolene». Sametinget støtter denne tolkning av statens forpliktelser helt og fullt.

Sametinget støtter derfor strukturutvalgets forslag om at det etableres en domstol i Indre Finnmark, bl.a. ut fra de generelle bestemmelser om rett til bruk av samisk språk, både i offentlig forvaltning og i rettsvesenet. Særbestemmelsen om bruk av samisk språk i rettsvesenet har også som formål å fremme rettssikkerheten ved at misforståelser grunnet språkforskjeller søkes unngått. Kontradiktorisk rettergang er et av våre rettsprinsipper. Det innebærer bl. a. at begge parter skal høres i et tvistemål, og at tiltalte i en straffesak skal gis adgang til å forklare og forsvare seg. Sametinget er enig med strukturutvalget om at språket er en viktig side av rettergangen og av domstolenes veiledning om generelle rettsregler, fremgangsmåter i saker osv. Likeledes inneholder prosesslovgivningen bestemmelser om at en person skal kunne henvende seg muntlig til domstolen; og få dommeren til å sette opp et

Sign: SS ..... RAB .....

skriftlig dokument i rette former, f. eks. en stevning, tilsvaer, anke o.s.v. Skal språkbestemmelsene kunne tjene sitt formål, fordrer det språkkunnskaper ved domstolene. Stevninger, prosesskrifter, dommer og lignende kan selvfølgelig oversettes. Ved gjennomføring av rettsmøter kan det likeledes benyttes tolk. Oversettelse kan imidlertid ikke erstatte den direkte kommunikasjon. Ved etablering av en domstol i Indre Finnmark vil en etter Sametingets mening lettere kunne oppfylle de ovennevnte krav.

Strukturutvalget har i sin utredning vist til at den geografiske plassering er viktig også i andre sammenhenger. De fleste lokalsamfunn ønsker sin «egen» domstol. Det anses negativt å høre under en domstol som er plassert et sted man ikke har noen tilknytning til. For den samiske befolkningen i Indre Finnmark vil disse forhold oppleves sterkere fordi det dreier seg om etniske, kulturelle og språklige forskjeller. Sametinget støtter denne vurderingen.

Domstolskommisjonen har i sin utredning sett på betydningen av publikums tillit til domstolene, og nevner her også de særlige spørsmål omkring den samiske befolkningens tillit til norske domstoler. Det finnes ingen domstol i de samiske kjerneområder i Finnmark. De fem kommunene i Finnmark i forvaltningsområdet for samelovens språkregler ligger under tre ulike sorenskriverembeter som har sete utenfor språkforvaltningsområdet. Språk- og kulturforskjeller skaper i seg selv en avstand mellom samer og norske domstoler. Strukturutvalget har drøftet dette og ansett det som særlig uheldig at avstanden gjøres enda større ved at domstolen også fysisk er plassert utenfor samiske kjerneområder. De viser også til at de tror den geografiske plassering av en domstol i Indre Finnmark vil føre til større forståelse omkring samiske forhold. Det vil også kunne skape større tillit til domstolene hos den samiske befolkningen. Sametinget er enig i dette.

Sametinget viser til at samiske sedvaner og rettsoppfatninger i for liten grad respekteres i norske domstoler - og av norske myndigheter generelt. Plasseringen av en domstol i Indre Finnmark vil bidra til å øke kunnskapen om samiske sedvaner og rettsoppfatninger. Selv om det er alminnelig norsk rett som skal anvendes, vil samiske sedvaner og rettsoppfatninger kunne være relevante i flere sammenhenger. Dette gjelder ved fastleggelse av bruksrettigheter, tolkinger av avtaler og fastleggelse av innholdet av kontraktsrettslige forpliktelser. I disse relasjonene vil samiske sedvaner og rettsoppfatninger være relevant på samme måte som andre lokale sedvaner.

Forslaget om en ny domstol i Indre Finnmark har bl. a. som formål å følge opp lovbestemmelser om rett til bruk av samisk språk i rettsvesenet. Strukturutvalget har derfor foreslått at domstolen må plasseres innenfor språkforvaltningsområdet i Indre Finnmark. Sametinget støtter dette. Når det gjelder spørsmålet om hvor den nye domstolen geografisk skal plasseres, støtter Sametinget forslaget om Kárášjohka som lokaliseringssted.

Rådsmedlem Isak Mathis O. Hætta fremmer følgende mindretallsforslag når det gjelder lokalisering av domstolen:

Sametinget registrerer at Strukturutvalget foreslår å lokalisere domstol for Indre Finnmark til Karasjok.

Saken må sees i større sammenheng enn det utvalget har gjort med hensyn til lokalisering. Spesielt gjelder dette i forhold til samarbeid med Samisk høyskole med tolkeutdanning og utvikling av samisk som rettspråk, Nordisk Samisk Institutt med forskning på samisk rettsoppfatning. I tillegg må en ta hensyn til eventuell fremtidig ambulering til hele det samiske område, og da må en særlig ta i betraktning avstanden til Troms, Nordland og Trøndelag. Geografisk nærhet vil dessuten kunne ha stor signaleffekt til Sverige og Finland, slik at også de i større grad vil anerkjenne samenes rettstenkning. Sametinget ser viktigheten til å plassere

Sign: *SS* ..... *RCD* .....

en domstol til et område som anerkjenner seg som samisk område. På bakgrunn av dette foreslår Sametinget å lokalisere domstolen til Kautokeino.

Merknad 1, AP's sametingsgruppe v/Steinar Pedersen:

Arbeiderpartiets gruppe støtte Sametingsrådets vurdering av NOU 1999:22 Domstolene i første instans.

Det er positivt at det nå foreslås at det skal opprettes en førsteinstansdomstol for Indre Finnmark - et tiltak som ble lansert allerede i 1875, og gjentatt i Samekomiteens innstilling i 1959. Det er således et gammelt forslag som nå tas opp på nytt.

Man vil bemerke at det nå er på tide at det virkelig realiseres.

Gruppen vil understreke at opprettelsen av en domstol for Indre Finnmark ikke må føre til at samiske interesser i rettsvesenet utenfor dette området blir skadelidende.

Det må heller ikke føre til at det dannes en oppfatning at det kun er Indre Finnmark som er det samiske området. Alle aktører - ikke minst Sametinget - må være særdeles oppmerksom på dette, og motvirke tendenser i en slik retning.

For vår del antar vi at en domstol for Indre Finnmark vil virke positivt for å skape en større forståelse generelt om samiske sedvaner og rettsoppfatninger i rettsvesenet. I så måte vil en slik domstol være en ressurs for hele det samiske samfunnet.

Når det gjelder lokalisering av domstolen har gruppa merket seg at Sametingsrådet fremmer en dekt innstilling, Karasjok - Kautokeino.

Argumenter for begge disse stedene er akseptable og forståelige.

Gruppen har imidlertid også vurdert Porsanger og Tana som lokaliseringssteder, særlig ut i fra hensynet til at vertskommunene for nye samiske og statlige institusjoner som skal betjene regionen, bør plasseres mest mulig desentralisert i området.

Tana og Porsanger synes helt klart å være kommet dårligst ut, når det gjelder slike etableringer. I Tana er det også lagt ned et stort antall statlige arbeidsplasser for få år siden. APs gruppe anser derfor at det riktigste vil være å legge den nye domstolen til Deanu gielda/Tana kommune.

Gruppen vil for øvrig bemerke at en slik lokalisering også vil være en videreføring av en tradisjon hvor Tana var administrasjonssted for et sorenskriveri som hadde en stor del av Indre Finnmark som arbeidsfelt.

Forslag 1, representant Steinar Pedersen, AP's sametingsgruppe:

Den nye domstolen for Indre Finnmark lokaliseres til Deatnu - Tana.

Forslag 3, representant Ole Henrik Magga, NSR's sametingsgruppe, SVF's sametingsgruppe, Frie gruppe:

Setningen «Når det gjelder spørsmålet om hvor den nye domstolen geografisk skal plasseres...» s. 2, 5. avsnitt strykes og det tilføyes istedenfor:

På grunnlag av et begrunnet forslag fra Sametingsrådet vil Sametinget senere komme tilbake til spørsmålet om hvor den nye domstolen geografisk skal plasseres.

Sign: SS / per

III. Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 3, utsettelsesforslaget, ble vedtatt med 25 stemmer.
2. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Ing-Lill Pavall, saksordfører	
2.	Isak Mathis O. Hætta	
3.	Steinar Pedersen	
4.	Ole Henrik Magga	
5.	Egil Olli	Ole Henrik Magga
6.	Magnhild Mathisen	
7.	Per Edvin Varsi	
8.	John Henrik Eira	
9.	Ing-Lill Pavall	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Innledning

Sametinget viser til at strukturutvalget for herreds- og byrettene har lagt frem en omfattende og god utredning vedrørende førsteinstansdomstolenes arbeidsområde og plassering.

Sametinget viser til at utvalget har foretatt en konkret vurdering av hvilke oppgaver som bør ligge til førsteinstansdomstolene. Sametinget støtter fullt ut de kritiske merknader utvalget har til utviklingen av jordskifterettene. Særlig vil Sametinget i denne forbindelse vise til jordskifterettens rolle i løsning av konflikter innenfor reindriften. Sametinget er derfor enig i utvalgets vurdering at det bør foretas en nærmere vurdering av hvilken status jordskifterettene (jordskifteverket) bør ha.

Utvalget viser i sin utredning til at de grunner som opprinnelig tilsa opprettelse av Utmarkskommisjonen for Nordland og Troms, ikke lenger er til stede. Etter strukturutvalgets oppfatning må Utmarkskommisjonen legges ned, og de oppgaver den har, legges til de ordinære domstolene. Sametinget støtter dette fullt ut.

Særlig om ny domstol i Indre Finnmark

Sametinget er glad for at utvalget har vurdert behovet for en ny domstol i Indre Finnmark ut fra hensynet til å ivareta samiske interesser på dette området. Ut fra bl.a. regelen i Grunnloven § 110 a. Sametinget støtter fullt ut utvalgets vurdering i at Grunnloven § 110 a også må få betydning i vurderingen av hvilken plass det skal være for samisk språk og rettstradisjoner i norske domstoler. I denne forbindelse viser utvalget til domstolskommisjonens utredning der

Sign: SS CCB

kommisjonen oppfatter Grunnloven § 110 a slik at den gir uttrykk for en «plikt som også har betydning for organiseringen av domstolene i landet». Det heter videre at «det må være en reell likestilling mellom personer fra de to folk, nordmenn og samer, når det gjelder å få sine rettsspørsmål behandlet ved domstolene». Sametinget støtter denne tolkning av statens forpliktelser helt og fullt.

Sametinget støtter derfor strukturutvalgets forslag om at det etableres en domstol i Indre Finnmark, bl.a ut fra de generelle bestemmelser om rett til bruk av samisk språk, både i offentlig forvaltning og i rettsvesenet. Særbestemmelsen om bruk av samisk språk i rettsvesenet har også som formål å fremme rettssikkerheten ved at misforståelser grunnet språkforskjeller søkes unngått. Kontradiktorisk rettergang er et av våre rettsprinsipper. Det innebærer bl. a. at begge parter skal høres i et tvistemål, og at tiltalte i en straffesak skal gis adgang til å forklare og forsvare seg. Sametinget er enig med strukturutvalget i at språket er en viktig side av rettergangen og av domstolenes veiledning om generelle rettsregler, fremgangsmåter i saker osv. Likeledes inneholder prosesslovgivningen bestemmelser om at en person skal kunne henvende seg muntlig til domstolen, og få dommeren til å sette opp et skriftlig dokument i rette former, f. eks. en stevning, tilsvær, anke o.s.v. Skal språkbestemmelsene kunne tjene sitt formål, fordrer det språkkunnskaper ved domstolene. Stevninger, prosesskrifter, dommer og lignende kan selvfølgelig oversettes. Ved gjennomføring av rettsmøter kan det likeledes benyttes tolk. Oversettelse kan imidlertid ikke erstatte den direkte kommunikasjon. Ved etablering av en domstol i Indre Finnmark vil en etter Sametingets mening lettere kunne oppfylle de ovennevnte krav.

Strukturutvalget har i sin utredning vist til at den geografiske plassering er viktig også i andre sammenhenger. De fleste lokalsamfunn ønsker sin «egen» domstol. Det anses negativt å høre under en domstol som er plassert et sted man ikke har noen tilknytning til. For den samiske befolkningen i Indre Finnmark vil disse forhold oppleves sterkere fordi det dreier seg om etniske, kulturelle og språklige forskjeller. Sametinget støtter denne vurderingen.

Domstolskommisjonen har i sin utredning sett på betydningen av publikums tillit til domstolene, og nevner her også de særlige spørsmål omkring den samiske befolkningens tillit til norske domstoler. Det finnes ingen domstol i de samiske kjerneområder i Finnmark. De fem kommunene i Finnmark i forvaltningsområdet for samelovens språkregler ligger under tre ulike sorenskriverembeter som har sete utenfor språkforvaltningsområdet. Språk- og kulturforskjeller skaper i seg selv en avstand mellom samer og norske domstoler. Strukturutvalget har drøftet dette og ansett det som særlig uheldig at avstanden gjøres enda større ved at domstolen også fysisk er plassert utenfor samiske kjerneområder. De viser også til at de tror den geografiske plassering av en domstol i Indre Finnmark vil føre til større forståelse omkring samiske forhold. Det vil også kunne skape større tillit til domstolene hos den samiske befolkningen. Sametinget er enig i dette.

Sametinget viser til at samiske sedvaner og rettsoppfatninger i for liten grad respekteres i norske domstoler - og av norske myndigheter generelt. Plasseringen av en domstol i Indre Finnmark vil bidra til å øke kunnskapen om samiske sedvaner og rettsoppfatninger. Selv om det er alminnelig norsk rett som skal anvendes, vil samiske sedvaner og rettsoppfatninger kunne være relevante i flere sammenhenger. Dette gjelder ved fastleggelse av bruksrettigheter, tolking av avtaler og fastleggelse av innholdet av kontraktsrettslige forpliktelser. I disse relasjonene vil samiske sedvaner og rettsoppfatninger være relevant på samme måte som andre lokale sedvaner.

Forslaget om en ny domstol i Indre Finnmark har bl. a. som formål å følge opp lov-

Sign: SS / RRB

bestemmelser om rett til bruk av samisk språk i rettsvesenet. Strukturutvalget har derfor foreslått at domstolen må plasseres innenfor språkforvaltningsområdet i Indre Finnmark. Sametinget støtter dette. På grunnlag av et begrunnet forslag fra Sametingsrådet vil Sametinget senere komme tilbake til spørsmålet om hvor den nye domstolen geografisk skal plasseres.

Saken avsluttet 26. november 1999 kl. 10.10.

Sign: *SS* ..... *KEB* .....

Sak 49/99 Samisk parlamentarisk råd - opprettelse

Saken påbegynt onsdag 24. november 1999 kl. 17.50.

I. Dokumenter

- Sametingets vedtak i sak 9/99
- Sametingsrådets vedtak i sak 95/99
- Plan for organisering og oppnevning av Samisk parlamentarisk råd
- Notat 19.10.99 fra presidenten til Sametingets representanter i Samisk parlamentarisk råd

II. Innleverte merknader og forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget viser til sitt vedtak i sak 9/99 Samisk parlamentarisk råd (SPR), hvor man har vedtatt opprettelsen av SPR, oppnevnt Sametingets representanter til SPR og samtykket til avtalen om samarbeidet mellom sametingene i Finland, Norge og Sverige.

Sametinget i Sverige har valgt å ikke gå inn i samarbeidet med de øvrige sametingene nå. Til tross for dette finner Sametinget grunn til å understreke behovet for at SPR opprettes så snart som mulig.

Sametinget vil derfor i samarbeid med Sametinget i Finland opprette Samisk parlamentarisk råd så snart som mulig.

Opprettelsen skjer på grunnlag av den tidligere vedtatte avtalen, jf sak 9/99, og da slik at de kontraherende parter blir sametingene i Finland og Norge. Avtalen blir endret i samsvar med dette. Følgende artikler må endres: **artikkel 5** hvor antallet parlamentarikere reduseres fra 21 til 14, **artikkel 7** hvor fellesstyret reduseres fra 6 til 4 medlemmer og **artikkel 8** der det velges 1 visepresident istedenfor 2.

Sametinget i Sverige inviteres til å delta med observatører under møtene i SPR.

Sametinget imøteser imidlertid Sametinget i Sveriges deltakelse i SPR, og straks Sametinget i Sverige eventuelt vedtar å inngå i SPR trer de inn i samarbeidet. Den opprinnelige avtalen vil da gjelde, jf sak 9/99.

III. Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign: SS RR

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Sven-Roald Nystø, saksordfører	
2.	Ole Henrik Magga	
3.	Egil Olli	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget viser til sitt vedtak i sak 9/99 Samisk parlamentarisk råd (SPR), hvor man har vedtatt opprettelsen av SPR, oppnevnt Sametingets representanter til SPR og samtykket til avtalen om samarbeidet mellom sametingene i Finland, Norge og Sverige.

Sametinget i Sverige har valgt å ikke gå inn i samarbeidet med de øvrige sametingene nå. Til tross for dette finner Sametinget grunn til å understreke behovet for at SPR opprettes så snart som mulig.

Sametinget vil derfor i samarbeid med Sametinget i Finland opprette Samisk parlamentarisk råd så snart som mulig.

Opprettelsen skjer på grunnlag av den tidligere vedtatte avtalen, jf sak 9/99, og da slik at de kontraherende parter blir sametingene i Finland og Norge. Avtalen blir endret i samsvar med dette. Følgende artikler må endres: **artikkel 5** hvor antallet parlamentarikere reduseres fra 21 til 14, **artikkel 7** hvor fellesstyret reduseres fra 6 til 4 medlemmer og **artikkel 8** der det velges 1 visepresident istedenfor 2.

Sametinget i Sverige inviteres til å delta med observatører under møtene i SPR.

Sametinget imøteser imidlertid Sametinget i Sveriges deltakelse i SPR, og straks Sametinget i Sverige eventuelt vedtar å inngå i SPR trer de inn i samarbeidet. Den opprinnelige avtalen vil da gjelde, jf sak 9/99.

Saken avsluttet 24. november 1999 kl. 18.10.

Sign: SS / RRB

Sak 50/99 Situasjonen innen fiskeriene

Saken påbegynt fredag 26. november 1999 kl. 10.10.

I. Innleverte merknader og forslag

Fellesforslag fra sametingsgruppene NSR, AP, SVF, SP og Den frie gruppa:

Sametinget er gjort kjent med at kvoter for neste års (2000) torskefiske er fastsatt av norsk-russisk fiskerikommisjon. Sametinget ser positivt på at kvoter fastsettes i samråd mellom norske og russiske fiskerimyndigheter. Sametingets politikk i fiskerispørsmål er å skape forutsetninger for vern av fiske som materielt grunnlag for bo- og sysselsetting i kyst- og fjordområdene.

Sametinget registrerer med bekymring at fiskerikommisjonen ikke har tatt hensyn til forskernes anbefalinger om kvotestørrelser hvor kommisjonen har tildelt en kvote på 390.000 tonn norsk arktisk torsk med tillegg av en kvote på 40.000 tonn kysttorsk, som er atskillig høyere enn forskernes anbefalinger.

Norske myndigheter (uansett regjering) har de siste årene på 90-tallet konsekvent foreslått større kvoter enn det forskerne anbefalte, og uenigheten om kvotestørrelsen har aldri vært større enn for år 2000. For høye kvoter kan i verste fall føre til at torskebestanden kan bli nedfisket. En av årsakene til at torskebestanden er nedfisket er myndighetenes unfallighet.

Sametinget vil minne om at Norge har underskrevet internasjonale avtaler om «føre-var prinsippet for biologisk høsting av naturen».

Sametinget tar forskernes anbefalinger og signaler fra fiskerne meget alvorlig, og tinget er bekymret for at et planlagt overuttak i verste fall på sikt kan gi alvorlige konsekvenser for fremtidig ressursituasjon i Barentshavet. Ressursene i Barentshavet er livsgrunnlag for kyst- og fjordbosettingen og en ny fiskerikrise vil kunne gi uante virkninger på sysselsetting og bosetting i disse områdene.

Loddebestanden som i lang tid har vært totalt fredet på grunn av nedfisking, har igjen begynt å bygge seg opp. Et for stort uttak nå kan medføre at en viktig næringsbestand igjen kan komme i underbalanse i forhold til næringskjeden for torsk og sjøpattedyr, og som igjen får stor betydning for fremtidig gytebestand av torsk og andre fiskearter.

Samtinget vil på det sterkeste fraråde at de vedtatte kvoter på torsk og lodde iverksettes, og vil at kvotestørrelsen ikke fastsettes høyere enn at en bærekraftig bestand sikres for fremtiden.

Fiskerinæringen bidrar stort til Norges brutto nasjonalprodukt. Fisk er en fornybar ressurs i uoverskuelig framtid dersom denne forvaltes etter en økologisk bærekraftig modell. Sametinget ber om at det settes inn nødvendige kontrollordninger som ytterligere kan forbedre kontroll på havet og i mottaksapparatet på land.

Dersom det oppstår vanskeligheter for deler av fiskeflåten og mottaksanlegg på land, må myndighetene ha utarbeidet beredskapsplaner for de som rammes.

Aktuelle tiltak som bør vurderes er bl.a. at fartøygrupper som har flere alternative fiskeslag å fiske, bør vurderes å få avkortede torskekvoter, og som eventuelt kan reforderes til de torskeavhengige minste fartøygruppene. Andre aktuelle tiltak er at låneavdrag og renter bør kunne fryses og arbeidsledighetstrygd bør også innpasses for fiskere. Dersom situasjonen på

Sign: *SJ* ..... *RRB*.....

torskesektoren forverrer seg, vil Sametinget allerede på nåværende tidspunkt signalisere at fiskere i samiske områder ikke må fratras fiskerettighetene.

Sametinget viser også til lokal agenda 21 og anmoder at fiskerimyndighetene og andre sentrale myndigheter ser at også samenes adgang til å ta del i påvirkning av ressursutnyttelsen tas på alvor når kvoter mv fastsettes. Sametinget er meget bekymret når de nære naturressurser tillates desimert i et omfang som kan medføre at ressursgrunlaget for bosetting i mange kyst- og fjordområder kan komme i fare.

Sametinget har ved flere anledninger påpekt den store ansamling av sel som skaper katastrofale tilstander langs norske kysten og i de fleste av Finnmarksfjordene. Beskatningen av sel må økes betraktelig både langs norskekysten og i de tradisjonelle fangstområdene. Derfor må norske myndigheter legge forholdene til rette for selfangst slik at ikke denne næringen dør helt ut. Sametinget vil på ny anmode at det iverksettes øyeblikkelige strakstiltak for å redusere selbestanden i fjordene til et økologisk balansert nivå.

Endringsforslag, representant Berit Ranveig Nilsen, NSR's sametingsgruppe:

4. avsnitt på side 2 strykes og erstattes med følgende:

Sametinget tar avstand fra de vedtatte kvoter på torsk og lodde, og ber om at kvotestørrelsen fra framtida ikke fastsettes høyere enn det forskerne anbefaler. Sametinget vil be om at kvotestørrelsen tas opp til ny vurdering når forskernes vintertokt er gjennomført.

II. Votering

Av 39 representanter var 37 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Endringsforslaget ble enstemmig vedtatt.
2. Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

III. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Josef Vedhugnes	
2.	Berit Ranveig Nilsen	
3.	Olav Dikkanen	
4.	Peder Mathisen	
	Berit Ranveig Nilsen (til forr.orden)	
	Josef Vedhugnes (til forr.orden)	
5.	Hans Roald Johnsen	Per Solli
6.	Ole Henrik Magga	

IV. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget er gjort kjent med at kvoter for neste års (2000) torskefiske er fastsatt av norsk-russisk fiskerikommisjon. Sametinget ser positivt på at kvoter fastsettes i samråd mellom

Sign: SS / RCB

norske og russiske fiskerimyndigheter. Sametingets politikk i fiskerispørsmål er å skape forutsetninger for vern av fiske som materielt grunnlag for bo- og sysselsetting i kyst- og fjordområdene.

Sametinget registrerer med bekymring at fiskerikommisjonen ikke har tatt hensyn til forskernes anbefalinger om kvotestørrelser, hvor kommisjonen har tildelt en kvote på 390.000 tonn norsk arktisk torsk med tillegg av en kvote på 40.000 tonn kysttorsk, som er atskillig høyere enn forskernes anbefalinger.

Norske myndigheter (uansett regjering) har de siste årene på 90-tallet konsekvent foreslått større kvoter enn det forskerne anbefalte, og uenigheten om kvotestørrelsen har aldri vært større enn for år 2000. For høye kvoter kan i verste fall føre til at torskebestanden kan bli nedfisket. En av årsakene til at torskebestanden er nedfisket er myndighetenes unfallenhet.

Sametinget vil minne om at Norge har underskrevet internasjonale avtaler om «føre-var prinsippet for biologisk høsting av naturen».

Sametinget tar forskernes anbefalinger og signaler fra fiskerne meget alvorlig, og tinget er bekymret for at et planlagt overuttak i verste fall på sikt kan gi alvorlige konsekvenser for fremtidig ressursituasjon i Barentshavet. Ressursene i Barentshavet er livsgrunnlag for kyst- og fjordbosettingen, og en ny fiskerikrise vil kunne gi uante virkninger på sysselsetting og bosetting i disse områdene.

Loddebestanden som i lang tid har vært totalt fredet på grunn av nedfisking, har igjen begynt å bygge seg opp. Et for stort uttak nå kan medføre at en viktig næringsbestand igjen kan komme i underbalanse i forhold til næringskjeden for torsk og sjøpattedyr, og som igjen får stor betydning for fremtidig gytebestand av torsk og andre fiskearter.

Sametinget tar avstand fra de vedtatte kvoter på torsk og lodde, og ber om at kvotestørrelsen fra framtida ikke fastsettes høyere enn det forskerne anbefaler. Sametinget vil be om at kvotestørrelsen tas opp til ny vurdering når forskernes vintertokt er gjennomført.

Fiskerinæringen bidrar stort til Norges brutto nasjonalprodukt. Fisk er en fornybar ressurs i uoverskuelig framtid dersom denne forvaltes etter en økologisk bærekraftig modell. Sametinget ber om at det settes inn nødvendige kontrollordninger som ytterligere kan forbedre kontroll på havet og i mottaksapparatet på land.

Dersom det oppstår vanskeligheter for deler av fiskeflåten og mottaksanlegg på land, må myndighetene ha utarbeidet beredskapsplaner for de som rammes.

Aktuelle tiltak som bør vurderes er bl.a. at fartøygrupper som har flere alternative fiskeslag å fiske, bør vurderes å få avkortede torskekvoter, og som eventuelt kan refores til de torskavhengige minste fartøygruppene. Andre aktuelle tiltak er at låneavdrag og renter bør kunne fryses og arbeidsledighetstrygd bør også innpasses for fiskere. Dersom situasjonen på torskesektoren forverrer seg, vil Sametinget allerede på nåværende tidspunkt signalisere at fiskere i samiske områder ikke må fratras fiskerettighetene.

Sametinget viser også til lokal agenda 21 og anmoder at fiskerimyndighetene og andre sentrale myndigheter ser at også samenes adgang til å ta del i påvirkning av ressursutnyttelsen tas på alvor når kvoter mv fastsettes. Sametinget er meget bekymret når de nære naturressurser tillates desimert i et omfang som kan medføre at ressursgrunnlaget for bosetting i mange kyst- og fjordområder kan komme i fare.

Sametinget har ved flere anledninger påpekt den store ansamling av sel som skaper katastrofale tilstander langs norskekysten og i de fleste av Finnmarksfjordene. Beskatningen

Sign: SS / RRB

av sel må økes betraktelig både langs norskekysten og i de tradisjonelle fangstområdene. Derfor må norske myndigheter legge forholdene til rette for selfangst slik at ikke denne næringen dør helt ut. Sametinget vil på ny anmode at det iverksettes øyeblikkelige strakstiltak for å redusere selbestanden i fjordene til et økologisk balansert nivå.

Saken avsluttet 26. november 1999 kl. 11.40.

Sign: SS / BBB

Undertegnede har lest gjennom protokollen, og finner de bokførte beslutninger å være i overensstemmelse med Sametingets vedtak.

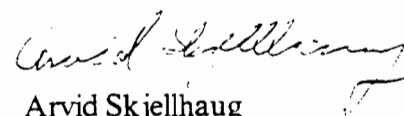
Karášjohka 26. november 1999

Møtelederskapet

Johan Mikkel Sara
leder

Mågnhild Mathisen

Einar Lifjell

Arvid Skjellhaug

Sign: .....

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og Randi R. Balto